

Český telekomunikační úřad

se sídlem Sokolovská 219, Praha 9
poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025

Praha 22. března 2016
Čj. ČTÚ-61 063/2015-611

Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) jako příslušný správní orgán podle § 108 odst. 1 písm. b) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“) a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, na základě výsledků veřejné konzultace uskutečněné podle § 130 a konzultace podle § 131 Zákona, rozhodnutí Rady Úřadu podle § 107 odst. 9 písm. b) bod 2 a k provedení § 51 Zákona vydává opatřením obecné povahy

analýzu trhu č. A/1S/03.2016-3,

trh přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě

Článek 1

Výsledky analýzy relevantního trhu

(1) Úřad analyzoval relevantní trh přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě (dále jen „relevantní trh“)¹.

(2) Na základě analýzy Úřad konstatuje, že trh nesplnil test tří kritérií a nelze jej proto nadále považovat za trh relevantní. Uplatnění ex-ante regulace na analyzovaném trhu není možné. Další zkoumání, zda je trh efektivně konkurenční a zda na něm působí podnik s významnou tržní silou, není opodstatněné.

Článek 2

Účinnost

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem ode dne jeho uveřejnění v Telekomunikačním věstníku.

Odůvodnění

Část A

Dne 23. května 2014 bylo vydáno v Telekomunikačním věstníku Opatření obecné povahy č. A/1/05.2014-4, trh č. 1 – přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě, které vstoupilo v účinnost 7. června 2014. Na základě tohoto opatření vydal Úřad rozhodnutí

¹ Opatření obecné povahy č. OOP/1/02.2008-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2012-4.

č. SMP/1/10.2014-102, kterým stanovil společnost O2 Czech Republic a.s. (dále také jen „O2“) podnikem s významnou tržní silou (právní moc ze dne 21. října 2014) a rozhodnutí č. REM/1/11.2014-104, kterým této společnosti uložil soubor povinností (právní moc ze dne 19. listopadu 2014). Regulace cen nebyla Úřadem navrhována, neboť analýza neprokázala naplnění podmínek stanovených v § 57 odst. 1 Zákona pro uplatnění regulace cen.

Dobrovolná separace

Ve druhé polovině roku 2014 informovali zástupci společnosti O2 Úřad, že je zvažováno vyčlenění telekomunikační infrastruktury do samostatné firmy, která by poskytovala velkoobchodní služby jak pro maloobchodní část stávající O2, tak i pro další operátory na trhu. Úřad byl následně o záměru rozdělit společnost O2 podrobněji informován v říjnu 2014. Dne 1. června 2015 byla dovršena dobrovolná separace, v rámci které vznikla odštěpením od společnosti O2 společnost Česká telekomunikační infrastruktura a.s. (dále jen „CETIN“), na kterou bylo převedeno vlastnictví datových center, pevné veřejné komunikační sítě a fyzické infrastruktury veřejné mobilní komunikační sítě, jakožto anténní stožáry, přenosové systémy vč. přiřazených prostředků, vyjma mobilních ústředen. Kmitočtové příděly v pásmech 450, 800, 900, 1800, 2100 a 2600 MHz pro provozování mobilních sítí a z nich vyplývající individuální oprávnění nadále zůstala v užívání společnosti O2. Vzhledem k tomu, že výše uvedené kmitočtové příděly a mobilní ústředny zůstávají nadále ve vlastnictví společnosti O2, je provozovatelem veřejné mobilní komunikační sítě stále společnost O2.

I přes to, že vlastníkem a provozovatelem pevné infrastruktury je nově společnost CETIN, zůstala společnost O2 subjektem působícím na vymezeném maloobchodním trhu, tedy trhu přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě. Důvodem je skutečnost, že společnost O2 i nadále zůstává smluvní stranou ve vztahu k uživatelům na maloobchodním trhu a k poskytování služeb využívá služeb společnosti CETIN. Společnost CETIN poskytuje společnosti O2 služby na základě smlouvy vycházející z referenční nabídky RAO.

Dobrovolná separace nemá podle Úřadu vliv ani na vymezení relevantního trhu, kterým i nadále zůstává přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě, ani na změnu struktury trhu, co do počtu působících operátorů či změny tržních podílů na celkovém počtu přístupů.

Dobrovolná separace sama o sobě nevedla ani k posílení ani oslabení postavení společnosti O2 na vymezeném (maloobchodním) trhu. Faktickým rozdílem oproti stavu před dobrovolnou separací je to, že v současné době již společnost O2 nezajišťuje poskytování služby přístupu prostřednictvím infrastruktury ve svém vlastnictví, ale prostřednictvím nákupu velkoobchodní služby od společnosti CETIN. Společnost CETIN pak může obdobné velkoobchodní služby, které dodává společnosti O2, poskytovat i jiným subjektům usilujícím o vstup či rozšíření působení na maloobchodním trhu. V době provádění této analýzy zatím jiný subjekt (než společnost O2) za tímto účelem služby od společnosti CETIN nevyužívá, i přes existenci nabídky velkoobchodní služby přístupu ke koncovému bodu².

V reakci na dobrovolnou separaci je Úřad následně povinen³ provést koordinovaným postupem analýzy všech relevantních trhů, které se vztahují k přístupové síti, a proto byl Úřad nucen přistoupit k dřívějšímu zpracování nové analýzy trhu přístupu k veřejné telefonní síti

² Viz podoba této nabídky [zde](#).

³ Podle § 86b odst. 2 Zákona.

v pevném místě. Informaci o zahájení provádění této analýzy zveřejnil⁴ Úřad na svých webových stránkách počátkem června 2015.

Evropská komise (dále jen „Komise“) vydala dne 9. října 2014 nové Doporučení o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex-ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (dále také jen „Doporučení“) a v tomto Doporučení vymezila pět relevantních, velkoobchodních trhů. Oproti předchozí verzi doporučení z roku 2007 Komise již nadále nepovažuje za relevantní velkoobchodní trh původu volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě a především ani maloobchodní trh přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě.

Podle Doporučení⁵, ke kterému je Úřad povinen⁶ při své činnosti přihlížet, je třeba při identifikaci (stanovení) jiných trhů než těch uvedených v Doporučení, aby vnitrostátní regulační orgán prokázal kumulativní splnění tří podmínek (viz jejich popis v části B).

V návaznosti na vydání nového Doporučení Úřad počátkem dubna 2015 vydal nové opatření obecné povahy⁷, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly (dále také jen „OOP č. 1“). V tomto opatření Úřad do jmenného seznamu relevantních trhů zařadil⁸ stejné trhy, jako Komise do svého Doporučení a dále stanovil⁹, že relevantní trhy vymezené v předchozím opatření obecné povahy¹⁰, na kterých Úřad stanovil podnik s významnou tržní silou a uložil povinnosti podle § 51 odst. 5 Zákona, a které neuvedl do jmenného seznamu relevantních trhů, se považují za relevantní trhy až do doby provedení analýzy, která prokáže, že trh je efektivně konkurenční nebo nesplnil test tří kritérií.

S ohledem na výše uvedené tedy Úřad před provedením samotné analýzy trhu (zkoumáním tržní situace a případným návrhem nápravných opatření) provede test tří kritérií s cílem posoudit, zda je trh přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě i nadále trhem relevantním či nikoliv. Provedení tohoto testu bude předcházet věcné, územní a časové vymezení tohoto trhu, prostřednictvím standardních analytických nástrojů (viz jejich popis v části B).

Část B – Metodika definování relevantních trhů, analýzy relevantních trhů, posouzení významné tržní síly a určení nápravných opatření v oblasti elektronických komunikací v České republice (dále „Metodika“)

1. Východiska Metodiky

1.1 Legislativní rámec

Úřad provádí analýzu relevantních trhů v oboru elektronických komunikací v souladu

⁴ Viz [sdělení](#) Úřadu z 8. června 2015.

⁵ Viz čl. 2 Doporučení.

⁶ Podle § 108 odst. 3 Zákona.

⁷ Viz opatření obecné povahy č. [OOP/1/04.2015-2](#) ze dne 1. dubna 2015.

⁸ Viz čl. 2 odst. 2 OOP č. 1.

⁹ Viz čl. 7 odst. 1 OOP č. 1.

¹⁰ Opatření obecné povahy č. [OOP/1/02.2008-2](#), kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly, ve znění opatření obecné povahy č. [OOP/1/04.2012-4](#).

a) s relevantními právními předpisy České republiky pro oblast elektronických komunikací, kterými jsou:

- Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů („Zákon“),
- Vyhláška č. 228/2012 Sb., o stanovení kritérií pro posuzování, zda má více subjektů společnou významnou tržní sílu na relevantním trhu elektronických komunikací („Vyhláška“),
- Opatření obecné povahy č. OOP/1/02.2008-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2012-4,
- Opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2015-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly („OPOP č. 1“).

b) s předpisy regulačního rámce EU pro oblast elektronických komunikací:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací („rámcová směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy,
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací („autorizační směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy,
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací („směrnice o univerzální službě“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy,
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/19/ES o přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazeným zařízením a o jejich vzájemném propojení („přístupová směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy,
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací („směrnice o soukromí a elektronických komunikacích“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy,
- Směrnice Komise 2002/77/ES o hospodářské soutěži na trzích sítí a služeb elektronických komunikací.

c) s ostatními příslušnými dokumenty Evropské komise (dále jen „Komise“):

- Doporučení Komise 2008/850/ES ze dne 15. října 2008 o oznámeních, lhůtách a konzultacích stanovených v článku 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady

2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací,

- Doporučení Komise 2014/710/EU ze dne 9. října 2014 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (dále také jen „Doporučení“),
- Vysvětlující memorandum týkající se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylných k regulaci ex ante v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (SWD(2014) 298) („Vysvětlující memorandum“),
- Rozhodnutí Komise 2007/176/ES ze dne 11. prosince 2006 Seznam norem a/nebo specifikací pro sítě a služby elektronických komunikací a přiřazená zařízení a doplňkové služby, který nahrazuje všechny předchozí verze, ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy,
- Pokyny Komise týkající se analýzy trhů a stanovení významné tržní síly v souladu s regulačním rámcem EU pro sítě a služby elektronických komunikací ze dne 11. července 2002 (2002/C165/03) („Pokyny Komise“).

1.2 Test tří kritérií a další etapy analýzy relevantních trhů

Základní etapy analýzy relevantních trhů, uvedené v čl. 3 až 6 Opatření, jsou:

- test tří kritérií,
- definování relevantního trhu,
- vlastní analýza tržní situace na relevantním trhu,
- hodnocení významné tržní síly.

V případě, že Úřad na trhu identifikuje podnik/ky se samostatnou nebo společnou významnou tržní silou, navrhne podle § 51 odst. 5, 7, 12 a 13 Zákona jednu nebo zároveň několik povinností (nápravná opatření), a to jako prevenci, popř. za účelem zlepšení konkurenčního prostředí.

Cílem testu tří kritérií, jako první etapy analýzy trhu, je ověření, zda se jedná o relevantní trh s potenciální potřebou regulace ex ante. Takový trh musí splňovat současně následující tři kritéria (dále jen „test tří kritérií“):

- a) přítomnost velkých a trvalých překážek vstupu na trh. Tyto překážky mohou být strukturální, právní nebo regulační povahy,
- b) struktura trhu v přiměřeném časovém období nesměruje k účinné hospodářské soutěži,
- c) právo hospodářské soutěže není samo o sobě dostatečně účinné při řešení selhání soutěže na příslušném trhu.

Pokud je splněn test tří kritérií, Úřad provede další etapy analýzy (viz výš). V opačném případě nelze trh považovat za relevantní, a Úřad nebude dále pokračovat dalšími etapami zkoumání trhu.

U trhů uvedených v čl. 2 Opatření Úřad tuto etapu analýzy neprovádí v souladu s bodem 2 Doporučení o relevantních trzích.

1.3 Zdroje informací

Při analýze relevantních trhů Úřad využívá informace a data získaná od subjektů trhu jejich vyžádáním (dotazníky), informace z vlastního/zprostředkovaného průzkumu a z veřejně dostupných zdrojů.

2. Metodika

Při definování relevantního trhu, vlastní analýze tržní situace, hodnocení významné tržní síly a návrhu nápravných opatření postupuje podle následující metodiky. Při analýze relevantního trhu Úřad metodiku použije v rozsahu přiměřeném jeho povaze, přičemž zdůvodnění tohoto rozsahu je součástí analýzy každého relevantního trhu.

2.1 Definování relevantního trhu

Relevantním trhem je trh takových produktů a služeb, které jsou z hlediska charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území.

S ohledem na očekávaný budoucí vývoj a v souladu se zásadami práva na ochranu hospodářské soutěže Úřad vymezuje jednotlivé relevantní trhy pro účely regulace ex ante z hlediska věcného, územního a časového.

2.1.1 Věcné vymezení

Věcné vymezení relevantního trhu znamená popis produktů a služeb, které tvoří trh. Produktovým trhem se rozumí skupina produktů a služeb, které jsou vzájemně zaměnitelné či zastupitelné, co se týče jejich vlastností a struktury nabídky a poptávky.

Úřad analyzuje produkty a služby (včetně dílčích služeb, které jsou dosažitelné v rámci dané služby) na základě jejich základních charakteristik, cen, technických parametrů a podmínek jejich typického využívání.

2.1.1.1 Zkoumání zastupitelnosti na straně poptávky

K určení možných náhrad na straně poptávky vypracuje Úřad seznam potenciálních produktů a služeb, které mohou být z hlediska maloobchodního nebo velkoobchodního uživatele vzájemně zaměnitelné a je možné je nahradit v případě zvýšení cen nebo v případě jiných změn konkurenčních podmínek.

K posouzení zastupitelnosti na straně poptávky Úřad:

- a) definuje funkčnost služby s ohledem na koncového uživatele,
- b) identifikuje možné substituty na straně poptávky (maloobchodní nebo velkoobchodní),
- c) vyhodnotí substituty na základě konkrétních kritérií, jimiž jsou zejména zamýšlené využití služby, křížová elasticita cen (citlivost poptávky po určité službě na změnu ceny jiné služby) a ceny.

2.1.1.2 Zkoumání zastupitelnosti na straně nabídky

K zastupitelnosti na straně nabídky dochází ve chvíli, kdy poskytovatel služeb převede své zdroje na poskytování cílových služeb, tedy i takových služeb, které představují alternativu z hlediska poptávky. Takové převedení zdrojů může omezit nezávislost při tvorbě cen stávajících poskytovatelů služby, neboť jejich prostor pro zvyšování cen je omezen možnou dostupností konkurenční služby. Aby náhrada na straně nabídky byla proveditelná, je třeba, aby bylo možno realizovat přechod schůdným způsobem, za relativně nízké náklady a v krátkém časovém horizontu.

Úřad se při určení zastupitelnosti na straně nabídky zabývá zejména:

- a) zkoumáním funkční a technické zastupitelnosti

V tomto případě Úřad zkoumá zejména technické možnosti a kapacitu sítí poskytovatelů, náklady spojené s „přepnutím“ (včetně nákladů příležitosti) a časové možnosti „přepnutí“. Úřad v této souvislosti dále zkoumá potenciální investiční možnosti včetně překážek k investování na trhu.

- b) určením náhradních poskytovatelů

Tento krok je zaměřený na určení náhradních poskytovatelů služby, tj. soutěžitelů, kteří aktuálně působí na zkoumaném trhu a souvisejících trzích, a těch, kteří mají potenciál se takovými soutěžiteli stát a kteří by mohli – za přiměřené náklady a během přiměřené doby – poskytovat služby nahrazující stávající služby.

Důležitým východiskem pro tento krok je určení infrastruktury sítě, která by mohla být použita k poskytování služby nebo zajištění velkoobchodních vstupů do této služby.

- c) zkoumáním regulačních faktorů ovlivňujících zastupitelnost

Úřad zejména zkoumá existenci a povahu regulačních opatření omezujících poskytování dané služby ze strany provozovatelů jiných služeb, případně zkoumá zákonné povinnosti týkající se této služby (např. univerzální služba, požadavek na kvalitu služeb), které mohou znemožnit či omezit využití kapacity infrastruktury.

- d) zkoumáním dalších faktorů

K posouzení zastupitelnosti na straně nabídky Úřad zohledňuje i další kritéria, jimiž se řídí především efektivnost a včasnost realizace substituce na straně nabídky na různých trzích.

2.1.1.3 Hypotetický monopolistický test

V případech, kde je to účelné, využije Úřad jako nástroj pro analýzu zastupitelnosti na straně poptávky a nabídky hypotetický monopolistický test. Při provádění testu Úřad zvažuje reakci na malé (5–10 %), ale významné trvalé zvýšení ceny, provedené hypotetickým monopolním poskytovatelem příslušné služby takto:

- pokud by relativní zvýšení ceny způsobilo, že by mnoho spotřebitelů uspokojilo své potřeby přechodem na jinou, náhradní službu, místo aby platili navýšenou cenu, Úřad považuje náhradní službu za součást stejného trhu, a současně,
- pokud by relativní zvýšení ceny způsobilo, že by kritické množství poskytovatelů podobných služeb přesunulo své zdroje na poskytování substituční služby, Úřad považuje tyto služby (v závislosti na dalších faktorech) za součást stejného trhu.

2.1.2 Územní vymezení

Územním vymezením relevantního trhu se rozumí území (geografický trh), na němž dotčené subjekty vystupují na straně nabídky a poptávky daného produktu, přičemž jsou na daném území soutěžní podmínky dostatečně podobné a jsou odlišitelné od soutěžních podmínek na jiném území.

Při územním vymezení trhu Úřad zohledňuje národní trh a pouze v případech, kdy konkrétní kritéria indikují odlišné (obvykle menší) geografické trhy, zvažuje vymezení jiných geografických trhů.

2.1.3 Časové vymezení

Relevantní časový rámec může být pro různé trhy odlišný. Základem pro stanovení časového rámce je vymezení provedené Zákonem, který vymezuje toto období na dobu 1 roku až 3 let. Úřad časově vymezuje jednotlivé trhy v závislosti na současné situaci na trhu a zejména na jeho očekávané dynamice vývoje.

2.2 Analýza tržní situace na relevantním trhu

Účelem analýzy relevantních trhů je zjištění, zda trh je efektivně konkurenční nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém horizontu efektivně konkurenčním stane. Pokud Úřad analýzou prokáže, že na relevantním trhu existuje podnik s významnou tržní silou, zkoumá problémy, které by nastaly nebo mohly nastat v případě, že by podnik s významnou tržní silou jednal ve svém vlastním zájmu a nezávisle na zájmech svých zákazníků i na konkurenčních omezeních představovaných ostatními podnikateli na trhu.

Efektivně konkurenčním trhem není trh, na němž působí jeden nebo více podniků s významnou tržní silou a kde nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

Proto Úřad provede analýzu trhu s cílem zjistit:

- a) zda některé podniky na trhu takovou významnou tržní silou nedisponují,

- b) zda problémy identifikované při určení existence významné tržní síly jsou řešitelné na základě nápravných opatření v oblasti hospodářské soutěže.

V případě, že Úřad dojde touto analýzou relevantního trhu k závěru, že trh není efektivně konkurenční, navrhne příslušné nápravné opatření pro ty soutěžitele, jejichž významná tržní síla vedla k nálezu neexistence efektivně konkurenčního trhu.

Úřad, pokud zjistí na základě analýzy relevantního trhu, že tento trh je efektivně konkurenční, navrhne zrušení uložených povinností.

Úřad při zkoumání tržních charakteristik vychází zejména z posouzení současné situace a z odhadu očekávaného vývoje. Tyto činnosti jsou prováděny výhledově od doby první analýzy do doby příští analýzy relevantního trhu.

2.2.1 Posouzení významné tržní síly

Pro posouzení existence významné tržní síly na relevantním trhu Úřad využívá ekonomických kritérií, která jsou uvedena v Opatření a ve Vyhlášce. Kritéria jsou posuzována z hlediska očekávaného/předpokládaného vývoje a současných podmínek panujících na daném trhu.

Úřad při svém hodnocení použije kritéria vhodná pro daný relevantní trh, jejichž výčet je uveden v Opatření, ve Vyhlášce a popřípadě v příslušné judikatuře.

Úřad posuzuje každý trh individuálně, tj. pro každý případ může stanovit váhy kritérií nezávisle na vahách stanovených pro jiný trh. Toto odůvodní.

Při posuzování existence významné tržní síly Úřad bere v úvahu i případnou existenci stávajících nápravných prostředků.

2.2.1.1 Zkoumání samostatné významné tržní síly

Posuzování samostatné významné tržní síly provádí Úřad zejména s přihlédnutím k těmto základním skupinám kritérií/charakteristik:

- tržní podíl,
- kritéria zaměřená na charakteristiku podniku,
- kritéria související s charakteristikou zákazníků,
- kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu.

Tržní podíl

a) velikost tržního podílu

Tržní podíl je klíčovým indikátorem síly soutěžitele na trhu. I přes značnou váhu tohoto kritéria na posouzení významné tržní síly jsou i při relativně vysokém tržním podílu posuzována ještě další kritéria, která však nemusí mít samostatně určující charakter/váhu.

Úřad při posuzování významné tržní síly vychází z evropského soutěžního práva a přihlíží k velikosti tržního podílu následujícím způsobem:

- Je-li tržní podíl subjektu nižší než 25 %, není pravděpodobné, že by měl subjekt významnou tržní sílu; to může nastat pouze v případě, že Úřad zkoumáním ostatních kritérií shledá velmi silnou podporu existence významné tržní síly.
- Je-li výše tržního podílu subjektu v rozmezí 25 % až 40 %, je možné, že zkoumaný subjekt má významnou tržní sílu.
- Je-li tržní podíl subjektu vyšší než 40 %, je předpoklad existence významné tržní síly.
- Je-li tržní podíl subjektu vyšší než 50 %, jde o silný indikátor existence významné tržní síly.
- Je-li tržní podíl 75 % a více, jedná se o významnou tržní sílu. Velikost významného tržního podílu již sama o sobě svědčí o existenci významné tržní síly.

K měření tržního podílu je používáno více měřítek povahy finanční i výkonové, které vycházejí z charakteristiky trhu.

b) vývoj tržního podílu v čase

Při zkoumání podílů na trhu Úřad bere v úvahu zejména směr a rychlost změn, ke kterým z hlediska podílu dochází. Úřad přihlíží k vývoji tržního podílu následovně:

- vysoký tržní podíl, který je během doby stabilní, silně naznačuje existenci samostatné významné tržní síly, zejména je-li pravděpodobné, že se situace nezmění,
- klesající tržní podíl může svědčit o zvyšující se soutěživosti na trhu, avšak nevylučuje existenci samostatné významné tržní síly,
- nestálá velikost tržního podílu může naznačovat neexistenci samostatné významné tržní síly.

Kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

V souvislosti s charakteristikou podniku Úřad zvažuje zejména tato kritéria:

a) celková velikost podniku

Posouzení velikosti podnikatelského subjektu je založeno na komplexním hodnocení jeho majetkové, finanční a výnosové situace a perspektivách vývoje.

b) kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné

Ovládnutí infrastruktury, která není dostupná konkurenčním provozovatelům, přispívá k dominanci. Při posouzení ovládnutí infrastruktury Úřad zejména zvažuje, zda je infrastruktura neduplikovatelná, nebo jen těžko duplikovatelná.

Ovládnutí může být realizováno různými způsoby, například prostřednictvím vlastnických práv (části nebo celé infrastruktury), užíváním nebo existencí přímého případně nepřímého vlivu na infrastrukturu.

c) technologická výhoda nebo převaha

Přednostní popřípadě výlučný přístup k vyspělým technologiím naznačuje dominanci. Toto kritérium Úřad považuje za velmi směrodatné, protože při poskytování služeb v rámci trhu elektronických komunikací se používají velmi složité technologie.

Úřad dále přihlíží k faktorům/skutečnostem, které význam tohoto kritéria při posuzování existence významné tržní síly snižují, zejména jsou to:

- požadavky na vzájemnou provozuschopnost a propojitelnost, zahrnuté v řadě mezinárodních úmluv a dohod, vedou k tomu, že v praxi komunikační technologie vykazují vysokou míru standardizace,
- trhy pro tyto technologie (tj. zařízení, včetně software) jsou většinou otevřené,
- příslušné technologie, byť složité, jsou ve většině případů vyspělé a stabilní,
- Úřad usiluje o to, aby zabránil uplatňování nepřiměřených omezení na nově vznikajících trzích (kde je nejpravděpodobnější, že se uplatní technologická inovace).

Úřad považuje za relevantní ukazatele při zkoumání technologického náskoku nebo převahy zejména údaje o investicích do výzkumu a vývoje – včetně nákladů na rozvoj nových služeb.

d) snadný nebo privilegovaný přístup ke kapitálovému trhu nebo finančním zdrojům

Relativně snadný nebo přednostní přístup na kapitálové trhy nebo k jiným zdrojům kapitálu dává provozovatelům velkou výhodu. Tento přístup se v praxi projevuje v levnějších nákladech na financování investičních akcí, tj. nižšími WACC¹¹ (v porovnání s konkurenty nebo potenciálními novými účastníky trhu), a může působit jako překážka vstupu na trh i jako zdroj zvýhodnění oproti stávajícím konkurentům.

Kritérium je směrodatné na trzích, kde je třeba realizovat nákladné investiční akce (což platí pro celou řadu relevantních trhů).

¹¹ WACC (Weighted Average Cost of Capital – vážený průměr nákladů na kapitál) je ekonomická veličina představující průměrnou cenu (vyjádřenou v úrokové míře), kterou musí podnik platit za užití svého kapitálu. Váhami jsou podíly jednotlivých složek ve struktuře kapitálu podniku. Mezi základní složky patří vlastní kapitál (akcie), obligace a jiné dlouhodobé cizí zdroje.

Z hlediska posouzení přístupu na kapitálové trhy či k jiným finančním zdrojům Úřad zkoumá zejména podíl daného operátora na trhu, vývoj jeho majetkových, finančních a výnosových ukazatelů, vlastnickou strukturu, podnikovou strategii a stabilitu managementu.

e) rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb

Nabízí-li jeden provozovatel v rámci jedné nabídky více služeb současně, Úřad přihlíží, zda i konkurenti jsou schopni nabízet stejný sortiment služeb.

f) úspory z rozsahu

Úspory z rozsahu se vztahují k nižším jednotkovým nákladům výroby (a distribuce atd.) v důsledku výroby resp. poskytování velkého množství zboží nebo služeb. Tyto jsou také známy pod pojmem „rostoucí výnosy“ a mohou soutěžitelům umožnit jednat nezávisle na provozovatelích působících v menším rozsahu a bránit vstupu na trh potencionálním konkurentům, kteří by k účinné konkurenci potřebovali dosáhnout velkého „kritického objemu“.

Úspory z rozsahu umožní soutěžitelům získat v porovnání s méně významným konkurentem stejný zisk při nižší ceně pro zákazníka. U tohoto kritéria Úřad posuzuje spíše relativní výhody než absolutní úspory z rozsahu a velikosti, které samy o sobě nejsou ukazatelem významné tržní síly.

Výhody, které úspory z rozsahu přináší provozovatelům, budou pravděpodobně trvat jen tak dlouho, než konkurenční provozovatel vybuduje stejně rozsáhlou nabídku. Proto Úřad porovnává tuto dobu s časovým rámcem stanoveným pro daný trh a určuje, zda je tato doba dostatečně dlouhá na to, aby se muselo toto kritérium brát v potaz.

Při hodnocení úspor z rozsahu Úřad zvažuje zejména faktory související s podílem na trhu a velikostí podnikatelského subjektu, existencí souboru služeb a strukturou nákladů.

g) úspory ze sortimentu

Úspory ze sortimentu znamenají nižší jednotkové náklady v důsledku výroby respektive poskytování širokého sortimentu zboží nebo služeb pomocí (částečně) sdílených zdrojů. To může soutěžitelům umožnit jednat nezávisle na provozovatelích, kteří nenabízejí podobně široký sortiment produktů nebo služeb.

Úspory ze sortimentu umožní soutěžitelům získat v porovnání s méně významným konkurentem stejný zisk při nižší ceně pro zákazníka.

Výhody, které úspory ze sortimentu přináší provozovatelům, budou pravděpodobně trvat jen tak dlouho, než konkurenční provozovatel vybuduje stejně různorodou nabídku.

Pro posouzení úspor ze sortimentu Úřad zkoumá zejména faktory související s podílem na trhu a velikostí podnikatelského subjektu a s existencí souboru služeb.

h) vertikální integrace

Jestliže poskytovatel nabízí celou řadu produktů na různých úrovních celého tržního řetězce, tj. produkt nebo službu a zároveň jeho velkoobchodní vstupy, Úřad zkoumá, zda je

soutěžitel schopen jednat nezávisle na svých konkurentech. Pro posouzení vertikální integrace Úřad zkoumá zejména vlastnické a řídicí vztahy poskytovatele/poskytovatelů působících na trhu a zda konkurenti jsou vertikálně integrovanému poskytovateli schopni konkurovat.

i) rozvinutost prodejní a distribuční sítě

Úřad zkoumá, zda rozvinuté prodejní a distribuční kanály soutěžitele působí jako překážka vstupu na trh a mohou mu umožnit jednání neomezené konkurenty, kteří tyto sítě nemají a pro které by bylo velmi těžké a nákladné je získat či vybudovat. V této souvislosti může Úřad zkoumat i další relevantní faktory, například schopnost soutěžitele rozvíjet a podporovat svou značku.

j) ceny a ziskovost

Soustavně vysoké ceny v porovnání s ostatními podnikateli mohou naznačovat existenci významné tržní síly. Úřad přitom zvažuje, zda vysoké ceny lze zdůvodnit inovační aktivitou či poskytováním různých výhod. Soustavně vyšší ziskovost může rovněž signalizovat existenci významné tržní síly.

Kritéria související s charakteristikou zákazníků

V souvislosti se zákazníky se zvažují zejména tato kritéria:

a) přístup zákazníků k informacím

Pokud má zákazník provést efektivní výběr mezi poskytovateli na trhu, potřebuje mít přístup k informacím, které mu umožňují srovnání mezi různými nabídkami poskytovatelů služeb. Obecně se má za to, že komplikované cenové struktury a různé bonusy a slevy struktur mohou omezit uživateli příležitosti pro efektivní výběr poskytovatele služeb a mohou přispět k posílení již tak dominantního postavení podniku/podniků na trhu.

b) neexistující nebo slabá kompenzační síla na straně poptávky

Podnikatel může získat nebo udržovat významnou tržní sílu, pokud jeho zákazníci nemají možnost přejít k jinému podnikateli.

Zákazníci mohou mít při nákupu služeb z různých důvodů slabou vyjednávací pozici. Projevuje se to nemožností, aby zákazník „pohrozil“ přechodem nebo skutečně přešel ke konkurenčním službám, což může poskytovateli umožnit jednat nezávisle na zákaznících i konkurentech.

Úřad posuzuje, zda kupní síla zákazníků je dostatečná pro omezení tržní síly poskytovatele.

c) náklady na přechod k jinému poskytovateli produktů

Úřad zkoumá, zda relativní výše nákladů, které mohou vzniknout zákazníkovi při přechodu k jinému poskytovateli, umožňuje poskytovatelům jednat nezávisle na zákaznících, kteří tak mají omezenou schopnost využít služeb jiného poskytovatele.

d) překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů

Úřad dále posuzuje existenci i jiných překážek, které by mohly zákazníkovi v přechodu k jinému poskytovateli zabránit (např. existence dlouhodobých smluv a smluvních pokut za předčasné ukončení smlouvy).

Kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu

Soutěž na trhu se může vyvíjet k vyšší efektivitě, pokud jsou překážky pro vstup na trh a pro další růst na trhu nízké a pokud trvá situace možnosti potenciální konkurence vstoupit na trh.

V souvislosti s konkurencí Úřad zvažuje zejména tato kritéria:

- existence konkurence,
- existence potenciální konkurence,
- překážky pro vstup na trh,
- překážky prohlubování konkurence.

Neexistence konkurence, ani potenciální konkurence nebo nových účastníků trhu, i když může být způsobena i jinými faktory, je významným ukazatelem, že některý poskytovatel může mít významnou tržní sílu. Toto kritérium je úzce svázáno s překážkami vstupu na trh. Úřad v tomto případě zkoumá, zda lze během časového horizontu posouzení očekávat vstup nových účastníků na trh.

Úřad zvažuje i další překážky vstupu resp. růstu, zejména výhodný přístup k infrastruktuře a rádiovému spektru, strategické překážky jako diskriminační ceny stanovené zavedenými provozovateli, vertikální nebo horizontální pákový efekt na trh nebo utopené náklady.

2.2.1.2 Zkoumání společné významné tržní síly

Úřad může za podniky se společnou významnou tržní silou označit dva nebo více podniků, jestliže i při neexistenci strukturálních nebo jiných vazeb mezi nimi působí tyto podniky na relevantním trhu, jenž není efektivně konkurenční a na němž nemá žádný z těchto podniků sám o sobě významnou tržní sílu.

Kritéria stanovení společné významné tržní síly

Úřad hodnotí kritéria podle Vyhlášky č. 228/2012 Sb., dále aplikuje kritéria používaná v soutěžním právu, tzv. kritéria „Air Tours“ a rovněž bere v potaz i další faktory, jejichž použití

je při prokazování významné společné tržní síly relevantní. Kritéria uvedená ve Vyhlášce jsou obsažena v analýze, kterou Úřad provádí k ověření splnění kritérií „Airtours“. Úřad bude pro větší přehlednost nejprve analyzovat splnění kritérií „Airtours“ a následně posoudí dílčí kritéria podle Vyhlášky.

Kritéria „Airtours“

Kritéria existence společné významné tržní síly v případě soutěžitelů, mezi kterými neexistují strukturální nebo obdobné vazby, popsal Tribunál Evropské unie v rozhodnutí Airtours (T-342/99) a je základem pro soutěžní právo:

- a) trh musí být dostatečně transparentní, aby každý člen oligopolu mohl dostatečně přesně a rychle zjistit soutěžní chování ostatních členů;
- b) stav tacitní koordinace musí být udržitelný v čase, musí tedy existovat možnost odvetných opatření, kterými může být odchylka od společné strategie potrestána tak, že se stane nevýhodnou;
- c) předvídatelná reakce mimostojících soutěžitelů a spotřebitelů nesmí být schopna ohrožit výsledky společného postupu.

Tyto podmínky ovšem musejí být chápány ve vzájemném kontextu a zároveň v kontextu trhu a chování, které je posuzováno. Na to správně upozornil Soudní dvůr Evropské unie ve věci Impala (C- 413/06 P)¹².

Kritéria podle Vyhlášky

Při posuzování existence společné významné tržní síly Úřad dále dle vyhlášky č. 228/2012 Sb. posuzuje následující kritéria.

a. Malá pružnost poptávky: čím nižší je elasticita poptávky, tím méně mohou reagovat spotřebitelé na zvýšení ceny nad konkurenční úroveň snížením poptávaného množství a tím větší může být zisk oligopolistů z tacitní koluze. Zároveň platí, že čím nižší elasticita, tím nižší je motivace oligopolních soutěžitelů k porušení oligopolu například cenovou válkou, protože v neelastické oblasti poptávkové křivky zvýšení objemu způsobené snížením ceny nenahradí ušlé výnosy způsobené snížením ceny. Míra elasticity je nepřímo úměrná potřebě účinnosti odstrašujících mechanismů pro úspěšný rozvoj tiché koluze: je-li poptávka neelastická, mají oligopolisté malou motivaci k odklonu od koluzního chování, a není proto třeba, aby byla „disciplína“ tiché koluze udržována silnými odstrašujícími mechanismy. Je-li elasticita vysoká, je tomu naopak.

b. Podobné tržní podíly: mají-li soutěžitelé podobné podíly, dochází na trhu k rovnováze tržní síly, kdy každý ze soutěžitelů musí počítat s tím, že se v případě nepřátelského (individualistického) chování dočká od ostatních soutěžitelů stejně silné reakce.

c. Velké právní nebo ekonomické překážky pro vstup na trh: je-li na trhu realizována monopolní renta, zvyšuje to atraktivitu trhu pro potenciální nově příchozí soutěžitele; takoví noví soutěžitelé, přilákání vysokou ziskovostí trhu, zvyšují míru soutěže na

¹² Viz odst. 121 až 126 tohoto judikátu.

trhu a snižují jeho výnosnost; čím jsou tedy překážky vstupu nižší, tím větším soutěžním tlakem působí potenciální konkurenti, kteří mohou svým vstupem zhatit zamýšlený účinek tacitní koluze.

d. Vertikální integrace se společným odmítáním dodávek: pokud oligopolní soutěžitelé společně disponují významnou tržní silou na vertikálně nadřazeném trhu, mohou omezit či vyloučit účast třetích soutěžitelů na trhu vertikálně podřazeném tím, že odmítnou nebo ztíží takovým třetím soutěžitelům přístup k potřebným vstupům; tím mohou vyloučit nebo omezit nebezpečí účinné konkurence na takovém vertikálně podřazeném trhu, jež by zhatila účinek tacitní koluze. Společné odmítání dodávek zároveň ukazuje na paralelismus chování, který je jedním z projevů tacitní koluze.

e. Nedostatečná kupní síla na straně poptávky: čím je poptávková strana trhu méně koncentrovaná, tím menší je pravděpodobnost reakce odběratelů, která by mohla zhatit účinek tacitní koluze. Tím složitější je zároveň pro jednotlivé členy oligopolu skrytě se odklonit od společné strategie (např. formou tajných slev). Úřad v tomto ohledu posuzuje jednak míru koncentrace poptávkové strany trhu, jednak zjišťuje další aspekty ovlivňující kupní sílu odběratelů, zejména existenci překážek změny dodavatele.

f. Nedostatečná potenciální konkurence: viz bod c.

Další zohledňované skutečnosti

Úřad posuzuje i další faktory, jako například již zmíněnou transparentnost trhu a možnost odvetné reakce každého ze členů oligopolu.

Úřad také zkoumá skutečnou míru soutěže na analyzovaném trhu. Pokud totiž Úřad shledá, že trh ve skutečnosti není efektivně konkurenční, může tím mít bez dalšího za prokázané, že na něm existuje podnik nebo podniky s významnou tržní silou. Ačkoliv je přitom prováděná analýza analýzou prospektivní, může Úřad přihlížet i k historickému vývoji analyzovaného trhu, neboť nelze-li v budoucí době pokryté analýzou očekávat relevantní změnu soutěžních podmínek, je možné předvídat, že trh bude fungovat stejně, jako dosud. Byly-li tedy na trhu projevy tacitní koluze pozorovány v nedávné minulosti, plyne z toho, že lze důvodně předpokládat, že bez relevantní změny soutěžních podmínek na trhu dojde k tacitní koluzi i v budoucnosti, a že tedy na trhu působí podniky s významnou tržní silou. Při zkoumání skutečné míry soutěže na trhu Úřad zkoumá zejména:

- a) Vývoj tržních podílů: dlouhodobá stabilita tržních podílů je indicií nedostatečné soutěže na trhu.
- b) Míru ziskovosti: vysoká ziskovost ukazuje na realizaci monopolní renty, a tedy na nedostatečnou cenovou soutěž na trhu.
- c) Existenci cenových rozdílů: daří-li se soutěžitelům uplatňovat v dlouhodobém časovém horizontu různé ceny pro různé odběratele, které nejsou odůvodněny legitimními důvody (objektivním ospravedlněním), může to ukazovat na nedostatečnou soutěž na trhu.
- d) Úroveň poptávky: je-li pozorována nízká úroveň poptávky, ukazuje to, že panující cena neodpovídá soutěžnímu ekvilibriu trhu.

- e) Míru inovace: nevyžívají-li soutěžitelé v plné míře možností inovace, ukazuje to na nedostatečně soutěžní prostředí na trhu.

Při zkoumání existence společné významné tržní síly Úřad nejprve zkoumá, zda jsou splněny podmínky pro rozvoj tacitní koluze na relevantním trhu. Pokud zjistí, že tomu tak je, bude to dostatečným základem pro to, aby stanovil podniky disponující společnou významnou tržní silou. Dále Úřad pro úplnost a kontrolu správnosti této analýzy ještě prověří výhodnost koluzního chování ekonometrickou analýzou (viz příloha) a prozkoumá, zda jsou projevy tacitní koluze patrné na dosavadním vývoji trhu. V časovém horizontu dané analýzy posoudí faktory, které by mohly ovlivnit vývoj trhu.

2.2.1.3 Přenesená významná tržní síla

Úřad posoudí, zda je subjekt, který má významnou tržní sílu na jednom trhu, schopný rozšířit tuto svou dominanci i na trh úzce související, a to buď vertikálně, nebo horizontálně.

2.3 Postup při určení nápravných opatření

V závislosti na výsledcích analýzy relevantního trhu a vyhodnocení dosavadních regulačních opatření Úřad navrhne v souladu s § 51 Zákona, s čl. 9 až 13a Směrnice 2002/19/ES (Přístupová směrnice) a s čl. 17 Směrnice 2002/22/ES (Směrnice o univerzální službě) vhodná nápravná opatření. Tato nápravná opatření musí být přiměřená, objektivní a odůvodněná.

Úřad je oprávněn navrhnout podle Zákona pro podnik s významnou tržní silou jedno nebo několik z následujících nápravných opatření:

- a) průhlednost podle § 82 Zákona a čl. 9 Přístupové směrnice,
- b) nediskriminace podle § 81 Zákona a čl. 10 Přístupové směrnice,
- c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona a čl. 11 Přístupové směrnice,
- d) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona a čl. 12 Přístupové směrnice,
- e) umožnění volby a předvolby operátora podle § 70 odst. 1 Zákona a čl. 12 Přístupové směrnice,
- f) související s regulací cen podle § 56 až § 58 Zákona a čl. 13 Přístupové směrnice,
- g) funkční separace podle § 86a Zákona a čl. 13a Přístupové směrnice.

Úřad je oprávněn na základě analýzy uložit dotčeným podnikům i jiná než výše uvedená nápravná opatření týkající se přístupu, a to po obdržení souhlasného stanoviska Komise.

V případě, že Úřad na základě analýzy relevantního trhu dojde k závěru, že uložením výše uvedených povinností by nebylo dosaženo účinné hospodářské soutěže a že zároveň přetrvávají významné problémy či tržní selhání v souvislosti s poskytováním služeb přístupu

nebo propojení na velkoobchodním trhu, může jako mimořádné opatření Úřad uložit podniku s významnou tržní silou, který je vertikálně integrován, povinnost funkční separace podle § 86a.

Stanovil-li Úřad podnik s významnou tržní silou na některém relevantním trhu pro koncové uživatele a dospěl-li po provedení konzultace podle § 130 a § 131 Zákona k závěru, že uložením výše uvedených povinností nebude sjednána náprava, je Úřad oprávněn dotčenému podniku rozhodnutím zakázat:

- a) neodůvodněné nebo nepřiměřené zvýhodňování některých koncových uživatelů,
- b) nepřiměřené vzájemné vázání služeb,
- c) účtování neúměrně vysokých cen,
- d) omezování hospodářské soutěže stanovením dumpingových cen.

Pokud výše uvedené zákazy již na trhu existují, Úřad může rozhodnout o jejich zachování, změně nebo zrušení.

V případě nadnárodních trhů Úřad postupuje v souladu s právem Evropské unie a provádí společně s dotčenými národními regulátory analýzu relevantního trhu a popřípadě stanoví subjekt s významnou tržní silou. Po projednání s dotčenými národními regulačními úřady může Úřad rozhodnout o uložení zavedení povinností pro subjekt/subjekty s významnou tržní silou.

Úřad při analýze a volbě nápravných opatření zvažuje pravděpodobný dopad svých zásahů a sleduje jejich účinky během celého intervalu mezi jednotlivými analýzami.

Část C – Test tří kritérií

Jak Úřad uvedl již v části A, před provedením testu tří kritérií přistoupil k vymezení trhu přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě, a to následovně:

Věcné vymezení trhu

Věcné vymezení relevantního trhu identifikuje produkty nebo služby, které tvoří trh. Úřad před provedením testu tří kritérií vymezení trh, který zahrnuje skupinu produktů nebo služeb, které jsou vzájemně zaměnitelné či zastupitelné, co se týče jejich vlastností a struktury nabídky a poptávky. Produkty nebo služby lze posuzovat na základě základních charakteristik, cen, technických parametrů a podmínek jejich typického využívání.

Úřad přistoupil k věcnému vymezení trhu, tak, jak je uvedeno níže, obdobně jako v předchozí analýze tohoto relevantního trhu¹³. Za přístup považuje možnost koncového uživatele¹⁴ fyzicky připojit koncové zařízení k veřejné telefonní síti (dále VTS)¹⁵ za účelem

¹³ Tj. v rámci analýzy č. [A/1/05.2014-4](#) z 15. května 2014.

¹⁴ Koncovým uživatelem je uživatel, který nezajišťuje veřejné komunikační síť nebo veřejně dostupné služby elektronických komunikací (§ 2 písm. c) Zákona.)

¹⁵ Veřejná telefonní síť (VTS) je síť elektronických komunikací, která slouží k poskytování veřejně dostupných telefonních služeb a která umožňuje mezi koncovými body sítě přenos mluvené řeči, jakož i jiných forem komunikace, jako je faksimilní a datový provoz (§ 2 písm. k) Zákona).

uskutečňování veřejně dostupné telefonní služby (dále VDTs)¹⁶ poskytované v pevném místě, tj. poloha koncového bodu¹⁷ se nemění, je trvale definována přesnou geografickou adresou a má případně omezený rozsah (možnost pohybu) kolem tohoto koncového bodu.

Takto vymezený přístup lze zajistit s využitím infrastruktury, vybudované prostřednictvím:

- kovového vedení, na kterém je přístup k VTS technologicky zajištěn:
 - o analogovými přípojkami,
 - o digitálními přípojkami ISDN 2 (digitální rozhraní se strukturou přenosu 2B +D),
 - o digitálními přípojkami ISDN 30 (digitální účastnické rozhraní se strukturou přenosu 30B+D),
 - o digitálními přípojkami 2 Mbit,
 - o širokopásmovým přístupem.
- televizních kabelových rozvodů (CATV),
- bezdrátových přístupových sítí v pevném místě,
- optických sítí (FTTx).

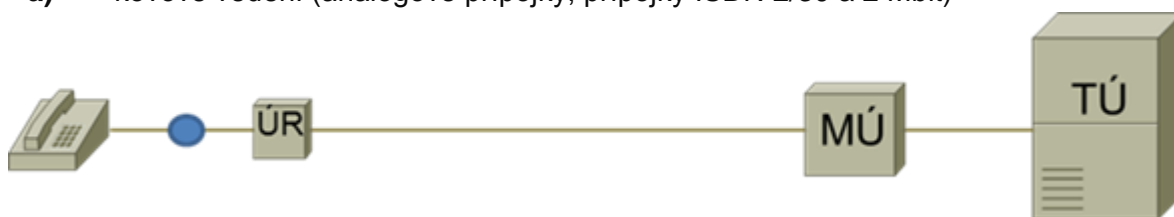
Jednotlivé výše uvedené technické možnosti, kterými lze zajistit přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě, jsou v níže uvedeném textu zkoumány z hlediska své zastupitelnosti jak na straně poptávajících uživatelů, tak na straně nabízejících podnikatelů.

Věcné vymezení trhu na základě posouzení přístupu k VTS v pevném místě z hlediska technické zastupitelnosti (užitných vlastností), poptávky a nabídky

Níže Úřad nejprve schematicky znázornil na trhu používané přístupy k VTS v uvedených typech veřejných komunikačních sítí:

1. Kovová vedení (telekomunikační kabely, UTP rozvody, silové rozvody (PLC))

a) kovové vedení (analogové přípojky, přípojky ISDN 2/30 a 2 Mbit)

ÚR účastnický rozvaděč

● bod, v němž se realizuje přístup – koncový bod sítě (KBS)

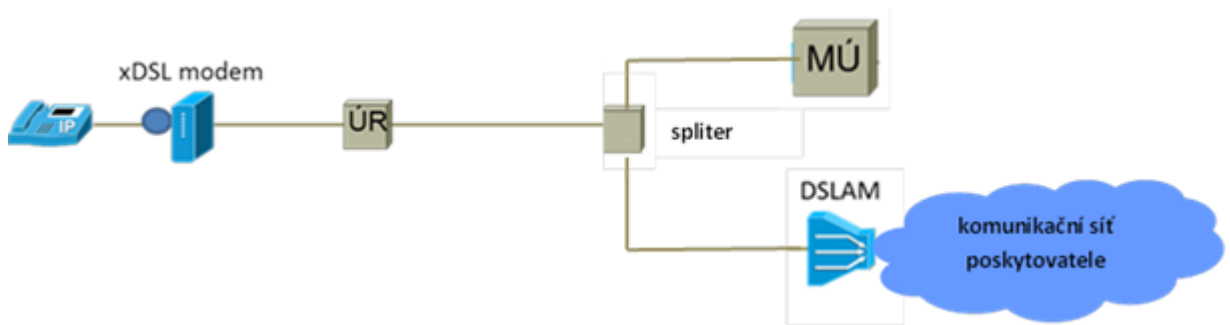
MÚ/TÚ.... místní ústředna / tranzitní ústředna

Koncový bod sítě je zpravidla určen telefonní zásuvkou a je umístěn v prostorách účastníka.

¹⁶ Veřejně dostupnou telefonní službou (VDTs) je veřejně dostupná služba elektronických komunikací umožňující přímo nebo nepřímo uskutečňování národních nebo mezinárodních volání (§ 2 písm. p) Zákona).

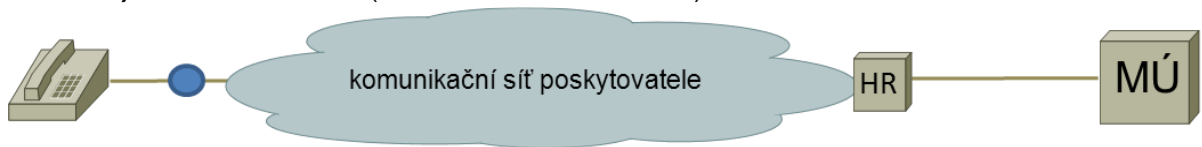
¹⁷ Přístup k veřejné komunikační síti je účastníkovi poskytován ve fyzickém bodě, tzv. „koncovém bodě sítě“ (§ 2 písmeno m) Zákona. Koncový bod sítě je určen svým rozhraním (§ 2 písm. l) Zákona).

b) kovové vedení (širokopásmové přípojky xDSL)

Jedná se o stejný případ, jako v bodě a), koncovým bodem sítě je v tomto případě zásuvka xDSL modemu.

c) UTP vedení (Unshielded Twisted Pair)

HR ... hlavní rozvod (areálu)

● ...bod, v němž se realizuje přístup – koncový bod sítě (KBS)

Jedná se o specifický případ slaboproudých telefonních rozvodů. Typickým příkladem je uzavřený areál, kde jsou jednotně vybudovány rozvody strukturované kabeláže. Tyto jsou pak v užívání subjektu, jenž má tyto rozvody oznámené Úřadu jako veřejnou komunikační síť a prostřednictvím této sítě zajišťuje přístup k VTS. V hlavním rozvodném místě areálu se UTP rozvod napojí na slaboproudé telefonní vedení¹⁸. Koncovým bodem sítě je účastnická zásuvka.

d) silová vedení (PLC)

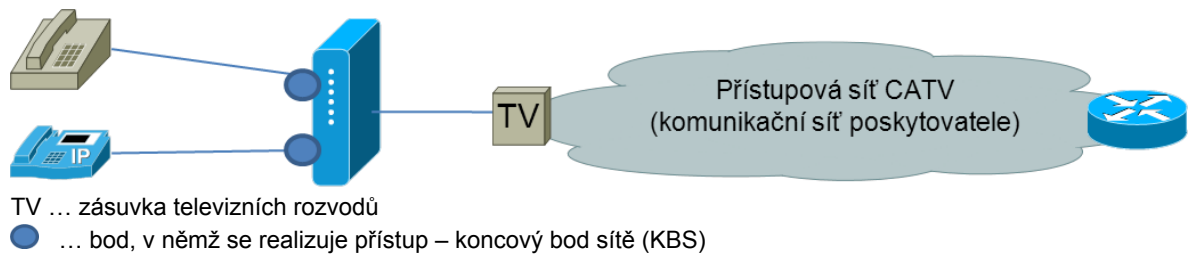
● ... bod, v němž se realizuje přístup – koncový bod sítě (KBS)

Z ... zásuvka silového rozvodu

Základní princip veřejné komunikační sítě prostřednictvím silových vedení je přenos dat po elektrické síti. Někdy jsou používány i termíny BPL (Broadband over Powerline), PLT (Power Line Telecom) nebo PLN (Power Line Networking). Základní logika vychází z využití vodičů energetického rozvodu nízkého napětí (nn) k přenosu dat. Koncovým bodem sítě je v tomto případě zásuvka PLC modemu. Tato technologie se na českém trhu téměř nerozvinula.

¹⁸ Pozn.: Namísto pojmu UTP rozvody se lze setkat i s názvy rozvody Ethernet, příp. rozvody LAN. Síť s těmito názvy však předpokládají zasazení tzv. aktivních prvků a jejich primární určení je v zabezpečení širokopásmovému přístupu

2. Rozvody kabelové televize (CATV)

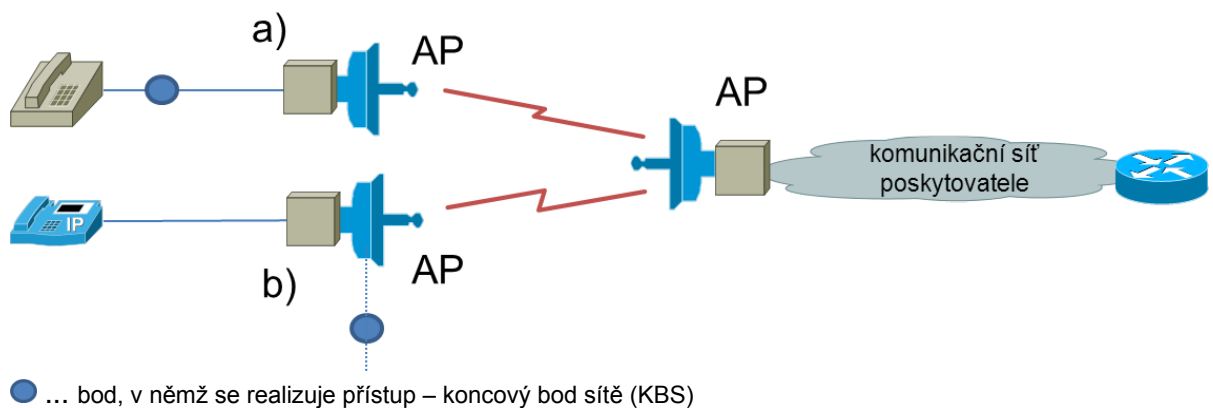

Koncovým bodem sítě je kabelový modem CATV s fyzickým rozhraním Ethernet pro VoIP telefony (RJ-45), nebo fyzickým rozhraním U pro analogový telefon (RJ-11). Kabelový modem je umístěn v prostorách účastníka a je připojen do účastnické zásuvky rozvodu kabelové televize.

3. Bezdrátové přístupové sítě v pevném místě

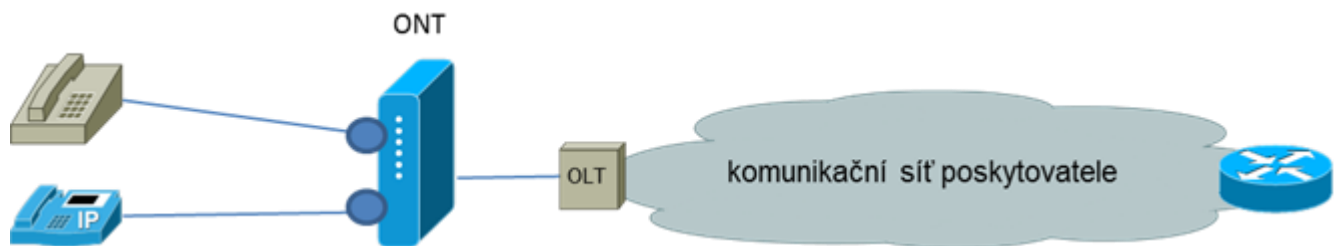
Rádiové veřejné pevné komunikační sítě se dají rozdělit do tří kategorií, a to:

- WiFi (nelicencované pásmo 2,4 GHz a 5GHz) – především pro zabezpečení širokopásmového přístupu, bez garance služeb,
- WiMax (licencované pásmo 3,5 GHz) – použití podobné, jako v případě WiFi, poskytuje však garantované služby,
- FWA (licencované pásmo 26/28 GHz) – vzhledem k použití proprietární technologie je vhodná především pro zabezpečení specifických požadavků účastníků, jako jsou připojení pobočkových ústředen, terminálů či zabezpečení širokopásmové přípojky.

- Přístup je fyzicky realizován v koncovém bodě sítě, přičemž přístupový bod (AP) je ve vlastnictví poskytovatele.
- Přístup je realizován v koncovém bodě sítě, přičemž přístupový bod (AP) je ve vlastnictví účastníka.

4. Optické vedení

OLT ...Optické linkové zakončení (Optical Line Termination), zajišťující funkce síťového rozhraní mezi přístupovou sítí a sítěmi telekomunikačních služeb

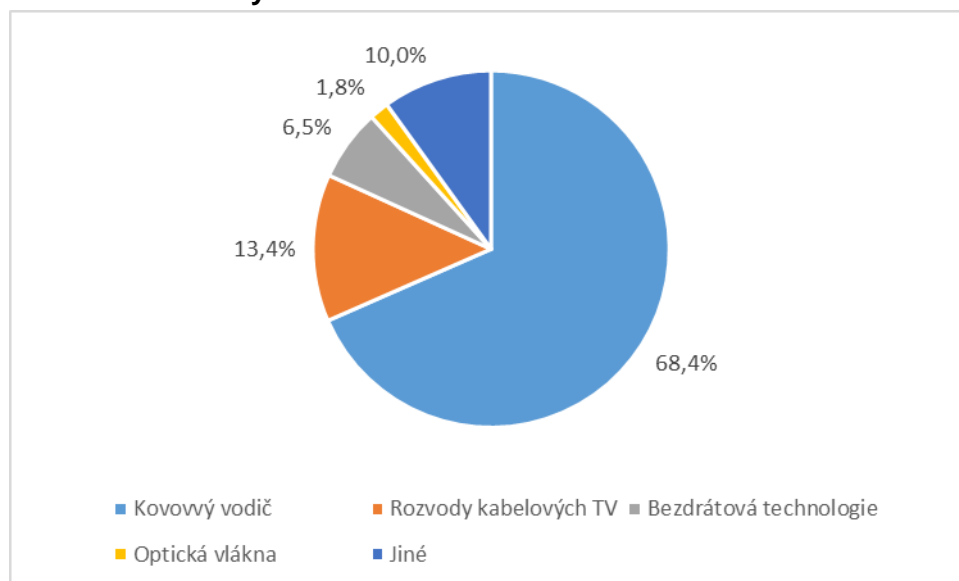
ONT ...Optické ukončující jednotky (Optical Network Termination), zabezpečující funkce účastnického rozhraní mezi koncovými zařízeními účastníků a přístupovou sítí

✚ ... bod, v němž se realizuje přístup – koncový bod sítě (KBS)

Pro názornost je zde uvedena varianta FTTH, kde koncovým bodem sítě je jednotka ONT, umístěné v prostorách účastníka.

Následující graf znázorňuje podíl aktivních přípojek určených pro přístup k VTS podle technologií v pevném místě.

Graf č. 1: Rozdělení aktivních přípojek s přístupem k VTS podle použité infrastruktury k 31. 12. 2014

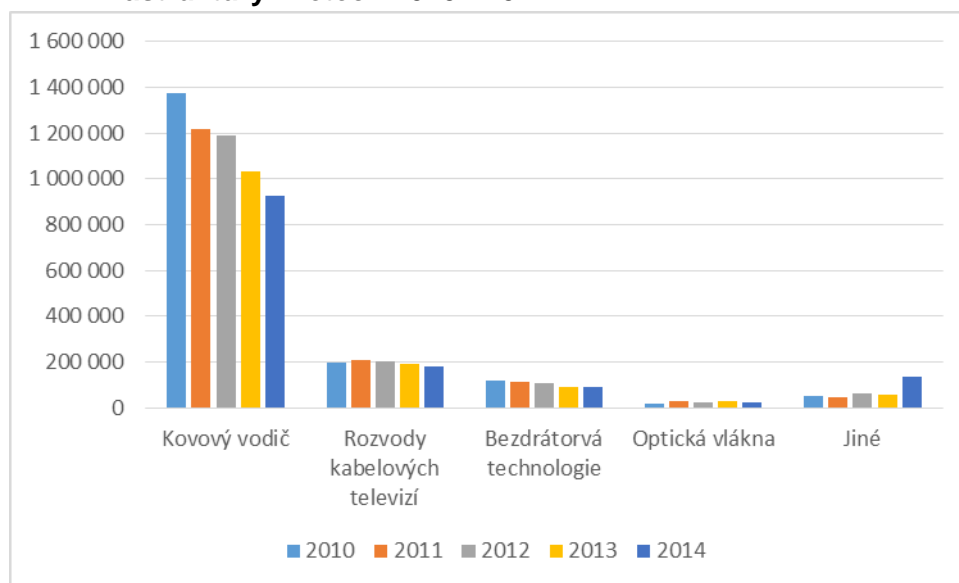

Zdroj: ČTÚ (ESD)

Podíl kovových vodičů na celkovém počtu aktivních přípojek v roce 2014 dosáhl 68,4 %. Podíl přípojek CATV činil 13,4 %, podíl bezdrátových technologií 6,5 % a podíl optických přípojek 1,8 %. Podíl skupiny jiné činí 10 %, do této kategorie jsou zařazeny především přístupy, u kterých poskytovatel VDTTS nemá informace o tom, o jakou infrastrukturu se jedná (jako například poskytovatel služeb VoIP, který neposkytuje připojení k internetu, ale pouze hlasové služby).

Obecným trendem je snižování počtu především aktivních přípojek realizovaných prostřednictvím kovových vodičů. Jen mezi roky 2011 a 2014 klesl počet přípojek na kovových vodičích o 32,5 %.

Graf č. 2: Vývoj počtu aktivních přípojek s přístupem k VTS podle použité infrastruktury v letech 2010 - 2014

Zdroj: ČTÚ (ESD)

Základní službou na tomto trhu je stanoven úzkopásmový přístup k VTS. Na základě výše uvedeného významného poklesu kovových vodičů, bude Úřad dále analyzovat možnou zastupitelnost a to:

- úzkopásmových a širokopásmových přípojek, které jsou používány pro přístup k VTS,
- podle rozhraní u účastníka (např. analogové, digitální),
- přístupu k VTS poskytovaného v pevném místě a mobilního přístupu,

za účelem poskytování veřejně dostupné telefonní služby.

a) Zastupitelnost úzkopásmových přípojek se širokopásmovými přípojkami, které jsou využívány pro přístup k VTS v pevném místě a je na nich poskytována VDTS v pevném místě

VDTS v pevném místě může být poskytována jak prostřednictvím sítě PSTN, tak i prostřednictvím datových sítí – poskytování hlasových služeb prostřednictvím IP protokolu.

Služby volání prostřednictvím jak tzv. řízeného (managed) VoIP¹⁹, tak tzv. neřízeného (unmanaged) VoIP²⁰ splňující znaky VDTS umožňují přímo nebo nepřímo uskutečňovat národní nebo mezinárodní volání. Dále umožňují volání na čísla tísňového volání a poskytování aktuálních účastnických informací pro lokalizaci, popřípadě identifikaci volajícího při volání na čísla tísňového volání. Služby neřízeného VoIP mohou být součástí

¹⁹ Jedná se o službu, u které její poskytovatel má možnost ovlivnit parametry internetové přípojky koncového uživatele a dokáže VOIP službám zajistit požadovanou dostupnost a kvalitu služeb (QoS).

²⁰ Jedná se o protiklad managed VoIP služeb, tedy o službu, u které její poskytovatel nemá možnost ovlivnit parametry internetové přípojky koncového uživatele a nedokáže VOIP službám zajistit požadovanou dostupnost a kvalitu služeb (QoS).

tzv. hlasových služeb poskytovaných prostřednictvím veřejné sítě internet (OTT služby²¹) a v případě, že splňují znaky VDTs, jsou zařazeny do věcného vymezení trhu.

Kvalita služby VoIP je již srovnatelná s voláním probíhajícím v reálném čase prostřednictvím přepínaných okruhů. Vzhledem k očekávanému dalšímu rozvoji dostupnosti přípojek širokopásmových přístupových sítí a zvyšování kvality poskytovaných služeb přístupu k síti Internet lze očekávat i další rozvoj služeb volání na bázi řízeného VoIP. Rostoucí vývoj podílu VoIP provozu originovaného účastníky v pevném místě na maloobchodním trhu popisuje graf č. 4.

Přístup k VTS v pevném místě je tedy na trhu realizován i prostřednictvím širokopásmového přístupu, je-li na něm poskytována VDTs prostřednictvím VoIP. Mezi širokopásmové přípojky můžeme zařadit i přípojky CATV, přípojky bezdrátových přístupových sítí, přípojky optických sítí a PLC, na těchto přípojkách jsou hlasové služby poskytovány rovněž prostřednictvím IP protokolu.

Dále se Úřad zabýval i dalšími hlasovými službami poskytovanými prostřednictvím veřejné sítě internet (tzv. OTT služby), které však nespĺňují znaky VDTs. V tomto případě se jedná o služby volání prostřednictvím aplikací, jako jsou např. Skype, MSN, Yahoo a další. Vzhledem k tomu, že tyto aplikace nejsou schopny zabezpečit plně vlastnosti VDTs (např. přesnou identifikaci a polohu volajícího zákazníka na čísla tísňového volání) nelze je považovat za plnohodnotné substituty. Úřad předpokládá, že postupně poroste význam těchto aplikací při uspokojování potřeb hlasové komunikace mezi uživateli a tedy i vliv, který tyto aplikace budou vyvíjet na VDTs. V současné době však regulační orgány v rámci EU, jakož i Evropská komise, řeší metodický přístup ke službám OTT jako takovým, a k možnosti sbírat o těchto službách data. Z výše uvedených důvodů Úřad tyto služby nezařazuje do věcného vymezení trhu.

U některých aplikací může být nabídka rozšířena o volání na čísla účastníků VDTs, v tomto případě jsou tato volání předávána a jsou dále zpracovávána poskytovateli VDTs jako klasická volání, která jsou pak nositeli identifikačního čísla z přidělu tohoto poskytovatele VDTs. V tomto případě musí existovat dohoda mezi poskytovatelem aplikace na síti internet a poskytovatelem služeb elektronických komunikací, takováto volání jsou pak součástí vykazovaných údajů o poskytování služeb elektronických komunikací a tedy i součástí předmětného maloobchodního i velkoobchodního trhu.

Úřad vychází z konstatování Komise²², že služby VoIP mohou znamenat konkurenční omezení služeb „úzkopásmové telefonie“. Kde existuje nahraditelnost (vysoké rozšíření širokopásmového připojení), tam by se služby VoIP měly považovat za součást maloobchodního trhu přístupu k VTS za účelem poskytování VDTs. Nahraditelnost mezi službou VoIP a úzkopásmovou telefonii závisí na celé řadě faktorů – například na vlastnostech produktu, na využití stejných číselných rozsahů, kvalitě služby, na cenách, na míře rozšíření širokopásmových služeb (broadbandu) a dalších. V zemích, kde postupně došlo k větší míře rozšíření broadbandu, mohou služby VoIP znamenat konkurenční omezení služeb úzkopásmové telefonie, což platí obecně tam, kde incumbent nemá možnost uplatňovat cenovou diskriminaci, tj. uplatňovat rozdílné ceny za hlasové služby u zákazníků, kteří mají

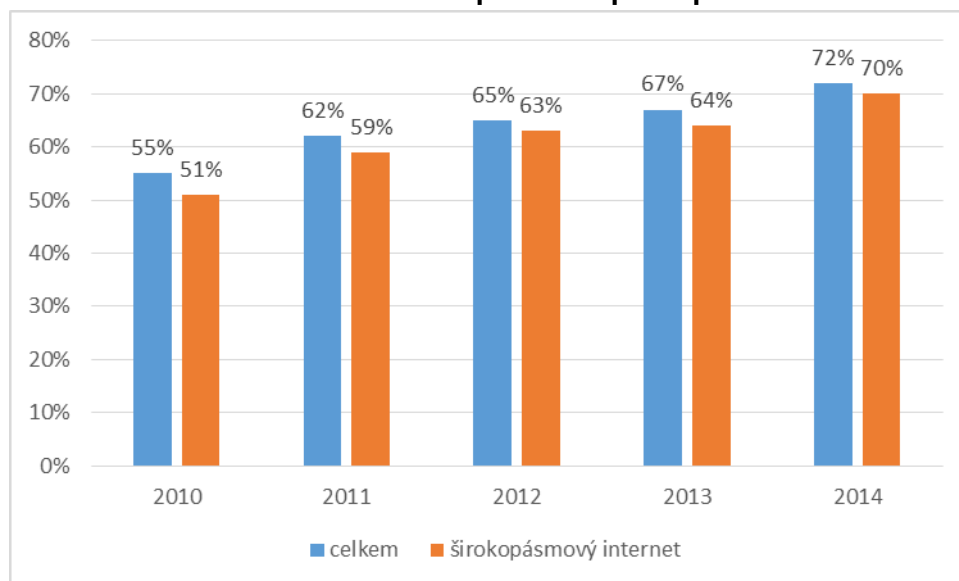
²¹ OTT služby nejsou nikde definovány a nemají žádný právní status. Obecně však OTT služba lze definovat jako obsah, služba nebo aplikace, která je poskytována koncovému uživateli přes veřejný internet. Jedná se například o hlasové služby, posílání zpráv nebo video konference prostřednictvím aplikací (např. Skype, MSN, WhatsApp, Viber apod.), ale i netelekomunikační služby (např. Spotify, Netflix, Airbnb nebo Uber).

²² Vysvětlující memorandum, str. 16.

pouze úzkopásmové připojení a zákazníků, kteří mají také širokopásmové připojení. Česká republika je zemí, kde je širokopásmové připojení k internetu již rozšířeno (viz graf č. 3) a ve srovnání s ostatními zeměmi EU patří do skupiny s nadprůměrným pokrytím širokopásmových přístupů širokopásmového přístupu k síti internet v pevném místě²³.

Dle stavu k 31. prosinci 2014 činil podíl domácností s přístupem na širokopásmový internet již 70 %. Úřad má tedy za to, že je možno ze strany nabídky i poptávky konstatovat nahraditelnost služeb klasické telefonie a přístupu k těmto službám v PSTN síti a služeb přístupu k VTS poskytovaných formou širokopásmového přístupu (pomocí technologie VoIP).

Graf č. 3: Podíl domácností v České republice s přístupem k síti Internet²⁴

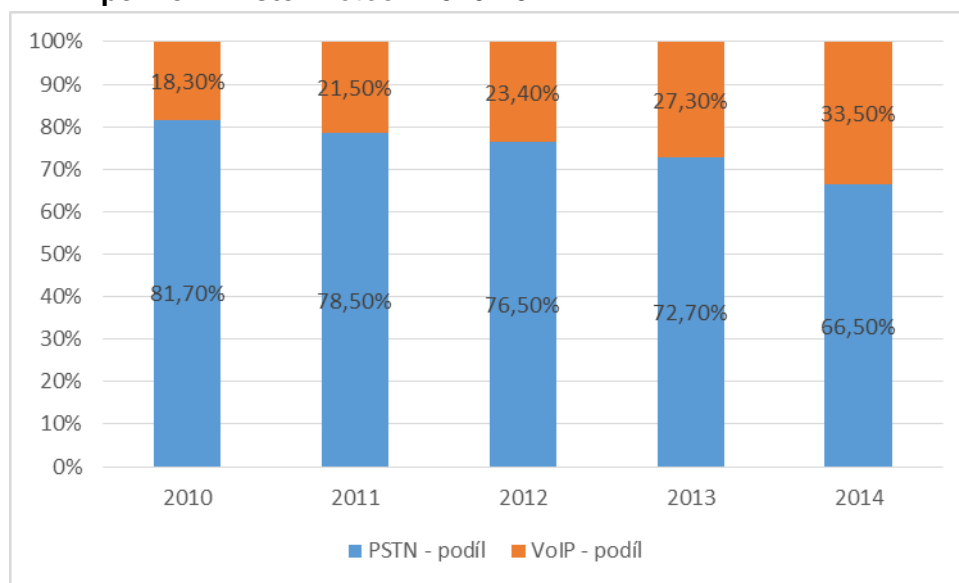
Zdroj: ČSÚ

Z pohledu zastoupení technologických řešení Úřad tento vývoj pro názornost dokumentuje na vývoji podílu širokopásmových přípojek na trhu originace v následujícím grafu č. 4.

²³ Scoreboard 2015 – [Report on the Implementation of the Telecommunications Regulatory Package](#)

²⁴ Širokopásmový přístup k síti Internet je trvale dostupný přístup s nominální rychlostí od 256 kb/s (download) výše, a to prostřednictvím xDSL vedení, CATV, bezdrátových přístupových sítí, PLC optiky (FTTx) i připojení prostřednictvím mobilních sítí

Graf č. 4: Vývoj podílů provozu originovaného na přípojkách PSTN a na širokopásmových přípojkách prostřednictvím technologie VoIP na celkovém provozu originovaném účastníky ve veřejné telefonní síti v pevném místě v letech 2010-2014

Zdroj: ČTÚ (ESD)

Dále Úřad vychází z Pokynů Komise a konstatuje, že není nezbytné pro produkty zařazené na trh, aby byly (v tomto případě úzkopásmový a širokopásmový přístup k VTS) nabízeny za stejnou cenu. V tomto případě jsou důležité reakce spotřebitelů následující po relativním zvýšení ceny. Například v případě relativního zvýšení ceny mohou spotřebitelé služby s nižší cenou a kvalitou přejít na službu s vyšší cenou i kvalitou, pokud tuto službu, vzhledem k jejím parametrům, vnímají jako substitut, který jim přináší vyšší užitek. Naopak, spotřebitelé produktu vyšší kvality nemusí již dále akceptovat vyšší cenu a přejdou na službu nižší kvality. V takových případech se budou produkty nízké nebo vysoké kvality jevit efektivními náhradami. Nahraditelnost produktů (mezi různými službami elektronických komunikací) bude probíhat prostřednictvím konvergence různých technologií. Tedy, že tradiční hlasové telefonní službě lze konkurovat prostřednictvím VoIP.

Pokud účastníci vlastní pouze úzkopásmovou přípojku k VTS, tak by při malém (5 - 10 %), ale významném a trvalém zvýšení ceny tohoto přístupu k VTS, nedošlo k přechodu na širokopásmové připojení. Pokud však bereme v úvahu, že účastníci již vlastní širokopásmovou přípojku, lze předpokládat, že u nich by v případě malého (5–10 %), ale trvalého zvýšení ceny přístupu k VTS, toto zvýšení pravděpodobně způsobilo významný přechod poptávky k širokopásmovým službám. Úřad má za to, že by pokles výnosů způsobený odchodem zákazníků převýšil růst tržeb vzniklý růstem ceny a zvýšení ceny by tak hypotetickému monopolistovi nepřineslo dodatečný zisk.

Díky širokopásmovému připojení mohou poskytovatelé nabízet balíčky služeb s hlasovými službami a tím rozšířit svou nabídku pro své současné, ale i nové, potencionální zákazníky. Balíčky služeb představují pro zákazníky cenově výhodnou nabídku oproti situaci, kdy jsou služby poptávány samostatně.

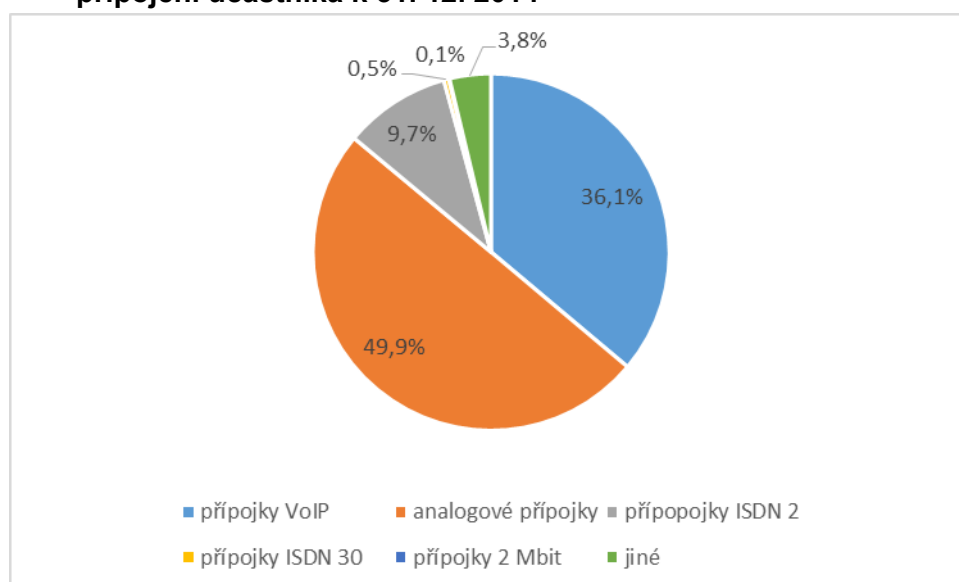
Závěr: Úřad považuje tradiční (úzkopásmové) přípojky v PSTN síti pro přístup k VTS v pevném místě za nahraditelné širokopásmovými přípojkami využívanými pro přístup k VTS v pevném místě, na nichž je poskytována VDTs prostřednictvím VoIP službami. Oba typy

přípojek jsou tedy součástí téhož trhu. Proto dále v textu do pevné sítě Úřad zahrnul jak tradiční (úzkopásmové) přípojky v PSTN síti pro přístup k VTS v pevném místě, tak širokopásmové přípojky využívané pro přístup k VTS v pevném místě, na nichž je poskytována VDTs prostřednictvím VoIP službami.

b) Zkoumání zastupitelnosti podle způsobu rozhraní u účastníka (přípojky analogové, ISDN přípojky s digitálním rozhraním)

Na infrastruktuře (kovovém vedení) umožňující přístup k VTS v pevném místě se používají následující technologie podle způsobu přístupu účastníka: analogové přípojky, digitální přípojky ISDN 2 (digitální rozhraní se strukturou přenosu 2B +D), digitální přípojky ISDN 30 (digitální účastnické rozhraní se strukturou přenosu 30B+D), digitální přípojky 2 Mbit a přípojky širokopásmového přístupu, na kterých je poskytována VDTs prostřednictvím VoIP. Podíl přípojek podle způsobu připojení účastníka je uveden v následujícím grafu.

Graf č. 5: Rozdělení aktivních přípojek pro služby přístupu k VTS podle způsobu připojení účastníka k 31. 12. 2014

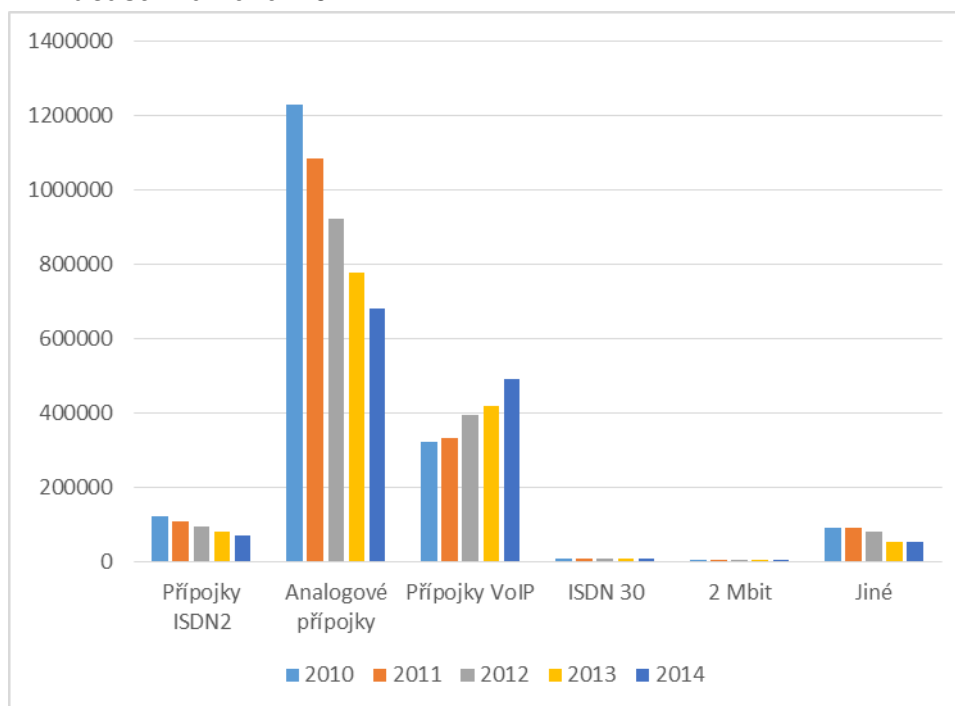

Zdroj: ČTÚ (ESD)

V roce 2014 pokračoval trend poklesu podílu analogových přípojek na celkovém počtu aktivních přípojek, přesto činil 49,9 %. Podíl širokopásmových přípojek VoIP vzrostl v roce 2014 na 36,1 %. Přípojky ISDN 30 tvoří 0,5 %, přípojky 2 Mbit 0,1 % a ostatní 3,8 %.

Obecným trendem je snižování především počtu analogových přípojek ve prospěch přípojek VoIP. Jen mezi roky 2010 a 2014 klesl počet analogových přípojek o 42 % (viz následující graf).

Graf č. 6: Vývoj počtu aktivních přípojek s přístupem k VTS podle způsobu přístupu účastníka 2010–2014

Zdroj: ČTÚ (ESD)

Zastupitelnost analogových a ISDN 2 přípojek

Analogové přípojky nejsou v současné době nově budovány, přesto je jejich procentní zastoupení ještě stále vysoké, jak ukazuje graf č. 5. Přípojky ISDN 2 již nabízejí digitální rozhraní se strukturou přenosu (2B+D). Jak analogové přípojky, tak přípojky ISDN 2 umožňují propojení koncového zařízení s odpovídající účastnickou sadou na místní ústředně pomocí kovového vedení (metalické přístupové sítě) a splňují požadavky zákazníka pro službu přístupu k VTS. Z praktického hlediska přípojka ISDN 2 umožňuje připojení jedné uživatelské přípojky se dvěma kanály 64 kbit/s pro přenos hovoru a dat, a jedním datovým kanálem 16 kbit/s. Tato přípojka umožňuje i využívání dalších doplňkových služeb. Přípojka ISDN 2 tedy může mít pro uživatele vyšší užitnou hodnotu.

Z hlediska substituce je možno na straně poptávky oba analyzované přístupy k VTS zařadit na shodný trh, neboť při současných cenách analogových a ISDN 2 přípojek (u O2 339 Kč bez DPH resp. 595 Kč bez DPH) lze předpokládat, že při malém (5 - 10 %), ale trvalém zvýšení ceny přístupu k VTS, by docházelo ke snadnému nahrazení. Z hlediska substituce na straně nabídky lze rovněž konstatovat snadný přechod mezi uvedenými typy přípojek. Je však nutno poznamenat, jak je výše uvedeno, že v případě analogových přípojek se jedná o historické řešení a v současné době je uplatňováno především v síti incumbenta.

Přechod z analogové přípojky na přípojku ISDN 2 však pro poskytovatele netvoří další dodatečné náklady (každá ústředna má kapacitní rezervy účastnických sad, jak pro analogové, tak ISDN 2 přípojky). Z hlediska zákazníka přechod z analogu na přípojku ISDN 2 znamená jen minimální náklady, je to zakomponováno v rámci obchodních modelů operátorů.

Přechod na analogovou přípojku by představoval přechod na starší technologii, kterou alternativní operátoři již nerozšiřují. Přesto je možno oba tyto typy přípojek, vzhledem k jejich obdobné užitné hodnotě, považovat za součást stejného produktového trhu.

Závěr: Analogové přípojky a přípojky ISDN 2 pro přístup k VTS poskytované v pevném místě Úřad považuje za součást stejného produktového trhu.

Zastupitelnost 2 Mbit a ISDN 30 přípojek

Přípojky 2 Mbit jsou technologickou alternativou k přípojkám ISDN 30. Z technického hlediska se jedná o obdobný vztah jako u analogové a ISDN 2 přípojky. Přípojky 2 Mbit jsou považovány za zastaralejší technické řešení, které je však na trhu stále využíváno, neboť je odpovídající koncovému zařízení (ústředně) umístěné u účastníka, které je v jeho vlastnictví. Vzhledem k současným cenám přípojek 2 Mbit a ISDN 30 (u O2 4 999 Kč bez DPH, resp. 5 999 Kč bez DPH) lze ze strany poptávky předpokládat, že by v případě malého, ale významného a trvalého zvýšení cen docházelo k přelivu poptávky k ISDN 30. Obdobně jako u ISDN 2 přípojky Úřad nepředpokládá jejich nahrazování staršími technologiemi analogové přípojky, nepředpokládá, že by na trhu docházelo k nahrazování přípojek ISDN 30 přípojkami 2 Mbit. Přesto lze vzhledem k obdobné užitné hodnotě označit přípojky ISDN 30 a 2 Mbit za součást stejného produktového trhu.

Závěr: Přípojky 2 Mbit a přípojky ISDN 30 pro přístup k VDTs poskytované v pevném místě Úřad považuje za součást stejného produktového trhu.

Zastupitelnost analogových přípojek a přípojek ISDN 2 s přípojkami ISDN 30 a 2 Mbit přípojkami

Analogové přípojky a přípojky ISDN 2 jsou určeny pro individuální spotřebu domácností či malých podnikajících subjektů. Hovorové kanály umožňují současné použití služby VDTs jedním až dvěma uživateli.

Přípojka ISDN 30 a 2 Mbit umožňuje využití vyššího počtu hovorových kanálů, je tak možné současné použití služeb VDTs až 30 uživateli, proto se využívá zejména k připojení pobočkových ústředěn podnikatelských subjektů. Praktickému využití těchto přípojek odpovídá proto i jejich podstatně vyšší cena oproti ISDN 2 a analogovým přípojkám.

Rozdílná užitná hodnota pro uživatele tedy spočívá u ISDN 30 a 2 Mbit v dostupnosti počtu hovorových kanálů a možnosti počtu souběžně realizovaných volání. Cena za tyto přípojky je rovněž vyšší než u analogových a ISDN 2. Úřad vychází z čl. 46 Pokynů Komise, to je, že rozdílnosti v cenách a nabídkách pro daný produkt nebo službu mohou znamenat, že jsou určeny odlišným skupinám spotřebitelů. Zatímco zřízení analogové přípojky (cena je zahrnutá v základní ceně tarifů O2 Hlasové služby) stojí 825 Kč bez DPH, zřízení digitální přípojky ISDN 2U 832 Kč bez DPH, tak cena za zřízení digitální přípojky 2 Mbit i digitální linky ISDN 30 stojí shodně 38 570 Kč bez DPH (platí pro společnost O2 platné k 25. červnu 2015). Cena za používání analogové přípojky (tarif O2 Standard) je 339 Kč bez DPH, cena za používání digitální přípojky ISDN 2U činí 595 Kč bez DPH, digitální přípojky 2 Mbit činí 4 999 Kč bez DPH, používání digitální přípojky ISDN 30 je za 5 999 Kč bez DPH za zúčtovací období (platí pro společnost O2 platné k 25. červnu 2015). Zároveň je však třeba poznamenat i tu skutečnost, že u přípojek ISDN 30 a 2 Mbit na trhu existují nabídky, které mají charakter individuálních nabídek (nejčastěji formou výběrového řízení). Jsou často součástí tzv. komplexních řešení, kdy je obvyklé, že odběratelé těchto služeb zároveň poptávají i další služby. Vzhledem k tomu, že se jedná o objemově významné zakázky, jsou tito odběratelé schopni uplatnit větší kupní sílu a dojednat jednotkově nižší ceny.

Z výše uvedených cen lze dovodit, že při zvýšení cen analogové přípojky či ISDN 2 (o 5 - 10 %, tj. max. o 33,9 Kč bez DPH) uživatel nepřejde na přípojku ISDN 30 nebo 2 Mbit.

Závěr: Analogové přípojky spolu s přípojkami ISDN 2 není možné považovat za nahraditelné (pro přístup k VTS v pevném místě) přípojkami ISDN 30 a přípojkami 2 Mbit. To by naznačovalo potřebu segmentovat trh na segment A, který by zahrnoval přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě prostřednictvím analogových a digitálních přípojek ISDN 2 a přípojek realizovaných prostřednictvím širokopásmového přístupu (prostřednictvím kovových vodičů, optického vedení, televizních kabelových rozvodů, bezdrátových sítí, je-li na nich poskytována VDTs) a na segment B zahrnující přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě prostřednictvím přípojek ISDN 30 a přípojek 2 Mbit, je-li na nich poskytována VDTs. Obdobnou segmentaci Úřad již provedl v minulé analýze. Úřad dále prozkoumá další možné substituty, možné substituční řetězce²⁵ a jejich významnost. Pokud by na trhu existovaly společné substituty pro segment A a B nebylo by nutno trh segmentovat. Úřad se v následujícím textu bude zabývat potřebou maloobchodní trh segmentovat a to i podle segmentů (A a B) vymezených v minulé analýze.

Zastupitelnost přístupu k VTS v pevném místě a mobilního přístupu

Úřad dále zkoumal zastupitelnost přístupu k VTS poskytované v pevném místě přístupem k mobilní síti²⁶. Při zkoumání zastupitelnosti služeb nebo produktů na maloobchodním trhu Úřad podrobil hodnocení jak zastupitelnost na straně poptávky z hlediska porovnání funkční zaměnitelnosti, použití a chování uživatelů, tak i zkoumání zastupitelnosti na straně nabídky.

Za mobilní službu se považuje taková služba, která je poskytována za pohybu, bez přerušení komunikace (umožňující tzv. handover mezi jednotlivými základnovými stanicemi dané veřejné mobilní telefonní sítě).

Obecně je možno konstatovat, že služby poskytované v pevném místě a mobilní služby vznikly jako dvě odlišné, vzájemně nezávislé platformy. I když jsou obě služby používány pro přístup ke službám volání, je přístup v pevném místě vázán na domácnost, sídlo (provozovnu) podnikatelského subjektu, zatímco mobilní služby jsou vztaženy k účastníkovi a jsou mu k dispozici bez ohledu na to, kde se nachází (limitováno pouze pokrytím mobilní sítí).

V současné době existují dva „filosofické přístupy“ ke koexistenci mobilních a pevných sítí (resp. mobilních služeb a služeb poskytovaných v pevném místě). Jeden z nich charakterizuje termín „substituce“ (fix-mobil, fixně-mobilní, FMS – Fixed Mobile Substitution). Podstatou je zvyšující se tendence spotřebitelů a firem ve větší míře nahrazovat služby poskytované v pevném místě (prostřednictvím pevných sítí) mobilními službami. Spotřebitelé dávají přednost mobilním telefonům z několika důvodů. Nejčastěji zmíněné faktory jsou pohodlí a přenosnost. Mobilní telefony ovšem nenabízí jen hlasové volání, ale i další funkce jako například internetový prohlížeč, hudební přehrávač a mnoho dalších aplikací.

Druhý přístup, označovaný jako „konvergence“ (fix-mobil, fixně-mobilní, FMC – Fixed Mobile Convergence), je založen na alternativním názoru, že obě platformy mají uživatelům

²⁵ Jak je uvedeno ve Sdělení Komise o definici relevantního trhu pro účely práva hospodářské soutěže (97/C 372/03), substituční řetězce mohou vést k vymezení relevantního trhu, kde výrobky nebo okrajové oblasti trhu nejsou přímo nahraditelné. Například výrobky A lze nahradit výrobky B a C. I když výrobky B a C nejsou přímými náhradami na straně poptávky, mohou být zařazeny na stejný relevantní výrobní trh, protože jejich cenová kalkulace může být ovlivněna zavedením náhrady A.

²⁶ V mobilní síti je služba přístupu a původu volání (originace) poptávána a nabízena společně, proto je zastupitelnost analyzována na maloobchodním trhu jak na přístupu, tak i volání (proto je označeno pro účely této analýzy jako služby poskytované v pevném místě a služby mobilní).

co nabídnout. Alternativní strategie fixně mobilní konvergence je založena na tom, že operátor či účastník optimalizují své náklady tím, že služba je poskytována takovým způsobem, jaký je pro ně právě nejvýhodnější. Například, pokud se jeho volající zákazník bude nacházet „v dosahu“ pevné sítě, bude se operátor snažit vést hovor přes pevnou síť, typicky v datové podobě. Pouze pokud se zákazník nebude nacházet v dosahu pevné sítě, bude hovor veden skrze mobilní síť. Stále však bude platit, že účastník je dostupný všude a na stejném čísle, bez ohledu na to, jaká technologie byla použita pro jeho dosažení (proto se hovoří o konvergenci technologií). Fixně mobilní konvergence je někdy viděna jako způsob, jak zvrátit trend směrem k fixně mobilní substituci.

Již v minulé analýze bylo přikročeno k posouzení zastupitelnosti přístupu k VTS v pevném místě a mobilního přístupu. Úřad považoval i nadále přístup v pevném místě a mobilní přístup za oddělené produktové trhy. Jako možné významné omezení mobilního přístupu Úřad považoval kapacitní omezení mobilních sítí z hlediska využití přístupu k vysokorychlostním broadbandovým službám. Rozvojem širokopásmového přístupu se rozhodující službou stává, jak pro uživatele na straně poptávky, tak pro poskytovatele služeb na straně nabídky, služba širokopásmového přístupu k síti internet. Již v minulé analýze Úřad zohlednil očekávaný vliv zavádění technologie LTE a přehodnotil časový rámec analýzy z navrhovaných 3 na 2 roky vzhledem k předpokládanému masovému rozšíření LTE sítí. S rozšířením služeb LTE sítí lze však očekávat, že rozdíl ve využívání služeb v pevném místě a mobilních služeb se bude neustále snižovat a tedy bude docházet k prohloubení fixní-mobilní substituce. V polovině roku 2015 podle asociace GSA²⁷ ve světě poskytuje komerčně VoLTE celkem 25 operátorů a dalších 103 operátorů investuje do jeho spuštění. V tuzemsku jako první komerčně spustil VoLTE ve své síti T-Mobile v květnu 2015. Ostatní operátoři zatím VoLTE testují a do své sítě postupně implementují. Výhledově může VoLTE ovlivnit dynamiku konkurence na vymezeném maloobchodním trhu. Protože však definitivní nasazení VoLTE v sítích všech tuzemských operátorů zůstává nejisté, stejně jako rychlost rozšiřování koncových terminálů podporujících tuto technologii, zmiňuje Úřad tuto variantu zatím spíše jako možnost, kterou uvažuje z hlediska výhledu vývoje trhu, a která zatím nemá bezprostřední dopad na konkurenci na vymezeném maloobchodním trhu.

Z hlediska nabídkové substituce Úřad v předchozí analýze konstatoval její neexistenci vzhledem k omezení alternativních poskytovatelů služeb volání v pevném místě z hlediska možnosti přejít na nabídku mobilního volání. Již v průběhu zpracování minulé analýzy postupně vstupovali na mobilní trh poskyvatelé služeb na bázi mobilního virtuálního operátora (MVNO), kteří na trhu začali nabízet jak mobilní volání, tak i balíčky služeb a řešení obsahující jak služby mobilní, tak i služby v pevném místě. Toto lze považovat jak za prohloubení fixně-mobilní substituce, tak i za zvýšení konvergované nabídky služeb na trhu. Ke konci roku 2014 Úřad evidoval již 119 podnikatelů, kteří poskytovali na maloobchodním mobilním trhu své služby jako MVNO/MVNE a 18 značkových přeprodejců (tzv. „branded resellerů“). Komerční nabídky pro MVNO na velkoobchodním trhu vytvářejí a rozšiřují všichni tři síťoví operátoři (MNO). Úřad ve zveřejněném návrhu analýzy²⁸ trhu přístupu a původ volání (originace) ve veřejných mobilních telefonních sítích pro veřejnou konzultaci konstatuje, že již neexistují v České republice významné a trvalé překážky vstupu na trh. Úřad díky této změně

²⁷ Global mobile Suppliers Association

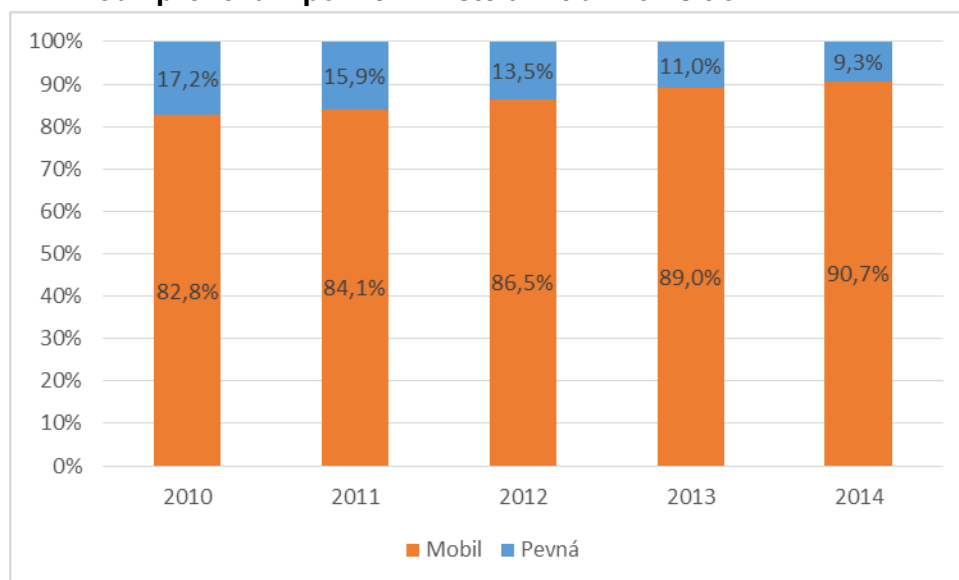
²⁸ [Návrh opatření obecné povahy analýzy trhu č. A/8/XX.2015-Y, trhu – č. 8 – přístup a původ volání \(originace\) ve veřejných mobilních telefonních](#)

na mobilním trhu má za to, že na trhu již existuje nabídková substituce a tedy dochází k prohlubování fixně-mobilní substituce na straně nabídky.

Komise ve svém Doporučení ze dne 9. října 2014 a souvisejícím Vysvětlujícím memorandu uvádí²⁹, že pokud se pokrytí mobilních sítí blíží 100 % a podíl provozu a účastníků v pevném místě značně poklesl ve prospěch mobilních sítí, pak dochází k fixně-mobilní substituci a mobilní přístup lze zahrnout do věcného vymezení. Díky této konkurenci ze strany mobilních služeb je omezena možnost poskytovatelů služeb v pevném místě jednat nezávisle na současné či potencionální konkurenci.

Jen za posledních 5 let se podíl minut originovaných účastníky pevné sítě na všech originovaných minutách v pevných a mobilních sítích snížil o 7,9 procentního bodu z 17,2 % v roce 2010 na 9,3 % v roce 2014, jak ukazuje graf č. 7. Tento stav je dán především růstem provozu v mobilních sítích o 36 % v období 2010-2014 a poklesem provozu v pevných sítích o 30 % ve stejném období. Celkový provoz originovaný v obou sítích v České republice vzrostl o 25 %.

Graf č. 7: Podíl provozu v pevném místě a mobilních sítích

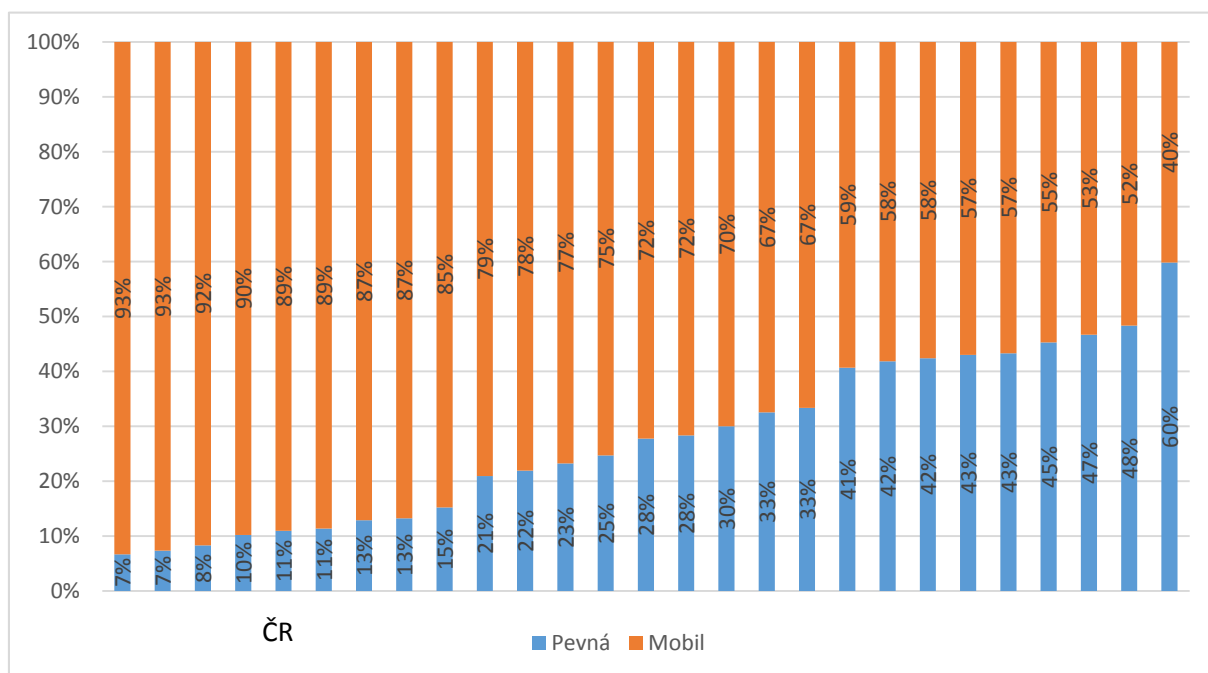

Zdroj: ČTÚ (ESD)

Pro srovnání Úřad analyzoval tento jev i z pohledu mezinárodního srovnání. Jak ukazuje graf č. 8, Česká republika patří mezi ty státy, kde mobilní provoz významně převládá nad provozem v pevném místě.

²⁹ Vysvětlující memorandum, str. 22.

Graf č. 8: Mezinárodní srovnání provozu v pevném místě a mobilních sítích v členských státech Evropské unie v roce 2013

Zdroj: Interní data EK (pro ostatní členské státy data veřejně nepublikovány)

Problematikou fixně-mobilní substituce se zabývalo i sdružení regulátorů BEREC. Ve své studii³⁰ definuje symetrickou substituci jako případ, kdy produkt A je substitut pro produkt B a zároveň produkt B je substitut pro produkt A a je tedy jeho rovnocennou náhradou. Jinými slovy, pokud se zvýší cena výrobku A vyvolá to zvýšenou poptávku po výrobku B a naopak.

Avšak možnosti substituce nemusí být vždy nutně symetrické. Asymetrická substituce popisuje situaci, kdy se substituce mezi dvěma produkty vyskytuje pouze v jednom směru. V situaci asymetrické substituce je důležité definovat klíčový produkt („focus product“) – zkoumaný produkt nebo službu. Zkoumaný produkt je definován jako hlavní produkt, který je předmětem šetření a zkoumaná oblast je oblast, na které se daný zkoumaný produkt nachází. Při analýze FMS v situaci asymetrické substituce by se mělo začít identifikací zkoumaného produktu a oblastí. Na zkoumaném trhu byl jako zkoumaný produkt identifikován přístup a zkoumanou oblastí veřejná telefonní síť v pevném místě.

Po identifikaci zkoumaného produktu Úřad posuzuje, zda se zde nachází substituce zkoumaného produktu alternativním produktem, ovšem nesmí zde docházet k substituci alternativního produktu zkoumaným produktem. Pokud je tato podmínka splněna, pak alternativní produkt je součástí stejného trhu jako zkoumaný produkt. Úřad v předchozí kapitole Zastupitelnost analogových přípojek a přípojek ISDN 2 s přípojkami ISDN 30 a 2 Mbit dospěl k závěru, že by zde mohlo dojít k segmentaci trhu na segment A, který zahrnuje přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě prostřednictvím analogových a digitálních přípojek ISDN 2 a přípojek realizovaných prostřednictvím širokopásmového přístupu (prostřednictvím kovových vodičů, optického vedení, televizních kabelových rozvodů, bezdrátových sítí, je-li na nich poskytována VDTS) a na segment B zahrnující přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě prostřednictvím přípojek ISDN 30 a přípojek 2 Mbit, je-li na nich poskytována VDTS.

³⁰ BEREC Report on impact of fixed-mobile substitution in market definition (2011), str. 12

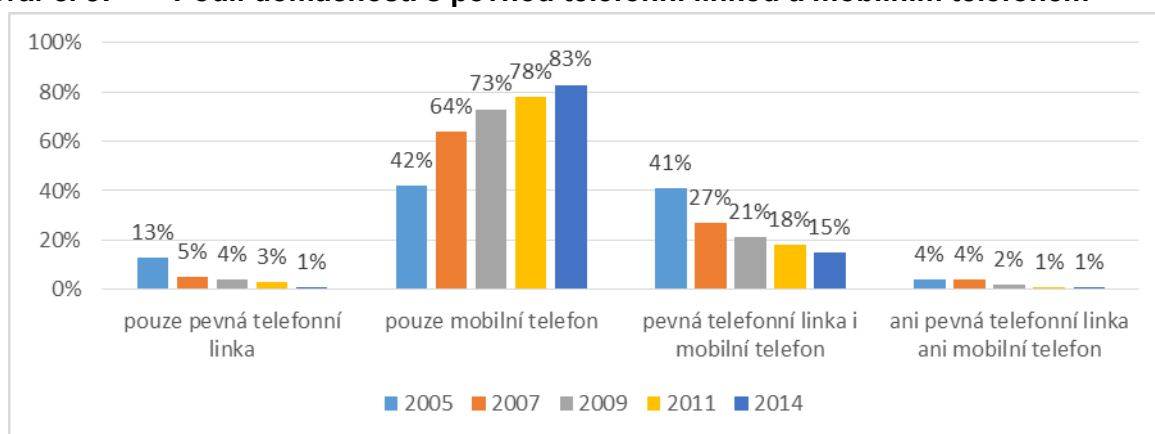
Proto dále Úřad prozkoumá zastupitelnost potencionálního segmentu A a B s mobilním přístupem.

a) Zastupitelnost segmentu A a mobilního přístupu

Na segmentu A byl jako zkoumaný produkt identifikován přístup k veřejné telefonní síti prostřednictvím analogové a digitální přípojky ISDN 2 a přípojky realizované prostřednictvím širokopásmového přístupu (prostřednictvím kovových vodičů, optického vedení, televizních kabelových rozvodů a bezdrátových sítí, je-li na nich poskytována VDTS). Zkoumanou oblastí je veřejná telefonní síť v pevném místě. Jako alternativní produkt k tomuto zkoumanému produktu byly Úřadem označeny služby mobilního přístupu pro fyzické osoby, podnikající fyzické osoby a malé právnické osoby.

Jak ukazuje graf č. 9, v České republice dlouhodobě dochází ke snižování podílů jak domácností pouze s pevnou telefonní linkou, tak i domácností, které mají telefonní linku a současně i mobilní telefon. Zvyšuje se ovšem podíl domácností, které vlastní jen mobilní telefon. Za deset let se jedná o nárůst o 41 procentních bodů. Dlouhodobě nízký podíl mají domácnosti, které nevládní pevnou telefonní linku ani mobilní telefon.

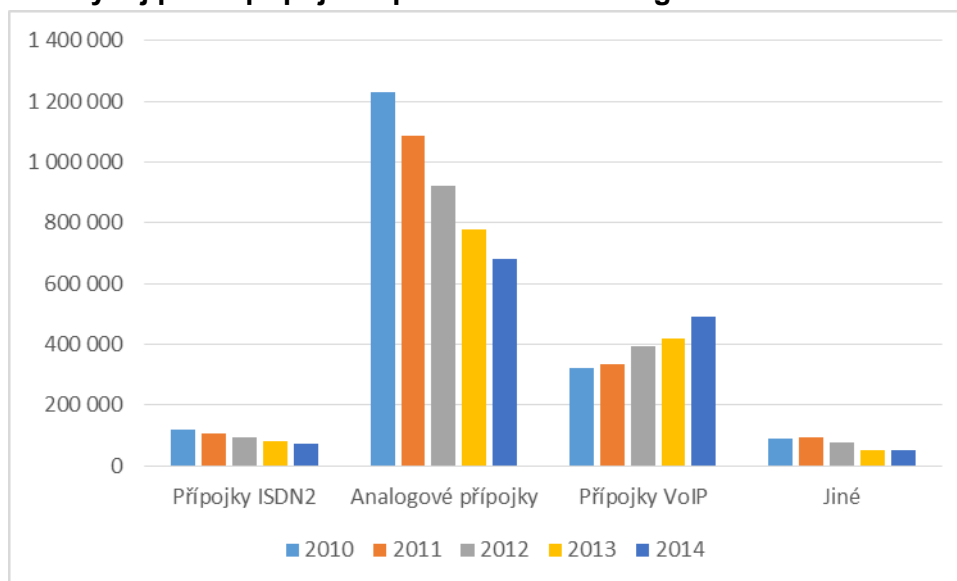
Graf č. 9: Podíl domácností s pevnou telefonní linkou a mobilním telefonem

Zdroj: Eurobarometer

Níže uvedený graf č. 10 uvádí vývoj počtu přípojek, které by spadaly do (pomyslného) segmentu A (pokud bude tento segment na závěr kapitoly věcného vymezení stanoven) v letech 2010-2014 a jejich produktové rozdělení (ISDN 2, Analog, VoIP či ostatní). Zde je zřetelný pokles u analogových přípojek a přípojek ISDN 2, kdežto u VoIP přípojek dochází k nárůstu.

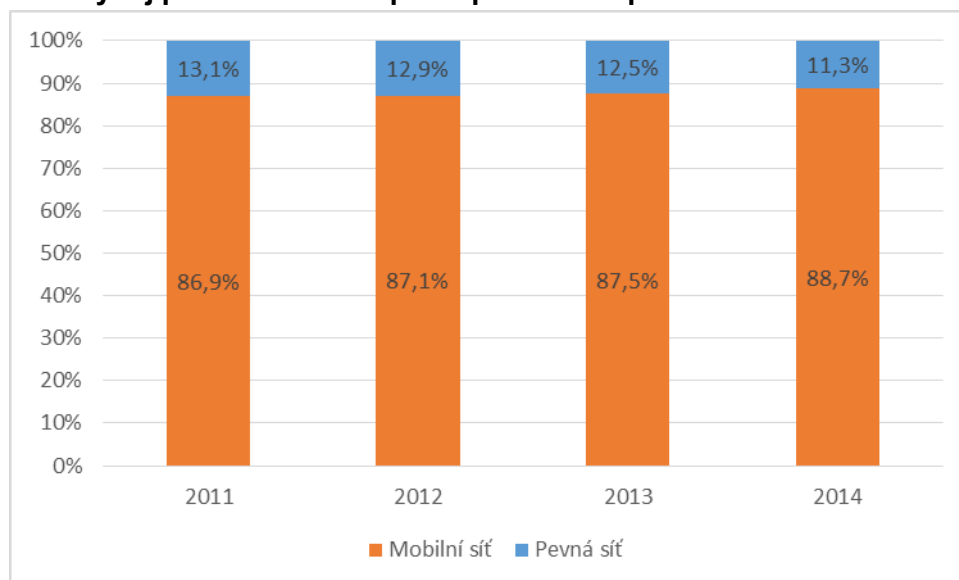
Graf č. 10: Vývoj počtu přípojek v pevném místě v segmentu A

Zdroj: ČTÚ (ESD)

V České republice dochází ke snižování počtu uživatelů³¹ přístupu k VTS v pevném místě ve prospěch mobilního přístupu. Ke konci roku 2014 využívalo 11,3 % uživatelů přístup k VTS pomocí pevné sítě, což představuje pokles o 1,8 procentního bodu vůči roku 2011. To dokazuje, že na trhu dochází k fixně-mobilní substituci a nahrazování přístupu v pevném místě přístupem v mobilních sítích.

Graf č. 11: Vývoj podílu uživatelů přístupu k VTS v pevné a mobilní síti v segmentu A

Zdroj: ČTÚ (ESD)

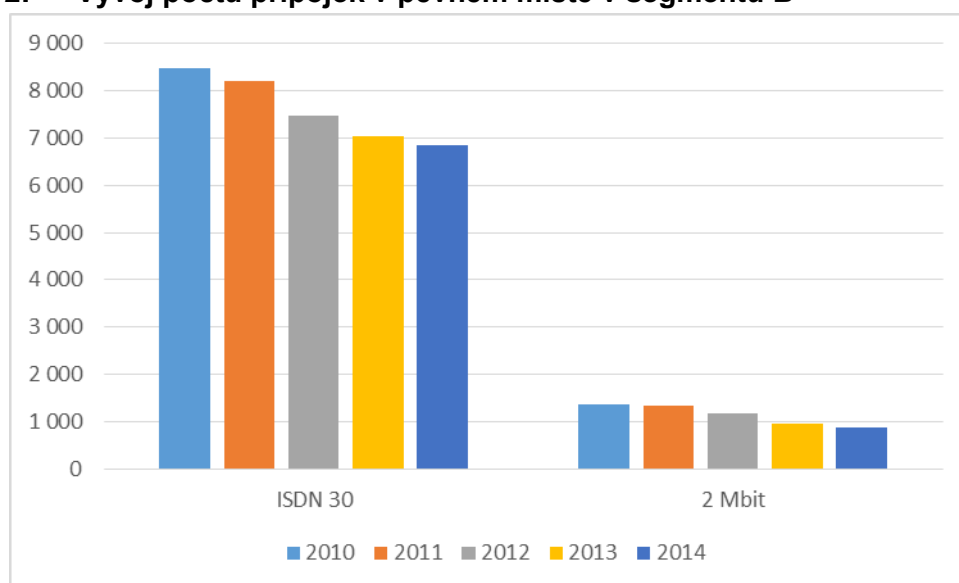
³¹ Uživatelem přístupu k VTS se pro účely této analýzy rozumí počet SIM karet pro mobilní síť, kde 1 SIM karta představuje 1 přístup, tedy 1 uživatele. U pevné sítě se tímto rozumí teoretický počet uživatelů, což je maximální možný počet uživatelů připojených k VTS např. u přípojek ISDN 2 se jedná o 2 uživatele VTS na 1 přípojce (přístupu).

b) Zastupitelnost segmentu B s mobilního přístupu

Na segmentu B byl jako zkoumaný produkt identifikován přístup k veřejné telefonní síti prostřednictvím přípojek ISDN 30 a přípojek 2 Mbit, je-li na nich poskytována VDTS. Zkoumanou oblastí je veřejná telefonní síť v pevném místě. Jako alternativní produkt ke klíčovému produktu byly Úřadem označeny služby mobilního přístupu pro střední a velké právnické osoby.

Jak ukazuje graf 12, na segmentu B dochází k dlouhodobému mírnému poklesu jak ISDN 30, tak i 2 Mbit přípojek.

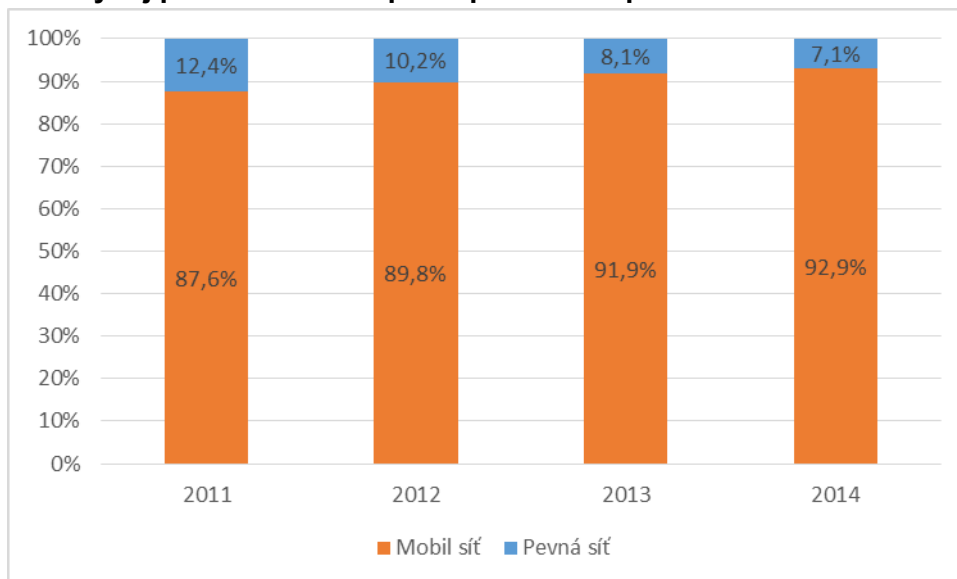
Graf č. 12: Vývoj počtu přípojek v pevném místě v segmentu B

Zdroj: ČTÚ (ESD)

Podobně jako u segmentu A (dosud formálně nevymezeného) dochází i u (pomyslného) segmentu B ke snižování uživatelů přístupu k VTS v pevném místě ve prospěch mobilního přístupu. Ke konci roku 2014 pouze 7,1 % uživatelů využívalo přístup v pevném místě, což představuje pokles o 5,3 procentního bodu oproti roku 2011. Z tohoto vývoje lze usoudit, že podnikatelé nahrazují přístup k VTS v pevném místě přístupem mobilním.

Graf č. 13: Vývoj podílu uživatelů přístupu k VTS v pevné a mobilní síti v segmentu B

Zdroj: ČTÚ (ESD)

Závěr: Úřad prozkoumal možnou substituci přístupu k VTS poskytovaného v pevném místě a mobilním přístupem. Jak je výše uvedeno, v České republice má počet účastnických stanic stejně jako provoz klesající tendenci, kterou přebírají mobilní služby a proto z pohledu substituce na straně poptávky se mobilní služby jeví jako substitut služeb poskytovaných v pevném místě. Z pohledu zastupitelnosti na straně nabídky Úřad konstatuje, že konkurenční operátor může buď okamžitě, nebo v krátkém časovém horizontu poskytnout maloobchodní telekomunikační služby na mobilním trhu jako virtuální operátor. Proto díky této konkurenci je omezena možnost operátorů služeb v pevném místě jednat nezávisle na současné či potencionální konkurenci ze strany mobilních služeb. Substituce na straně nabídky je tedy v podmínkách České republiky též naplněna, proto Úřad považuje mobilní služby za součást jednoho produktového trhu. Segment A i B mají společný substitut (mobilní přístup, stejně tak VoIP), a tedy není dále nutné na základě substitučního řetězce (viz pozn. pod čarou č. 25) trh segmentovat.

Závěr věcného vymezení

Vymezený trh – přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě je definován jako možnost koncového uživatele fyzicky připojit koncové zařízení k VTS za účelem uskutečňování VDTS poskytované jak v pevném místě, tak v mobilních sítích.

Úřad do věcného vymezení zahrnul přístup k VTS v pevném místě prostřednictvím kovového vodiče, optických vláken, koaxiálních kabelů (CATV) bezdrátových sítí (zejm. WiFi). Zahrnut je i přístup k VTS prostřednictvím mobilních sítí.

Maloobchodní trh přístupu k VTS v pevném místě tedy zahrnuje tyto typy přípojek a jejich rozhraní:

- a) analogové přípojky PSTN sítě,
- b) analogové přípojky PSTN sítě přípojky ISDN 2 (s digitálním rozhraním se strukturou přenosu 2B+D) na PSTN síti,
- c) přípojky ISDN 30 (s digitálním účastnickým rozhraním se strukturou přenosu 30B+D) na PSTN síti,

- d) digitální přípojky 2 Mbit na PSTN síti,
- e) přípojky širokopásmového přístupu (xDSL, bezdrátové sítě, FTTx, PLC popřípadě jiného širokopásmového přístupu), na kterých je z hlediska hlasových služeb poskytována služba VoIP,
- f) mobilní přístup pomocí mobilních sítí (2G, 3G a 4G) pro veřejně dostupnou telefonní službu.

Vzhledem ke skutečnostem uvedených v kapitole „Zastupitelnost přístupu k VTS v pevném místě a mobilního přístupu“ Úřad nepřistoupil k segmentaci trhu z hlediska výrobového ani k případnému vymezení jednotlivých subtrhů.

Územní vymezení

Rozhodující většina podnikatelů neomezuje svoji nabídku na vybrané regiony, ale nabízí služby plošně na území celé České republiky. Služba přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě je podnikateli nabízena pro stejné uživatelské skupiny za stejných cenových podmínek v rámci celé České republiky, soutěžní podmínky jsou tedy na celém území dostatečně homogenní. Služby tedy nejsou nabízeny v jednotlivých regionech za zřetelně odlišitelných podmínek.

Úřad proto došel k závěru, že územním vymezením relevantního trhu je území celé České republiky.

Časové vymezení

S ohledem na charakter vymezeného trhu se nepředpokládá významná změna v jeho vývoji, proto je časový rámec pro analýzu vymezen období tří let. Současně bude Úřad průběžně monitorovat vývoj na tomto relevantním trhu, a pokud by došlo k zásadní změně směřování vývoje trhu v neprospěch rozvoje hospodářské soutěže, je Úřad oprávněn přistoupit k opětovné ex-ante regulaci.

3. Test tří kritérií

Úřad provedl posouzení níže uvedených tří kritérií pro vymezený trh č. 1 – přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě s cílem prověřit, zda se i nadále jedná o relevantní trh a zda tedy lze v národních podmínkách České republiky oprávněně uplatnit, v souladu s § 51 Zákona, regulaci ex ante.

Komise v Doporučení o relevantních trzích uvádí nutnost použít pro identifikaci relevantního trhu, který není uveden v Doporučení o relevantních trzích test tří kritérií. To znamená, že pouze trh, na kterém Úřad prokáže, že jsou kumulativně splněna tři kritéria, lze považovat za relevantní a vhodný pro uložení ex-ante regulace, pokud se na něm následně prokáže existence SMP. Je proto potřeba prokázat naplnění následujících kritérií:

- a. přítomnost velkých a trvalých překážek vstupu na trh,
- b. struktura trhu nesměruje v příslušném časovém úseku k účinné hospodářské soutěži,
- c. uplatňování práva hospodářské soutěže samo o sobě dostatečně neřeší dotčené(á) selhání trhu.

V případě, že není prokázáno splnění jednoho nebo více kritérií nelze trh označit z pohledu regulace ex ante za relevantní, na kterém lze oprávněně použít regulaci ex-ante v souladu s § 51 Zákona. Při hodnocení Úřad vycházel zejména z metodiky uvedené v části B) a opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2015-2, Doporučení a podkladů ERG³².

3.1 Kritérium č. 1 – Přítomnost velkých a trvalých překážek vstupu na trh

V rámci tohoto kritéria jsou jako významné hodnoceny zejména dva druhy překážek vstupu:

- strukturální překážky,
- právní a regulační překážky.

Strukturální překážky vstupu vyplývají z velikosti vstupních nákladů nebo povahy poptávky, které vytvářejí asymetrické podmínky mezi současnými a novými soutěžiteli a brání novým soutěžitelům ve vstupu na trh nebo jim ho ztěžují. Za strukturální překážku je například považována situace, kdy je trh charakterizován podstatnými úsporami z rozsahu či sortimentu, kapacitními omezeními a vysokými počátečními investičními náklady. Související strukturální překážky mohou také existovat tam, kde poskytování služby vyžaduje část sítě, kterou nelze technicky replikovat nebo ji lze replikovat pouze za cenu nevýhodnou pro soutěžitele.

Právní nebo regulační překážky vyplývají z legislativních, administrativních nebo jiných opatření, která mají vliv na podmínky vstupu a/nebo postavení operátorů na relevantním trhu. Právní nebo regulační překážky, které budou s velkou mírou pravděpodobnosti odstraněny ve lhůtě časového vymezení trhu, nejsou považovány za překážku vstupu na trh ve smyslu splnění tohoto kritéria. Příkladem regulační překážky je stanovení konečného počtu podnikatelů, kteří mají přístup ke kmitočtovému spektru. Může jím být i regulace cen nebo jiná cenová opatření, které negativně ovlivňují ziskovost při poskytování služeb na souvisejících trzích³³ a tím i motivaci podniků ke vstupu na posuzovaný trh.

3.1.1 Strukturální překážky

Úřad pro hodnocení strukturálních překážek vstupu na trh hodnotí, v souladu s dokumentem ERG³⁴, následující kritéria:

- Kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné,
- Vysoké počáteční investiční náklady,
- Vertikální integrace,
- Úspory z rozsahu a úspory ze sortimentu.

Kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné

Vzhledem k územnímu vymezení trhu posoudí Úřad infrastrukturu v rámci celé ČR. V ČR na vymezeném trhu působí 387 podnikatelů nabízejících přístup k VTS. Nicméně nejsou to podnikatelé disponující infrastrukturou v pevném místě nebo v mobilní síti napříč celou ČR. Rozhodující část infrastruktury v pevném místě, která pokrývá téměř celé území ČR, vlastní

³² ERG Report on Guidance on the application of the three criteria test

³³ Např. regulace roamingových služeb a z ní plynoucí pokles ziskovosti může v některých případech negativně omezit motivaci podnikatelů ke vstupu na maloobchodní trh.

³⁴ ERG Report on Guidance on the application of the three criteria test, str. 10

po dobrovolné separaci nově vzniklá společnost CETIN. U mobilních sítí se jedná o 4 síťové operátory – O2, T-Mobile, Vodafone a Air Telecom.

Úřad považuje za rozhodující zejména vlastnictví přístupové sítě v takovém rozsahu, který nelze na trhu alternativními soutěžiteli vybudovat (duplikovat). Na trhu není prostor pro budování další paralelní (duplicitní) infrastruktury srovnatelných parametrů, neboť vynaložení takových investic by nezajišťovalo jejich ekonomickou návratnost. Pokud jsou v České republice budovány přístupové sítě, jsou spíše lokálního významu. To by naznačovalo, že společnost CETIN může jednat nezávisle na svých konkurentech.

Alternativní operátoři budují tyto lokální sítě jen v oblastech, kde je to pro ně ekonomicky rentabilní. Nové sítě se tedy vyplatí budovat pouze v provozně atraktivních lokalitách. V těchto oblastech budují sítě především kabeloví operátoři, jako je např. společnost UPC, nebo dochází k budování optických sítí lokálních poskytovatelů služeb.

Pro sítě zajišťující poskytování mobilních služeb platí podobné závěry. Součástí infrastruktury nespolehlivě duplikovatelné není jen samotná infrastruktura mobilní sítě (např. stožáry či antény), ale především frekvence nutné k provozování mobilní sítě a poskytování služeb. Obecně platí, že frekvence, potřebné k poskytování mobilních služeb, jsou omezeným zdrojem, a proto nedostatek volných frekvencí představuje omezení pro nový vstup na trh přístupu k VTS v pevném místě.

Ovšem poskytovatelem přístupu k VTS v pevném místě nemusí být jen vlastníci infrastruktury. Nedisponibilita vlastní přístupové sítě pro poskytování služeb na tomto trhu může být nahrazena využitím velkoobchodních služeb LLU, bitstreamem či komerční nabídkou WLR³⁵. Přičemž poskytování služeb na bázi velkoobchodní nabídky LLU může být omezeno vzhledem k nákladům nutným na kolokaci, jejichž návratnost vyžaduje vyšší koncentraci zákazníků. U mobilních služeb mohou alternativní operátoři využít velkoobchodní trh na nákup služeb přístupu od MNO. Na trhu působí i MVNE, kteří usnadňují vstup i fungování MVNO na maloobchodním trhu. Tento typ operátora (MVNE) je vhodný zejména pro poskytování služeb subjektům s malým potenciálním počtem účastníků, kterým dokáže mnohdy nabídnout lepší podmínky, než jaké by (vzhledem své očekávané velikosti) získali u MNO.

Do budoucna lze očekávat vstup dalších poskytovatelů přístupu k VTS a především od současných provozovatelů zavádění NGA³⁶ infrastruktury. Zatímco vybudování vlastní infrastruktury bude stejně jako v minulosti vyznačováno značnými překážkami vstupu, lze nicméně očekávat, že různé legislativní návrhy jak na úrovni Evropské unie, tak na vnitrostátní úrovni, výrazně sníží tyto překážky. Legislativní opatření zahrnují mimo jiné nástroje na snížení nákladů na investice prostřednictvím povinného sdílení pasivní infrastruktury a pobídek k investování tím, že vytvoří předvídatelnost, pokud jde o regulační prostředí.

Závěr: Na základě výše zmíněného Úřad konstatuje, že kontrola infrastruktury může být vzhledem k omezeným přírodním zdrojům u mobilních sítí a nespolehlivě duplikovatelné celoplošné přístupové síti pro nově vstupující operátory významnou a trvalou překážkou vstupu na trh. Ovšem díky možnosti využití velkoobchodních služeb LLU, bitstream, WLR a velkoobchodního trhu mobilních služeb přístupu od MNO či MVNE má Úřad za to, že

³⁵ Alternativní operátor se službou WLR kupuje od svého velkoobchodního partnera zpravidla i služby jako CS/CPS.

³⁶ NGA sítě jsou v článku 11 (str. 11) Doporučení Evropské komise K (2010) 6223 ze dne 20. září 2010 o regulovaném přístupu k přístupovým sítím nové generace (NGA) definovány jako kabelové přístupové sítě, které sestávají zcela nebo zčásti z optických prvků a které jsou schopné dodávat služby širokopásmového přístupu s dokonalejšími vlastnostmi (např. s vyšší propustností) ve srovnání se službami poskytovanými prostřednictvím stávajících sítí založených na kovovém vedení. Ve většině případů jsou sítě NGA výsledkem modernizace již existujících přístupových sítí používajících kovové vedení nebo koaxiální kabel.

kritérium kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelná nelze považovat za významnou a trvalou překážku vstupu na trh.

Vysoké počáteční investiční náklady

Obecně platí, že vstup na maloobchodní, či velkoobchodní telekomunikační trh je spojen s vysokými počátečními investičními náklady a to především na vybudování samotné sítě. V situaci, kdy je poptávka na maloobchodním trhu již satureována, je navíc návratnost vynaložených investic podmíněna úspěšností při získávání zákazníků konkurenčních operátorů. To vyžaduje nejen nabídku kvalitních a konkurenceschopných služeb, ale i značné marketingové náklady na jejich propagaci. Celkově tak lze tento typ vstupu na telekomunikační trh považovat za kapitálově (investičně) náročný.

Subjekty vstupující na maloobchodní trh bez vlastní sítě mohou ovšem využít v pevném místě velkoobchodních služeb LLU, bitstream, eventuálně komerční nabídku WLR. U mobilních služeb mohou alternativní operátoři využít velkoobchodní trh na nákup služeb od MNO či MVNE a jejich vstupní investice jsou tím relativně zanedbatelné³⁷.

Závěr: Na základě výše uvedeného Úřad konstatuje, že mohou existovat vysoké počáteční investiční náklady spojené se vstupem na trh přístupu. Nicméně díky existenci velkoobchodních služeb LLU, bitstream, WLR a velkoobchodního trhu přístupu k sítím poskytujících mobilní služby pro MVNO má Úřad za to, že kritérium vysoké počáteční investiční náklady nelze považovat za významnou a trvalou překážku vstupu na trh.

Úspory z rozsahu a sortimentu

Pro síťová odvětví je charakteristické, že jsou podmíněna vysokými fixními a nízkými variabilními náklady, přičemž průměrné náklady s rostoucím objemem provozu (produktu) klesají. Dochází tak k poklesu nákladů na jednotku provozu (produktu), a tím je dosahováno tzv. úspor z rozsahu.

Úspory z rozsahu zavedených operátorů obecně působí jako překážka vstupu na trh pro nové poskytovatele. Lze usuzovat, že vytvoření vlastní dostatečně velké zákaznické základny, by nově vstupujícímu subjektu trvalo několik let a po tuto dobu by bylo možné očekávat asymetrické úspory z rozsahu. Zde však platí možnost rozložit vstupní investice do delšího časového období (posun po žebříčku investic) a využít velkoobchodních služeb LLU, bitstream či komerční nabídku WLR. U mobilních služeb lze využít velkoobchodní trh mobilních služeb pro MVNO.

Snížením průměrných nákladů na výrobu dvou nebo více produktů za použití společné infrastruktury nebo správy provozních a zákaznických systému je dosaženo tzv. úspor ze sortimentu. Toto vede k vyšší efektivitě a posilování tržní síly jak zavedených, tak nových subjektů na trhu. Tento argument lze doložit snahou mnoha subjektů na trhu nenabízet jen

³⁷Relativně zanedbatelné k výši investičních nákladů na vstup Síťový operátoři musí investovat jak do budování vlastní sítě (buď mobilní či pevné) sítě a tak jejich náklady na vstup se pohybují v řádu miliard Kč, zatímco náklady na vstup alternativních operátorů, kteří využívají síť síťového operátora od stovek tisíc či jednotek milionů Kč v přepravech a service providerů až po desítky či například max. stovky milionů Kč v případě plnohodnotného (full) MVNO. Investiční náklady alternativních operátorů jsou ovlivněny také plánovaným objemem poskytovaných služeb, pro které se dimenzuje potřebné kapitálové vybavení a rovněž stávajícím vybavením zájemců o vytvoření alternativního operátora, kdy lze očekávat, že operátoři již působící na jiných trzích elektronických komunikací mohou pro vytvoření alternativního operátora využít své stávající IT (např. úpravou a rozšířením billingového systému).

služby elektronických komunikací v pevném místě, ale rovněž i mobilní služby a televizní vysílání.

Závěr: Nízké úspory z rozsahu by mohly být pro nově vstupujícího zmírněny využitím velkoobchodních služeb LLU, bitstream, komerční nabídkou WLR, či u mobilních služeb s využitím velkoobchodního trhu pro MVNO. Pro mobilní virtuální poskytovatele maloobchodních služeb pak platí, že ke vstupu na maloobchodní trh nepotřebují vysoké investiční náklady a zpravidla nakupují na velkoobchodě jen takový objem služeb, který mohou na maloobchodě okamžitě prodat. Dále všichni podnikatelé na trhu mohou poskytovat více telekomunikačních služeb, a tedy realizovat úspory ze sortimentu.

Závěr ke strukturálním překážkám: Na základě vyhodnocení jednotlivých kritérií, kterými jsou kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné, existence vysokých počátečních investičních nákladů a úspory z rozsahu a sortimentu, Úřad konstatuje, že nebyla prokázána existence významných a trvalých strukturálních překážek vstupu na trh.

3.1.2 Právní a regulační překážky

Právní a regulační překážky vstupu jsou charakterizovány jako překážky, které nejsou založeny na hospodářských podmínkách, ale vyplývají z legislativních, administrativních nebo jiných státních opatření, která mají přímý vliv na podmínky vstupu a/nebo postavení operátorů na relevantním trhu. Právní nebo regulační překážky, které lze odstranit v určitém časovém horizontu (dle časového vymezení trhu), nejsou považovány Úřadem za překážky vstupu na trh. Za příklad právních nebo regulačních překážek je považována³⁸ například regulace cen nebo jiná cenová opatření uložená podnikům, která mají dopad nejen na vstup ale i na postavení podniku na trhu.

Za právní a regulační překážky vstupu je považováno zejména zkoumání následujících indikátorů³⁹:

- Potřeba získání licence nebo jiného oprávnění pro podnikání na trhu.
- Vliv sektorové regulace uplatněné na souvisejících trzích.

Potřeba získání licence nebo jiného oprávnění pro podnikání na trhu

V podmínkách České republiky není od roku 2005 vstup na trh elektronických komunikací licencován. Podnikatel pouze provádí oznámení o zahájení, změně, přerušení, nebo ukončení činností elektronických komunikací do evidence podnikatelů, která je pro poskytovatele služeb v elektronických komunikacích obdobou k živnostenskému oprávnění. Tento způsob oznamování nepovažuje Úřad za překážku vstupu.

Závěr: Na základě výše uvedeného nepovažuje Úřad potřebu získání licence nebo jiného oprávnění pro podnikání na trhu za překážku vstupu na velkoobchodní i související maloobchodní trh.

Vliv sektorové regulace uplatněné na souvisejících trzích

Za regulační překážku vstupu na maloobchodní trh je možné v případě některých specifických subjektů považovat sektorovou regulaci velkoobchodních cen za terminaci volání

³⁸ Čl. 13 Doporučení.

³⁹ ERG Report on Guidance on the application of the three criteria test, str. 11

v pevných a mobilních sítích. V případě nových a rozvíjejících se operátorů však spíše platí, že objem provozu terminovaného v sítích ostatních operátorů převyšuje objem provozu terminovaného ve vlastní síti, a nižší cena za terminaci stanovená Úřadem ve výši účelně a efektivně vynaložených nákladů tak menším operátorům vstup na velkoobchodní trh usnadňuje. Naopak jako regulační bariéru vstupu je v případě potenciálních mobilních operátorů možno hodnotit regulaci cen mezinárodního roamingu. Přestože tato regulace není překážkou vstupu sama o sobě a je uplatněna na všechny subjekty na trhu, lze očekávat její dopad na očekávanou výši zisku nových subjektů (mobilních operátorů) po vstupu na trh a tedy i úvahy o samotném vstupu na trh.

Za další sektorovou regulaci lze považovat regulaci uloženou na původních relevantních trzích č. 4⁴⁰, 5⁴¹ a 6⁴². Jedná se především o velkoobchodní nabídky bitstream a LLU, které umožňují novým operátorům vstoupit na vymezený maloobchodní trh a nabízet přístup k VTS v pevném místě širokopásmovými přípojkami. Tato regulace ovšem nepředstavuje překážku vstupu na vymezený maloobchodní trh, ale naopak usnadnění vstupu na trh, který je tak umožněn i operátorům bez vlastní přístupové sítě.

Závěr: Na základě výše uvedeného nepovažuje Úřad vliv sektorové regulace za překážku vstupu na trh. Odrazujícím účinkem může v případě některých potenciálních mobilních operátorů působit cenová regulace mezinárodních roamingových služeb, která snižuje ziskovost při poskytování služeb a tedy i motivaci služby poskytovat (resp. motivaci vstoupit na trh). Naopak nově vstoupivší operátoři mohou těžit z regulace cen za terminaci a regulace velkoobchodních přístupových trhů (LLU a bitstream). Tato regulace může jejich vstup na relevantní trh usnadnit.

Závěr ke kritériu č. 1: Úřad konstatuje, že první kritérium není splněno. Na vymezeném maloobchodním trhu neexistují v České republice významné a trvalé překážky vstupu na trh.

3.2 Kritérium č. 2 – Struktura trhu nesměřuje v příslušném časovém úseku k účinné hospodářské soutěži

Cílem druhého kritéria je posoudit, zda struktura vymezeného trhu není takové povahy, která jej, i přes prokázanou existenci významných a trvalých překážek vstupu⁴³, předurčuje k rozvoji účinné hospodářské soutěže v příslušném časovém období.

Řádné vyhodnocení druhého kritéria tedy předpokládá naplnění kritéria prvního. Protože však Úřad při hodnocení prvního kritéria nedospěl k závěru, že vstupu na maloobchodní trh brání významné a trvalé překážky, lze druhé kritérium vyhodnotit toliko „pro úplnost“, a to posouzením, zda další charakteristiky trhu (viz níže) napomáhají (urychlují) jeho rozvoj směrem k účinné hospodářské soutěži (k tomu rozvoji je však předurčen již na základě závěrů hodnocení prvního kritéria).

⁴⁰ Trh č. 4 – velkoobchodní (fyzický přístup k infrastruktuře sítě (včetně sdíleného nebo plného zpřístupnění účastnického vedení) v pevném místě

⁴¹ Trh č. 5 – velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací

⁴² Trh č. 6 – velkoobchodní koncové segmenty pronajatých okruhů bez ohledu na technologii použitou k zajištění pronajaté nebo vyhrazené kapacity

⁴³ Viz např. recitál 15 na str. 3 [Doporučení](#), ve kterém Komise uvádí, že i když se trh vyznačuje velkými překážkami vstupu, mohou jiné strukturální faktory na tomto trhu znamenat, že trh stále směřuje k tomu, aby se stal účinně konkurenčním v příslušném časovém období.

Zkoumání druhého kritéria Úřad zaměřil výhledově, tzn., že analyzoval předpokládaný vývoj trhu z hlediska vymezeného časového rámce. Přitom Úřad posuzoval v souladu s Doporučením o relevantních trzích nikoli to, zda v daném časovém rámci bude skutečně dosaženo účinné hospodářské soutěže, nýbrž zda existují jednoznačné důkazy svědčící o tom, že se trh v rámci sledované doby chová dynamicky, a že je tedy předpoklad dosažení účinné hospodářské soutěže, aniž by bylo třeba daný trh regulovat ex ante.

Úřad v rámci tohoto kritéria, v souladu s dokumentem ERG⁴⁴, postupně hodnotil níže uvedené parametry. Ty jsou do značné míry obdobné s parametry vyhodnocovanými v rámci samotné analýzy úrovně konkurenčního prostředí a hledání podniku s významnou tržní silou. Cílem je zhodnotit, zda i přes překážky vstupu na trh (které však Úřad nenalezl) existuje potenciál pro rozvoj hospodářské soutěže na vymezeném trhu.

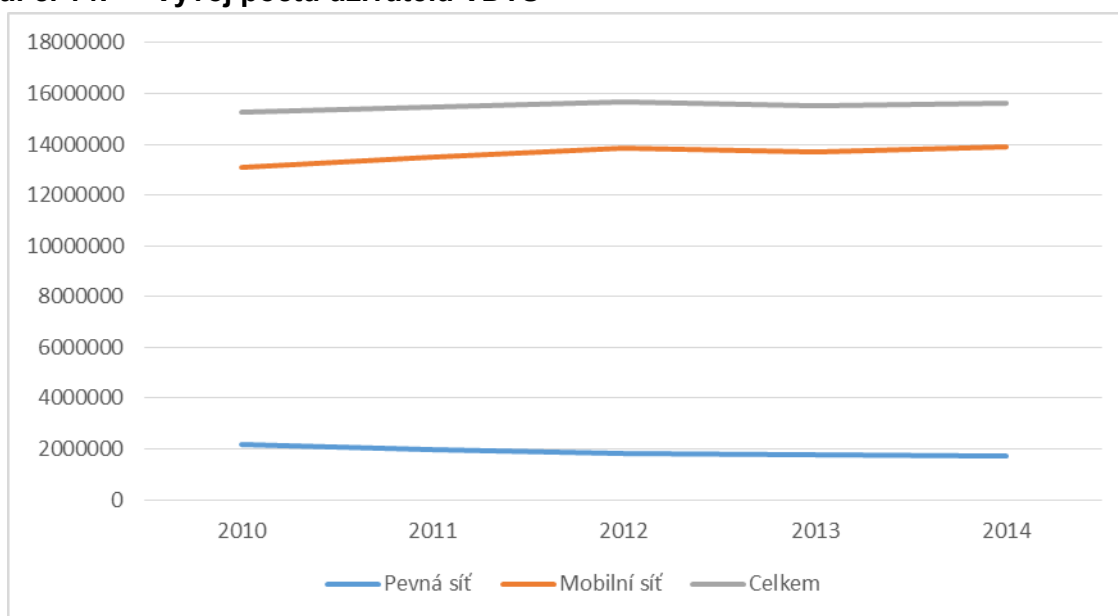
Vyhodnocovaná kritéria:

- Tržní podíl a jeho vývoj,
- Vývoj cen,
- Vývoj trhu,
- Bariéry růstu,
- Překážky přechodu účastníků mezi poskytovateli služeb,
- Potenciální konkurence.

Tržní podíl a jeho vývoj

Úřad vyhodnotil vývoj na maloobchodním trhu, trendy a tržní podíly za účelem posouzení současné situace a predikce budoucího vývoje na trhu.

Graf č. 14: Vývoj počtu uživatelů VDTS

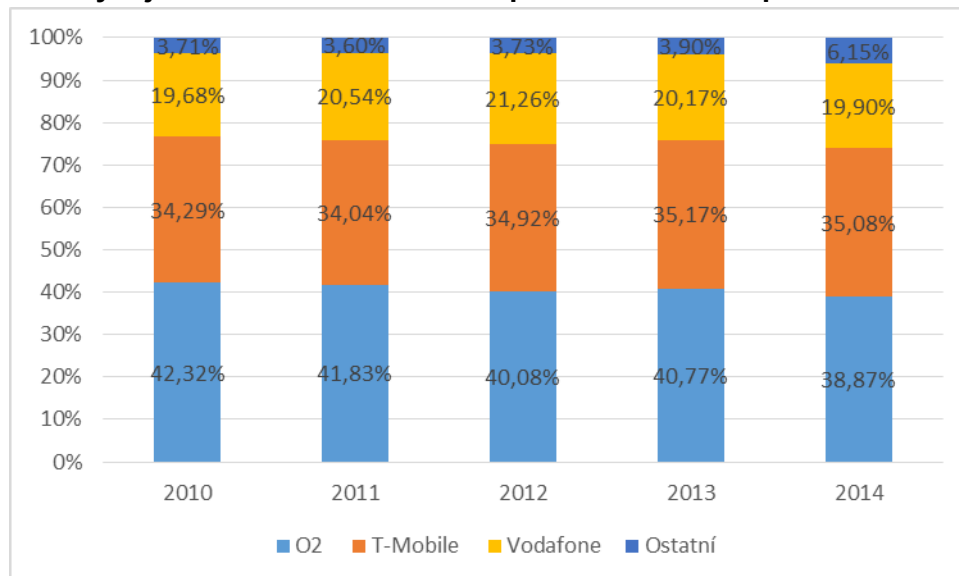
Zdroj: ČTÚ (ESD)

Jak ukazuje výše graf č. 14, od roku 2010 dochází k mírnému růstu počtu uživatelů VDTS, což lze považovat i za důsledek rozšíření nabídky přístupu pro koncové uživatele vstupem nových subjektů na maloobchodní trh. Od roku 2010 začalo podnikat 183 nových

⁴⁴ ERG Report on Guidance on the application of the three criteria test, str. 12

podnikatelů v elektronických komunikacích, kteří nabízejí přístup k VTS a v roce 2014 jich je již 387. Tento trend je především vidět na růstu uživatelů na mobilním trhu, především díky vstupu MVNO⁴⁵. Mezi rokem 2010 a 2014 se zvýšil počet uživatelů v mobilních sítích o 6 % na 13,9 milionů. V případě pevné sítě se jedná o dlouhodobý pokles.

Graf č. 15: Vývoj maloobchodních tržních podílů na základě počtu uživatelů VDTS

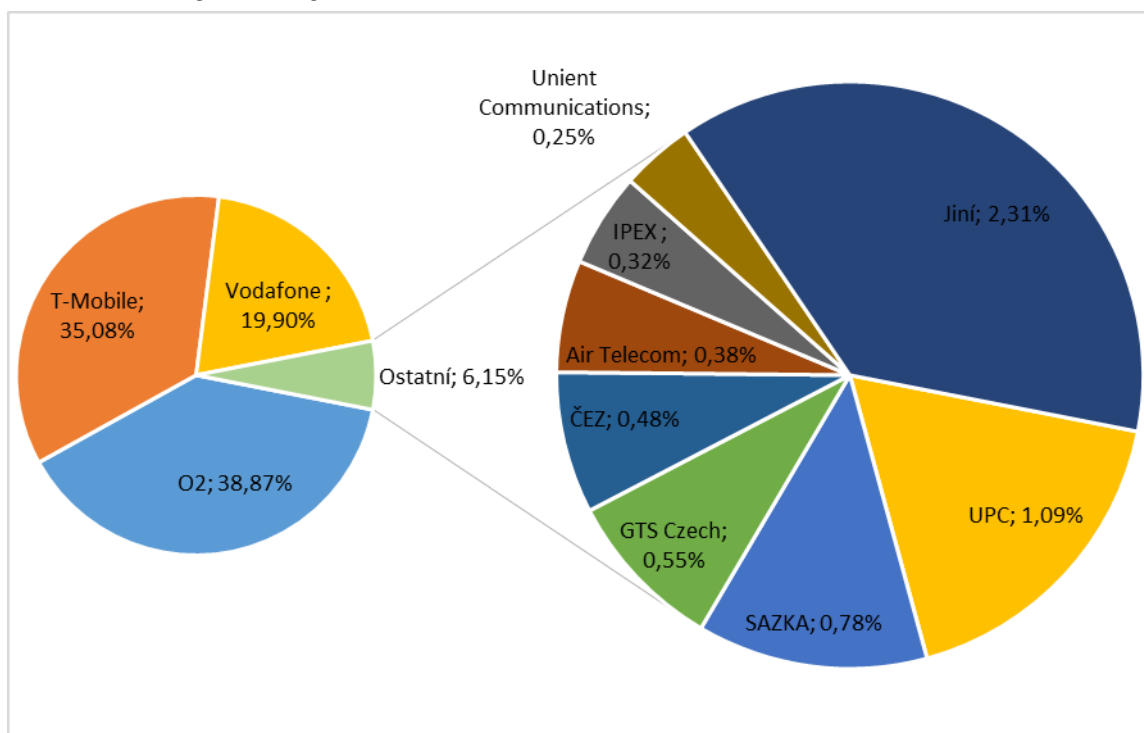

Zdroj: ČTÚ (ESD)

Podíl společnosti O2 dlouhodobě klesá především kvůli poklesu přípojek v pevné síti. Od roku 2010 do roku 2014 klesl podíl O2 ze 42,32 % na 38,87 %, což představuje pokles o 3,5 procentního bodu. Naproti tomu podíl skupiny ostatní vzrostl z 3,71 % v roce 2010 na 6,15 % ke konci roku 2014. Tento nárůst je způsoben vstupem MVNO na mobilní trh, jak bylo výše zmíněno, ale i růstem přípojek VoIP v pevném místě. Jak ukazuje graf č. 16, v růstové skupině ostatní jsou jednak společnosti poskytující výhradně mobilní služby a jednak společnosti, které působí jak na trhu mobilních služeb, tak i na trhu služeb v pevném místě, jako GTS Czech s.r.o. nebo Air Telecom a.s. Největší společností, která poskytuje přístup jen v pevném místě a je zařazena ve skupině ostatní je UPC Česká republika, s.r.o.

⁴⁵ Ke konci roku 2014 nabízí své služby na trhu 116 MVNO s 2,95% podílem SIM karet na mobilním trhu. Do tohoto podílu nejsou zahrnutí značkový přeprodeji a MVNO majetkově propojení s MNO.

Graf č. 16 Tržní podíly na maloobchodním trhu podle počtu uživatelů VDTS k 31. 12. 2014

Zdroj: ČTÚ (ESD)

Závěr: Úřad očekává, že na trhu bude docházet k dalšímu růstu poskytovatelů přístupu k VTS na vymezeném trhu jak z pohledu jejich počtu na trhu, tak i z pohledu počtu zákazníků využívajících službu nově vstoupivších poskytovatelů na trh. Kritérium tržních podílů tak hovoří ve prospěch hypotézy o dalším rozvoji konkurence na maloobchodním trhu.

Vývoj cen

Někteří poskytovatelé VDTS v pevném místě si stále účtují cenu za přístup k VTS, resp. někdy označovanou za používání hlasových služeb. Tento trend je však již na ústupu. Operátoři nabízejí tarify, které obsahují volné minuty a cena za přístup je již obsažena v tomto paušálu. Stejně tak poskytovatelé služeb VoIP si účtují převážně měsíční ceny, které již zahrnují „volné“ minuty, tedy minuty, které již nejsou samostatně zpoplatňované.

Na rozdíl od přístupu v pevném místě se u mobilních služeb neplatí cena za přístup k mobilní síti. Cena za přístup k mobilní síti je již obsažena v ceně volání.

Pro porovnání cen za přístup na maloobchodním trhu a posouzení dlouhodobého vývoje cenové hladiny Úřad porovnával průměrný příjem na jednoho uživatele (ARPU)⁴⁶ za hlasové služby. Jak ukazuje tabulka č. 1, od roku 2010 se průměrný měsíční příjem na uživatele snížil takřka o 44 %, kdy v roce 2010 činil 288,43 Kč bez DPH a ke konci roku 2014 již jen 161,93 Kč bez DPH.

⁴⁶ ARPU v pevné síti je vypočítán jako průměrný měsíční výnos za paušál (přístup) plus výnos za hlasový provoz na jednoho zákazníka. U mobilních služeb je ARPU vypočítán jako výnos za hlasový provoz na jednoho zákazníka.

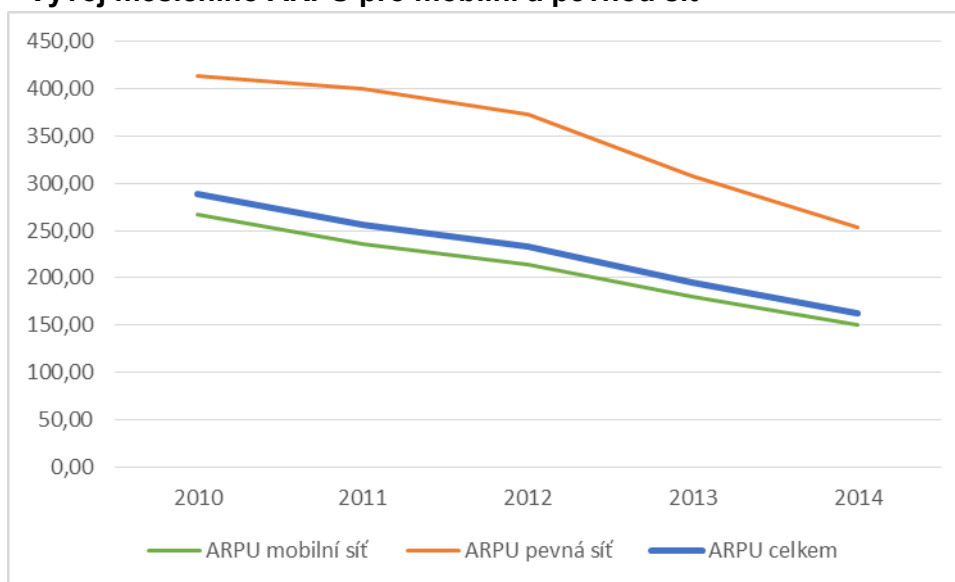
Tabulka č. 1: Vývoj měsíčního ARPU

Rok	Měsíční ARPU v Kč bez DPH	% změna meziroční	% změna k roku 2010
2010	288,43	-	-
2011	256,53	-11,06 %	-11,06 %
2012	232,95	-9,19 %	-19,24 %
2013	195,45	-16,10 %	-32,24 %
2014	161,93	-17,15 %	-43,86 %

Zdroj: ČTÚ (ESD)

V grafu č. 17 je vidět výše popsaný vývoj společně pro mobilní a pevnou síť zvlášť. U pevných sítí klesl za pět let ARPU o 39 % ze 414 Kč na 254 Kč. Mobilním operátorům klesl ARPU o 44 % z 268 Kč v roce 2010 na 151 Kč ke konci roku 2014.

Graf č. 17: Vývoj měsíčního ARPU pro mobilní a pevnou síť

Zdroj: ČTÚ (ESD)

Závěr: Úřad z výše popsaného konstatuje, že na trhu dochází k dlouhodobému poklesu ARPU a tento vývoj považuje za signál snižující se ceny za přístup, potažmo za znak fungujícího konkurenčního prostředí. Tento fakt lze doložit i zvyšujícím se hlasovým provozem za současně se snižujícího průměrného příjmu na uživatele.

Vývoj trhu – trendy

Trh pro přístup k VTS v pevné síti zažívá výrazný strukturální vývoj. K tomuto vývoji dochází díky zvyšující se penetraci uživatelů mobilní sítě, poskytování přístupu prostřednictvím kabelového modemu (CATV), zvýšené dostupnosti služeb VoIP, přechodu z tradičních PSTN sítí ke všem IP řešením, stejně jako k mobilnímu přístupu. Alternativní operátoři mohou využívat velkoobchodní trh (LLU, bitstream, WLR), díky velkoobchodnímu trhu mobilních služeb vznikají noví MVNO a MVNE. Všechny tyto příklady svědčí o narušení překážek vstupu na tento trh. Navíc lze očekávat, že tento trend bude pokračovat i v budoucnu.

V některých státech EU⁴⁷ však již regulátoři došli k závěru, že služby mobilního přístupu jsou substitutem ke službám přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě a měly by být zařazeny do téhož relevantního trhu.⁴⁸

S ohledem na tendenci k účinné hospodářské soutěži na tomto trhu je možné očekávat, že trh bude pozitivně ovlivněn zejména vývojem na úzce souvisejícím maloobchodním trhu širokopásmového přístupu, poskytovaného přes xDSL, FTTx, CATV, bezdrátově a mobilním širokopásmovým přístupem, stejně jako pevně mobilní substitucí. Kromě toho s ohledem na zvyšující se penetraci CATV a alternativní NGA infrastrukturou, jakož i na snadný přístup k velkoobchodním vstupům jako LLU nebo bitstream lze očekávat, že operátoři VoIP budou hrát stále větší roli na trhu přístupu k VTS v pevném místě.

•Over the top (OTT) služby

Na maloobchodní úrovni dochází k nárůstům nárůstu poptávky a rozvoji OTT služeb⁴⁹, které jsou výsledkem zvyšující dostupnosti širokopásmového připojení přes pevné i mobilní platformy. Kromě toho mohou některé OTT služby růst do takové míry, že mohou být považovány za alternativu k tradičním službám elektronických komunikací jako hlas a SMS. Tyto služby by mohly mít narušující vliv na současné obchodní modely provozovatelů infrastruktury, protože mnoho z těchto služeb je nabízeno zdarma. Technologický vývoj (rozvoj LTE a chytrých mobilních telefonů) bude mít pravděpodobně za následek další rozšíření OTT služeb. V některých případech mohou provozovatelé infrastruktury vyvinout své vlastní OTT služby. Nicméně některé OTT služby stále čelí omezení, jakým je např. požadavek, aby oba uživatelé byli připojeni současně apod. Lze však předpokládat, že význam těchto služeb bude i nadále růst a budou mít čím dál větší vliv zejména na maloobchodní úrovni. Bez ohledu na toto, budou tito poskytovatelé OTT služeb stále vyžadovat základní infrastrukturu.

•Balíčky služeb

Balíčky služeb získávají na popularitě v celé Evropské unii, i když jejich rozšíření se liší mezi jednotlivými členskými státy. Podle Eurobarometer⁵⁰, necelá polovina domácností v EU (46 %) využívala k lednu 2014 nějaký druh balíčku. V České republice se jedná o 23 % domácností. Balíčky nabízené na maloobchodní úrovni mohou být složeny jak z regulovaných tak i neregulovaných velkoobchodních vstupů (např. televizní vysílání). Vysokou míru penetrace lze spatřit zejména u přístupu k širokopásmovému připojení a hlasových služeb v pevném místě. Díky konkurenci, ale i regulaci na velkoobchodních trzích, dochází k tomu, že poskytovatelé, kteří nemají vlastní infrastrukturu, mohou pomocí různých druhů přístupu k sítím jejich konkurentů (např. LLU, bitstream, nebo jako MVNO) poskytovat všechny typy balíčků. Samotná možnost využít WLR, popřípadě LLU či bitstream přístup, pro poskytování výhradně VDTS pravděpodobně není ekonomicky životaschopná. Stejně úvahy platí pro sítě kabelové televize a FTTx. Ovšem i díky nabídce balíčků služeb se zvyšuje počet přístupu k síti internet, což naznačuje, že koncoví uživatelé oceňují další možnosti širokopásmového přístupu, jako IPTV, či přístup k VTS.

⁴⁷ Jako například ve Finsku, Nizozemsku a Rumunsku.

⁴⁸ Viz také Vysvětlující memorandum str. 23.

⁴⁹ OTT služby nejsou nikde definovány a nemají žádný právní status. Obecně však OTT služba lze definovat jako obsah, služba nebo aplikace, která je poskytována koncovému uživateli přes internet. Jedná se například o neřízený VoIP, posílání zpráv, video konference, ale i netekomunikační služby jako napr. Spotify, Netflix, Airbnb nebo Uber.

⁵⁰ Special Eurobarometer 414, E-communications and telecom single market household survey, report, January 2014, str. 66.

Závěr: Na základě existence velkoobchodní nabídky a vstupům nových subjektů na maloobchodní trh Úřad konstatuje, že i kritérium chování trhu a pobídky hovoří ve prospěch předpokladu o dalším rozvoji účinné hospodářské soutěže na vymezeném trhu. Úřad předpokládá, že postupem času, bude samostatný přístup k VTS v pevném místě stále méně poptáván od koncových uživatelů. Kromě toho, mění se chování spotřebitelů vůči jiným službám elektronických komunikací, jako jsou mobilní služby, povede pravděpodobně k poklesu poptávky po službách v pevném místě.

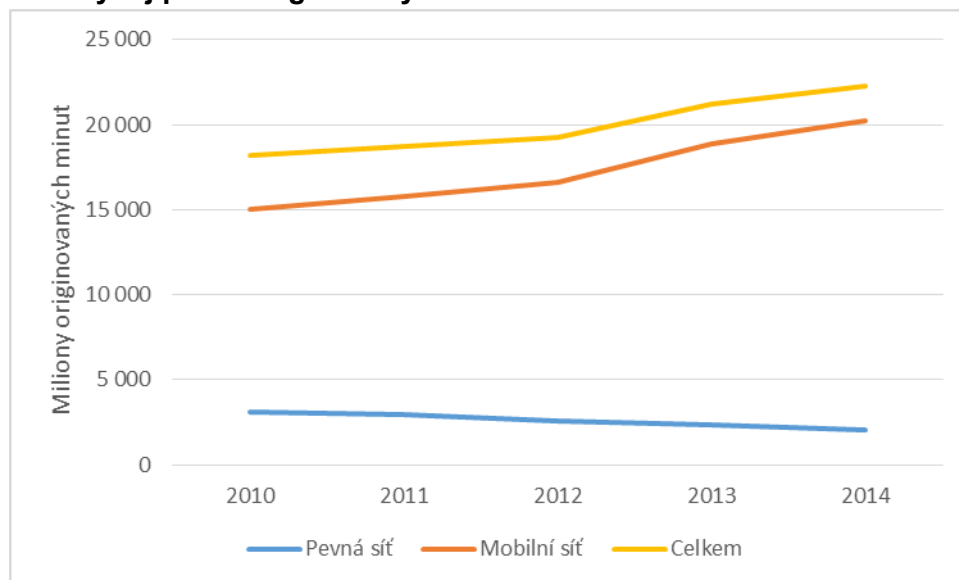
Bariéry růstu

V kritériu bariéry růstu hodnotí Úřad charakter vymezeného trhu s ohledem na další perspektivu jeho rozvoje, tedy zda existuje potenciál jeho dalšího růstu, který by mohl motivovat ke vstupu nové subjekty, či zda naopak zde existují bariéry jeho rozvoje.

V současné době lze označit budování LTE sítí jako intenzivní a u NGA sítí podle připravovaného Národního plánu rozvoje sítí nové generace Úřad očekává výrazné oživení výstavby těchto sítí. Na straně nabídky dochází díky velkoobchodním nabídkám ke zkvalitňování ve využívání jak disponibilních frekvencí, tak infrastruktury pro pevnou síť, tak i průběžné provádění vylepšení stávajících sítí.

Jak ukazuje graf č. 18, hlasové služby jsou stále mírně rostoucím segmentem. Od roku 2012 dochází k výraznému růstu objemu volání. Lze předpokládat, že tento jev je způsoben faktem, že velká část zákazníků díky zavádění tarifů s neomezeným voláním, především v mobilních sítích svou spotřebu navýšila. Je tedy možno předpokládat, že sice i nadále bude docházet k růstu v počtu originovaných minut, ne však již tak výraznému.

Graf č. 18: Vývoj počtu originovaných minut na maloobchodě

Zdroj: ČTÚ (ESD)

K výraznému růstu spotřeby dochází u mobilních datových služeb⁵¹. Stejně jako u pevných sítí, lze očekávat i u mobilních sítí přechod od klasických hlasových služeb k hlasovým službám poskytovaným v datových sítích. Vliv na tento přechod bude mít především rozvoj LTE sítí a zavedení VoLTE. Úřad očekává, že tento trend bude pokračovat

⁵¹ Mezi roky 2012 a 2014 narostl celkový objem přenesených dat o 92 %.

i ve sledovaném období. V této souvislosti je třeba zmínit i vliv OTT služeb nabízených přes datové sítě.

Závěr: Úřad identifikoval jako možnou bariéru růstu nasycenost trhu u klasických hlasových služeb, která by v kombinaci s vysokými náklady na přechod (vyhodnocené níže) mohla představovat překážku dalšího rozvoje pro nově vstupující subjekty. Na druhou stranu tato možná bariéra může být vyvážena rostoucím počtem uživatelů datových služeb, kde tento trh není zcela nasycen.

Překážky přechodu účastníků mezi poskytovateli služeb

V kritériu překážky přechodu Úřad posuzuje, zda na zkoumaném trhu neexistují významné překážky přechodu mezi jednotlivými poskytovateli služeb, které by buď omezovaly ochotu účastníků přecházet či ztěžovaly realizaci přechodu operátorům na velkoobchodním trhu. Významné překážky přechodu by tak omezovaly rozvoj konkurenčního prostředí.

Překážky přechodu mohou mít různé formy jako např. náklady na přenos čísla, náklady na nový účastnický terminál (koncové zařízení), vyrovnání závazku vůči stávajícímu operátorovi, úhradu zálohy, ztrátu bonifikace nebo jiné výhody zohledňující „VIP členství“ apod. Za překážku přechodu lze považovat i administrativní náročnost a délku realizace přechodu účastníka mezi jednotlivými poskytovateli služeb.

Při posuzování překážek přechodu na maloobchodním trhu je třeba vzít do úvahy jak jednání poskytovatele služeb, od něhož účastník odchází, tak i jednání poskytovatele služeb, k němuž účastník přechází.

Rozhodující překážkou přechodu k jinému poskytovateli produktů může být i neexistence alternativního přístupu pro koncového uživatele v daném místě (např. z důvodu neexistence alternativních přístupových sítí, nebo ekonomické neefektivity kolokace v daném místě). Tuto překážku však lze na relevantním trhu překonat využitím velkoobchodních vstupů, dostupných ať již na základě komerčního rozhodnutí příslušných operátorů nebo na základě uložené povinnosti. V případě poptávky přístupu v různých územních lokalitách, kdy není rentabilní výstavba vlastní sítě, může dostupnost služby WLR umožnit alternativním operátorům konkurovat nabídce incumbenta. Další možností je využití velkoobchodních služeb LLU a bitstreamu, u kterých Úřad uložil jak povinnosti přístupu a související povinnosti (zejména transparentnosti či nediskriminace), tak (v případě LLU) i cenovou regulaci, která je založena na nákladové orientaci (jak pro služby zřízení, tak měsíční ceny za poskytnutí služby). Díky dostupnosti velkoobchodních vstupů z těchto dvou na sebe navazujících trhů, pomocí kterých lze na maloobchodním trhu nabídnout i službu přístupu k VTS, Úřad konstatuje, že na velkoobchodní úrovni neexistují pro alternativní poskytovatele významné překážky pro nákup služeb, s jejichž pomocí lze následně působit na vymezeném maloobchodním trhu.

Využití služeb alternativních operátorů na maloobchodním trhu by uživatelům mohly ztláčit náklady spojené s přechodem na služby těchto poskytovatelů (tj. v tomto případě náklad na zřízení služby přístupu k VTS). Dle zjištění Úřadu jsou maloobchodní jednorázové ceny za zřízení širokopásmového připojení, které lze využít pro přístup k VTS, u většiny významných poskytovatelů s dostupností služeb na většině území ČR (T-Mobile a Vodafone) minimální⁵²

⁵² Jak společnost T-Mobile, tak společnost Vodafone umožňují zřízení internetového připojení za 1 Kč a měsíčními splátkami za modem.

a nepředstavují pro uživatele významnou překážku přechodu. Rovněž náklady na zřízení služby u největšího kabelového operátora v České republice (společnosti UPC) jsou takové výše⁵³, která by pro zákazníky neměla vytvářet bariéru přechodu.

Překážkou pro koncového uživatele by mohly být i náklady spojené s přenesením čísla k jinému poskytovateli služeb. Při přenosu čísla mezi dvěma poskytovateli poskytujícími služby prostřednictvím pevných sítí nebo mezi poskytovateli poskytujícími mobilní služby vznikají opouštěnému operátorovi náklady, které může v souladu se Zákonem⁵⁴ účtovat přejímajícímu operátorovi (tj. na velkoobchodní úrovni). Na maloobchodním trhu tak opouštěný operátor již zpravidla žádné další ceny odcházejícím uživatelům neúčtuje⁵⁵. V této souvislosti Úřad zmiňuje i zákonnou úpravu⁵⁶ náležitostí smlouvy mezi podnikateli a uživateli, podle níž jsou smluvní ujednání, která by obsahovala takové podmínky a postupy pro ukončení smlouvy, které jsou odrazující od změny poskytovatele služeb elektronických komunikací, neplatná. V současné době by lhůta pro přenesení telefonního čísla neměla trvat déle než 4 pracovní dny⁵⁷ a Úřad tuto lhůtu nepovažuje za (výraznou) administrativní překážku pro uživatele při realizaci přenosu čísla mezi operátory. Úřad však identifikoval dílčí problémy s prodlužováním faktické doby pro přenesení čísla z důvodu uplatnění celé smluvně stanovené výpovědní doby, a to i v případě výpovědi z důvodu podané žádosti u jiného operátora o přenesení čísla. Pro nápravu tohoto stavu Úřad připravil a Ministerstvu průmyslu a obchodu předal návrh potřebné legislativní úpravy formou změny Zákona.

Většina poskytovatelů služeb na maloobchodním trhu se chová vůči nově přichozímu účastníkovi vstřícně a náklady spojené s přechodem na přichozího účastníka formou jednorázových cen nepřenáší. Existují však operátoři, kteří na účastníka tyto náklady na přechod přenáší, a to v řádu několika set korun⁵⁸. Celkově však lze konstatovat, že ceny požadované alternativními operátory za přenesení čísla nepředstavují pro uživatele vážnější překážku přechodu.

Pro hodnocení druhého kritéria jsou neméně důležité i náklady na přechod, které vznikají na velkoobchodní úrovni. Velkoobchodní náklady v podmínkách České republiky zahrnují především velkoobchodní platby za přenesení telefonního čísla, které musí být ze Zákona⁵⁹ nákladově orientované. Aktuální výše velkoobchodních cen, účtovaná opouštěnými mobilními operátory, se pohybuje kolem 200 Kč za jednotlivé číslo (nižší jednotkovou cenu lze docílit hromadnou objednávkou na větší počet přenášovaných telefonních čísel). Pokud by tedy účastník zůstal u jednoho operátora přinejmenším 2 roky (na které operátoři často uzavírají smlouvy se závazkem), činila by výše měsíčního nákladu méně, než 9 Kč. Výše velkoobchodní platby za přenesení telefonního čísla ve fixní síti je ve výši cca 380 Kč, tedy necelých 16 Kč/měsíc při rozpočítání na dva roky. Náklady v této výši dle Úřadu nelze považovat za

⁵³ Za zřízení širokopásmového připojení činí jednorázová cena 99 Kč.

⁵⁴ Viz § 55 odst. 1 Zákona.

⁵⁵ V praxi se výjimečně lze setkat i s operátory, kteří uživatelům účtují cenu za přenesení čísla do cizí sítě, nicméně jejich existence potvrzuje obecné pravidlo, podle něž uživatelé opouštěným operátorům za přenos čísla neplatí.

⁵⁶ Viz § 63 odst. 8 Zákona.

⁵⁷ Viz čl. 5 odst. 4 v [QOP/10/10.2012-12](#), kterým se stanoví technické a organizační podmínky pro realizaci přenositelnosti telefonních čísel a zásady pro účtování ceny mezi podnikateli v souvislosti s přenositelností telefonních čísel, a které nabylo účinnosti dne 1. září 2013.

⁵⁸ U mobilních sítí např. Mitranet si účtuje za přenos čísla jednorázový poplatek 300 Kč a operátor Aquamobil 200 Kč, případně může být cena rozdělena na cenu za příchod k danému MVNO a následně na cenu za uvolnění k přechodu (odchod) k jinému MVNO/MNO. Air Telecom si za přenesení čísla do své sítě účtuje cenu 332 Kč. V pevné síti např. RIO Media si účtuje za přenos čísla jednorázový poplatek 1 500 Kč. Alternativně se také může jednat třeba o formu volací jistiny, která je po určité době převedena na úhradu služeb (např. City mobil požaduje volací jistinu 300 Kč, která bude za 6 měsíců převedena na úhradu služeb).

⁵⁹ Viz § 55 odst. 1 Zákona.

nepřiměřeně vysoké či zatěžující operátory do té míry, že by vytvářely významné překážky přechodu a tím ztěžovaly další rozvoj konkurence.

Úřad se dále zabýval tzv. zajatými uživateli („captive users“), což je označení pro uživatele, kteří nemohou snadno přejít na jinou službu/síť z důvodů specifických rysů poskytovaných v PSTN. S klesajícím počtem účastníků klasické PSTN (kteří mohou změnit technologii nebo poskytovatele a udělají to), tak existuje potenciální riziko, že zbývající zajatí uživatele budou čelit nepříznivým podmínkám (cena, kvalita, služby atd.) Avšak tam, kde jsou konkurenční tlaky dostatečně silné, tak aby trh vedl ke konkurenčnímu prostředí, měl by být trh schopen odolávat takovému zvyšování cen a to i s ohledem na uživatele, kteří zůstávají na PSTN sítích. Navíc investice do všech IP sítí umožňují provozovateli sítě zvýšit jeho efektivitu a rovněž poskytnout nákladově efektivnější služby svým koncovým uživatelům.

Závěr: Na základě výše uvedeného vyhodnocení Úřad konstatuje, že na maloobchodním trhu nenalezl takové překážky přechodu, které by znemožňovaly či výrazně ztěžovaly rozvoj konkurence na vymezeném trhu.

Potenciální konkurence

Při zkoumání potenciální konkurence se Úřad zaměřil v první řadě na to, zda subjekty, které nejsou v současné době přítomny na trhu (potenciální konkurence), mohou svým případným vstupem napomoci zvýšit dynamiku trhu v nadcházejícím období.

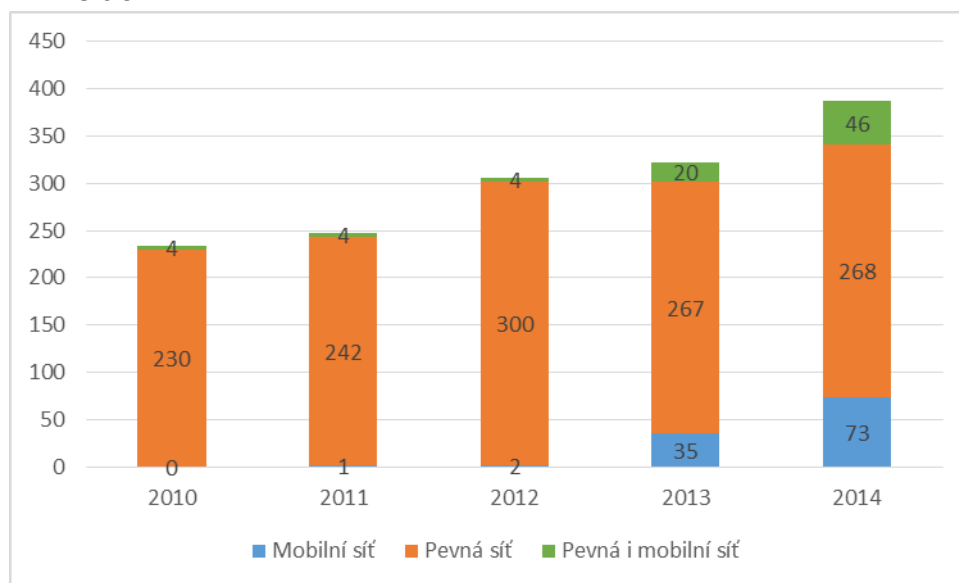
Pro mobilní operátory jsou v současné době k dispozici volné kmitočty v pásmu 1800 MHz, 2600 MHz a 3,7 GHz. Tyto kmitočty jsou technologicky neutrální, ale lze předpokládat, že nově vstupující subjekt na trh ve formě síťového operátora by však jen s nízkou mírou pravděpodobnosti budoval starší typ sítí, který by mu na maloobchodním trhu neumožnil poskytovat datové služby za stejných kvalitativních parametrů, jako operátorům nabízejícím služby pomocí LTE sítí.

Ovšem díky velkoobchodnímu trhu pro mobilní služby mohou na vymezený trh vstupovat nové subjekty ve formě MVNO, popřípadě i v pozici značkových přeprodejců. Tito operátoři představují pozitivní rozšíření nabídky pro koncového účastníka na maloobchodním trhu.

Jak již Úřad zmiňoval výše, v České republice není prostor pro budování další celoplošné infrastruktury pro pevné sítě. Ovšem alternativní operátoři budují lokální sítě v oblastech, kde je to ekonomicky rentabilní. Poskytovatelé, kteří nedisponují vlastní přístupovou sítí, mohou využít, stejně jako MVNO, velkoobchodní trh s regulovanými službami LLU a bitstreamu, případně velkoobchodní (neregulovanou) službou WLR.

Jak ukazuje graf č. 19, počet subjektů, kteří poskytují přístup v pevném místě a mobilních sítích, dlouhodobě roste ve všech segmentech. Počet operátorů, kteří poskytují přístup jen v pevném místě, se zvýšil z 230 v roce 2010 na 268 v roce 2014. Poskytovatelů přístupu jen v mobilních sítích je ke konci roku 2014 již 73. Subjektů, kteří poskytují přístup jak v pevném místě, tak v mobilní síti se zvýšil k 31. prosinci 2014 o 42 oproti stavu ke konci roku 2010, na 46. Celkově tedy ke konci roku 2014 působí na trhu 387 poskytovatelů přístupu k pevné a mobilní síti.

Graf č. 19: Vývoj počtu subjektů poskytující přístup v pevném místě a mobilních sítích

Zdroj: ČTÚ (ESD)

Závěr: Na základě výše zmíněného Úřad konstatuje, že lze očekávat rozvoj potenciální konkurence na maloobchodním trhu, a tedy směřování vymezeného trhu k účinné hospodářské soutěži.

Závěr ke kritériu č. 2: Úřad konstatuje, že druhé kritérium není splněno a struktura vymezeného trhu směřuje v příslušném časovém období k účinné hospodářské soutěži. S ohledem na vývoj tržních podílů alternativních poskytovatelů, nízké náklady na přechod uživatelů, širokou dostupnost balíčkových služeb, možnosti dalšího vstupu nových subjektů i vliv substitutů VoIP a mobilního přístupu je nepravděpodobné, že jednotliví poskytovatelé by se mohli chovat nezávisle na svých konkurentech, stejně jak na spotřebitelích. Jak je však naznačeno již v úvodu vyhodnocování tohoto kritéria, jde v zásadě o hodnocení nad rámec testu tří kritérií, neboť druhé kritérium by mělo být hodnoceno za podmínky naplnění prvního kritéria.

3.3 Kritérium č. 3 – Uplatňování práva hospodářské soutěže samo o sobě dostatečně neřeší dotčené(á) selhání trhu

Smyslem třetího kritéria je posoudit, zda na trhu, splňujícím první dvě kritéria⁶⁰, nelze dosáhnout nápravy (tj. účinné hospodářské soutěže) mírnější cestou prostředky soutěžního práva. Protože však Úřad již na základě hodnocení prvních dvou kritérií předpokládá rozvoj vymezeného trhu směrem k účinné hospodářské soutěži, rigorózní hodnocení třetího kritéria není možné. Úřad tak opět jen pro úplnost v níže uvedeném textu rozvádí možnosti soutěžního práva a jeho schopnost zasáhnout na vymezeném trhu ve prospěch rozvoje účinné hospodářské soutěže.

Obecně platí, že soutěžní úřad, v podmínkách České republiky Úřad pro ochranu hospodářské soutěže („ÚOHS“), může na základě relevantní legislativy⁶¹ přijmout všechna

⁶⁰ Tj. na trhu, na kterém existují významné a trvalé překážky vstupu a jehož struktura nesměruje v přiměřeném časovém období k účinné hospodářské soutěži.

⁶¹ V České republice se jedná především o zákon č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže) a článků 101 a 102 Smlouvy o fungování Evropské unie.

nezbytná opatření vůči podniku, který zneužívá své dominantní postavení tak, aby bylo protiprávní jednání ukončeno a hospodářská soutěž obnovena.

Z hlediska ochrany hospodářské soutěže je ÚOHS oprávněn zasáhnout především proti praktikám narušujícím hospodářskou soutěž. K narušení soutěže může dojít zejména zneužitím dominantního postavení, spojením soutěžitelů nebo uzavřením zakázaných dohod⁶².

V případě možného narušení hospodářské soutěže provádí ÚOHS tzv. sektorová šetření na daném relevantním trhu (který může být vymezen rozdílně od vymezení relevantního trhu Úřadem pro účely regulace ex-ante). Zjistí-li ÚOHS možné porušení zákona, zahajuje správní řízení a rovněž má pravomoc k uložení nápravného opatření⁶³ k obnovení hospodářské soutěže, případně i k uložení pokuty, a to až do výše deseti procent z čistého obrátu soutěžitele za předchozí ukončené účetní období. V případech možného ovlivnění obchodu mezi členskými státy EU je ÚOHS povinen spolupracovat s Komisí.

ÚOHS rovněž může provést ekonomické a ekonometrické analýzy ve věcech zneužití dominantního postavení, fúzí nebo zakázaných dohod.

Intervence podle práva hospodářské soutěže tedy předpokládá, že ke zneužití dominantního postavení mohlo dojít nebo již došlo. Na základě soutěžního práva však nelze předem ukládat povinnosti nebo pravidla, která by vedla k odstranění potenciálních problémů s omezováním hospodářské soutěže na trhu.

Sektorově specifická regulace ex ante je navržena tak, aby na jejím základě bylo možno zmírnit nebo eliminovat případné problémy s omezováním hospodářské soutěže na relevantním trhu.

Na základě vyhodnocení zejména prvního kritéria dospěl Úřad k závěru, že na vymezeném trhu neexistují významné a trvalé překážky vstupu na trh a struktura vymezeného trhu směřuje v příslušném časovém období k účinné hospodářské soutěži. Za rozhodující Úřad považuje pokračující substituci fixních služeb mobilními službami, poskytovanými od roku 2013 nově i ze strany MVNO, možnost využívat pro přístup k VTS za účelem využívání VDTS širokopásmové připojení prostřednictvím výše uvedených technologií a také v omezené míře vliv OTT aplikací.

Současná a v předchozích kritériích vyhodnocená situace a její předpokládaný vývoj vedou Úřad k závěru, že potenciální tržní selhání nejsou v současné době identifikována, nelze je však zcela vyloučit. Pokud by k ojedinělému tržnímu selhání došlo, bude vyžadovat spíše konkrétní zásah proti dotčenému subjektu. Na základě očekávaného vývoje trhu směrem k účinné hospodářské soutěži nepovažuje Úřad za oprávněné a účelné stanovovat na vymezeném trhu specifickou sektorovou regulaci ex ante. V tomto kontextu lze tedy považovat právo v oblasti hospodářské soutěže za dostatečné, aby případná tržní selhání vyřešilo.

Úřad tak má za to, že v současných tržních podmínkách a s přihlédnutím k predikci budoucích tržních podmínek není oprávněn k uplatnění regulace ex ante na vymezeném trhu.

⁶² Za takovou dohodu lze považovat dohodu, která vede k narušení hospodářské soutěže, ať už přímým nebo nepřímým určením cen, omezením nebo kontrolou výroby, odbytu nebo investic, rozdělením trhu nebo nákupních zdrojů, vázáním smluv na přijetí dalšího plnění, které nesouvisí s předmětem smlouvy nebo uplatněním rozdílných podmínek, které znevýhodňují jiné soutěžitele.

⁶³ ÚOHS je oprávněn, podle zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), např. zakázat další zneužívání dominantního postavení (§ 11 odst. 2), rozhodnout o zastavení řízení za podmínky, že účastníci řízení ÚOHS společně navrhli závazky ve prospěch obnovení účinné hospodářské soutěže, které jsou dostatečné pro ochranu hospodářské soutěže a jejich splněním se odstraní závadný stav, a že zneužití dominantního postavení nemělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže (§ 11 odst. 3) nebo uložit opatření k nápravě, jejichž účelem je obnovení účinné hospodářské soutěže na trhu, včetně stanovení přiměřené lhůty k jejich splnění (§ 20 odst. 4).

Právo hospodářské soutěže lze považovat za dostačující pro řešení případných tržních selhání i bez uložení regulace ex ante.

Závěr ke kritériu č. 3: Úřad konstatuje, že třetí kritérium nebylo splněno. Vzhledem k vlastnostem trhu popsaných výše, je nepravděpodobné, že by se jakýkoliv provozovatel mohl chovat nezávisle na svých konkurentech a zákaznících v budoucnu. Pokud k tomu dojde, uplatňování práva hospodářské soutěže by samo o sobě mělo postačit k řešení případná selhání trhu. Jak je však naznačeno již v úvodu vyhodnocování tohoto kritéria, jde v zásadě o hodnocení nad rámec testu tří kritérií, neboť třetí kritérium by mělo být hodnoceno za podmínek naplnění prvních dvou kritérií.

4. Shrnutí závěrů provedeného testu tří kritérií

Úřad analyzoval, že na trhu vymezeném jako maloobchodní trh přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě neexistují vysoké a trvalé překážky vstupu a trh tak směřuje k účinné hospodářské soutěži i bez zásahu Úřadu. Nadto i struktura trhu svědčí o směřování k rozvoji trvalé hospodářské soutěže a uplatňování práva hospodářské soutěže samo o sobě dostatečně řeší případná selhání trhu.

Kritéria testu nepovažuje Úřad za kumulativně splněná a vymezený maloobchodní trh – přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě nepovažuje za relevantní, na kterém je Úřad oprávněn uplatnit regulaci ex ante.

Na základě výše uvedeného rozhodla Rada Úřadu, že maloobchodní trh přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě není v podmínkách České republiky trhem relevantním, na němž lze uplatnit regulaci ex ante.

Závěrem Úřad dodává, že trh průběžně monitoruje a jeho vývoj vyhodnocuje. V případě, že by došlo k zásadní změně směřování vývoje trhu v neprospěch rozvoje hospodářské soutěže, je Úřad oprávněn přistoupit k vymezení trhu za účelem zjištění, zda se jedná o trh relevantní, na němž lze uplatnit regulaci ex-ante a k provedení nové analýzy trhu. Úřad v této souvislosti konstatuje, že, subjekty poskytující komerčně služby elektronických komunikací jsou povinni kromě jejich registrace u Úřadu i předkládat v pravidelných intervalech informace v rámci sběru dat. Úřad tak má k dispozici další nástroje pro včasnost eventuálního zásahu při řešení tržních selhání, respektive eliminaci jejich možného vzniku.

5. Konzultace s ÚOHS

Podle ustanovení § 130 odst. 3 Zákona Úřad po vypořádání připomínek konzultoval konečný text návrhu opatření obecné povahy s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže. Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen ÚOHS) zaslal dne 12. ledna 2016 Úřadu dopis s připomínkami k návrhu analýzy.

V první připomínce ÚOHS upozorňuje, že graf č. 17 Vývoj ARPU pro mobilní a pevnou síť nemá odpovídající vypovídací hodnotu, neboť ARPU je ovlivněno dalšími složkami tohoto ukazatele, tedy cenou za volání, příp. za další doplňkové služby. Výše zmíněný graf lze proto chápat pouze jako doplňkový, nikoliv takový, na základě kterého lze hodnotit vývoj cen za

přístup k veřejné telefonní síti. Na základě uvedeného žádá ÚOHS o doplnění vývoje cen za přístup k pevné síti.

Úřad přistoupil k vyhodnocení ARPU především ze tří důvodů a to: (I) operátoři v pevné síti nabízejí tarify s volnými minutami a cena za přístup je již obsažena v měsíčním paušálu, (II) poskytovatelé VoIP služeb nabízejí stejně jako operátoři v pevné síti tarify s „volnými minutami“ a samostatný přístup již zpravidla nebývá zpoplatněn a (III) u mobilních služeb není a nikdy nebyl samostatně zpoplatňován přístup do sítě a cena za přístup byla a je již zahrnuta v ceně volání. Úřad souhlasí, že ARPU je ovlivněno dalšími složkami, ale z výše uvedených důvodů proto považuje Úřad vývoj ARPU za vhodný nástroj k popisu cenové hladiny na vymezeném trhu (při současném zohlednění vývoje spotřeby). ARPU představuje v konečném důsledku průměrnou cenu zákazníka za srovnatelnou (telefonní) službu v pevné i mobilní síti. Pokud by Úřad doplnil vývoj cen jen za přístup v pevné síti, popisoval by jen malou část trhu a neměl by sám o sobě žádnou vypovídací schopnost a dopad na posuzování situace na trhu.

Ve druhé připomínce ÚOHS uvádí, že není zřejmé, zda v grafu č. 7 Podíl provozu v pevném místě a mobilních sítích jsou zahrnuty VoIP služby, v případě grafu č. 11 Vývoj podílu uživatelů přístupu k VTS v pevné a mobilní síti v segmentu A a grafu č. 13 Vývoj podílu uživatelů přístupu k VTS v pevné a mobilní síti v segmentu B není specifikováno, jaké konkrétní služby, popř. služby jakým subjektům, jsou započítány v podílu mobilní sítě, zda jsou mobilní služby v těchto grafech rovněž segmentovány, příp. zda se jedná v obou případech o identické služby. Vypovídací hodnota těchto grafů je tedy bez doplnění příslušných údajů nízká, proto navrhuji jejich doplnění a současně v případě grafu č. 7 také zahrnutí VoIP služeb, pokud již tak není učiněno.

K zahrnutí VoIP služeb do grafu č. 7 Úřad konstatuje, že jsou již v tomto grafu zahrnuty, jelikož již na straně 26 Úřad tvrdí, že tradiční (úzkopásmové) přípojky v PSTN síti pro přístup k VTS v pevném místě považuje za nahraditelné širokopásmovými přípojkami využívanými pro přístup k VTS v pevném místě, na nichž je poskytována VDTS prostřednictvím VoIP služeb a proto oba typy přípojek jsou součástí téhož trhu. Úřad doplnil na str. 27 závěr ke kapitole Zastupitelnost úzkopásmových přípojek se širokopásmovými přípojkami, které jsou využívány pro přístup k VTS v pevném místě a je na nich poskytována VDTS v pevném místě, tak aby bylo jasné, že VoIP přípojky jsou již zahrnuty dále v textu do kategorie pevné sítě. K mobilnímu přístupu u segmentu B Úřad konstatuje, že též doplnil text na straně 34 a 36 o konkrétnější popis, tedy že jako alternativní produkt ke klíčovému produktu byly Úřadem označeny služby mobilního přístupu pro střední a velké právnické osoby.

ÚOHS upozorňuje, že by se Úřad měl zabývat skutečným stavem na relevantním trhu a nikoliv se spoléhat na platnost v minulosti vymezených segmentů, které v nynější navrhované podobě (tedy se zahrnutím přístupu v mobilní síti) již nemusí být platné. Nadto není dostatečně zdůvodněno nezahrnutí VoIP služeb do segmentu B, a to s ohledem na zahrnutí mobilních služeb do obou segmentů, když, jak Úřad uvádí ve vypořádání připomínky společnosti T-Mobile č. 5, důvodem pro nezahrnutí VoIP přípojek do segmentu B byl cenový rozdíl mezi přípojkami ISDN 30, 2 Mbit a přípojkami realizovanými prostřednictvím širokopásmového přístupu, je-li na nich poskytována VDTS, avšak cenový rozdíl těchto služeb je výrazný rovněž v porovnání s mobilní sítí. Nicméně Úřad na str. 37 uvádí: „Segment A i B mají společný substitut (mobilní přístup, stejně tak VoIP), a tedy není dále nutné na základě

substitučního řetězce trh segmentovat.“, role VoIP služeb na relevantním trhu tedy není zřejmá.

Úřad naprosto souhlasí, že po zahrnutí přístupu v mobilní síti nemusí být v minulosti vymezené segmenty již platné. Přesto Úřad považoval za vhodné se jimi v rámci této analýzy zabývat vzhledem k návaznosti na minulou analýzu. K původní segmentaci v předchozí analýze došlo z důvodu významných cenových rozdílů mezi přípojkami ISDN 30, 2 Mbit na straně jedné a analogovými přípojkami, přípojkami ISDN 2 a přípojkami realizovanými prostřednictvím širokopásmového přístupu, je-li na nich poskytována VDTs na straně druhé. Z tohoto důvodu pak nejsou VoIP přípojky zahrnuty v segmentu B. Nejedná se totiž o segmentaci uživatelů, ale technologií. Nicméně při současném hodnocení situace na vymezeném trhu dospěl Úřad, jak je uvedeno na straně 37, k závěru, že mobilní přístup je substitutem jak pro bývalý segment A, tak pro bývalý segment B a není tedy dále nutné na základě substitučního řetězce (viz pozn. pod čarou č. 25) trh segmentovat. Úřadem vymezený relevantní trh tak na základě výše uvedeného zahrnuje analogové přípojky, přípojky ISDN 2 a ISDN 30, digitální přípojky 2 Mbit, přípojky širokopásmového přístupu, na kterých je z hlediska hlasových služeb poskytována služba VoIP a mobilní přístup prostřednictvím mobilních sítí.

V další připomínce ÚOHS navrhuje doplnění o detailnější analýzu využívání OTT služeb vzhledem k dosavadnímu a předpokládanému budoucímu nárůstu využívání těchto služeb.

Jelikož Úřad do věcného vymezení trhu zahrnul jen ta volání a OTT služby, která splňují znaky VDTs, tak samostatná analýza využívání OTT služeb není nutná. Toto stanovisko Úřadu je v souladu s Vysvětlujícím memorandem a dokumentem BEREC Report on OTT services⁶⁴. Problematika OTT služeb a jejich sběru dat (včetně pravomoci regulačních orgánů sbírat tato data) je v současné době diskutována v rámci skupiny BEREC a zároveň je jedním z důvodů zvažované změny evropského regulačního rámce. Úřad se na této diskusi aktivně podílí. Úřad nad to podotýká, že v současné chvíli tedy nedisponuje potřebnými údaji o OTT službách nesplňujících znaky VDTs pro provedení detailní analýzy jejich využívání a ani nemá dostatečné pravomoci pro jejich získání. Nicméně Úřad připouští, že OTT služby mohou mít v budoucnu vliv na dynamiku služeb na tomto trhu a konkurenci, proto bude Úřad trh nadále monitorovat. V případě, že by došlo k zásadní změně směřování vývoje služeb na trhu, je Úřad oprávněn zahájit novou analýzu.

ÚOHS dále zdůraznil, že navrhované zahrnutí mobilních služeb do relevantního trhu považuje za nedostatečně zdůvodněné. Předně ÚOHS poukazuje na dynamický vývoj na mobilním trhu, kdy zmíněné vstupy MVNO proběhly převážně během roku 2014, tento trh se proto nachází v počáteční fázi svého rozvoje. Považuje za nezbytné důkladné sledování vývoje na tomto trhu, neboť nyní učiněné závěry by se mohly ukázat jako předčasné a potenciálně ohrožující soutěž. K analýze relevantního trhu by podle ÚOHS bylo vhodné přistoupit až po vyhodnocení změn na trhu v delším časovém horizontu a jejich dopadů na tento trh.

Úřad souhlasí s tvrzením, že na mobilním trhu dochází k dynamickému vývoji, především díky vstupu nových operátorů – MVNO. To ovšem neznamená, že když Úřad při vymezení trhu shledal mobilní přístup jako substitut k přístupu v pevné síti, aby jej do věcného

⁶⁴ Dokument BoR (16) 35, [BEREC Report on OTT services](#) z ledna 2016, strana 16.

vymezení nezařadil. Jak Úřad v analýze konstatuje, mobilní přístup byl zařazen do věcného vymezení trhu díky možnosti nabídkové substituce a klesajícím cenám, jak v mobilní, tak pevné síti. V celoevropském porovnání Česká republika patří mezi ty státy, kde podíl mobilního provozu významně převládá nad provozem v pevném místě (jak vyplývá z grafu č. 8). Tento podíl roste jak v relativním, tak v absolutním měřítku. Nadále dochází k poklesu uživatelů i provozu v pevné síti a nárůstu uživatelů i provozu v mobilní síti (jak je patrné z grafů č. 7 a 18 ohledně provozu a z grafů č. 11, 13 a 14 ohledně počtu uživatelů). Úřad toto považuje za neoddiskutovatelný důkaz toho, že na tomto vymezeném trhu v ČR dochází k fixně-mobilní substituci.

Dále ÚOHS nesouhlasí s odstraněním bariér vstupu na relevantní trh, neboť MVNO (zvláště pak majetkově nepropojení) dosahují na trhu mobilní originace v roce 2014 podílu 6,53 %, resp. 2,95 %, tedy na vymezeném relevantním trhu podílů ještě nižších, čímž je jejich schopnost přispět ke zlepšení konkurenčního prostředí na tomto trhu omezená a vzhledem k výše uvedené dynamice vývoje trhu není zřejmé, zda v budoucnu budou schopni nezanedbatelným způsobem ovlivňovat konkurenční prostředí.

Úřad upozorňuje, že na trhu nepůsobí jen MVNO, ale i alternativní operátoři čistě na pevné síti, či operátoři působící jak na mobilní, tak pevné síti. Je potřeba si uvědomit, že na maloobchodním trhu působí 387 subjektů poskytujících přístup v pevném místě a mobilních sítích, proto tvrzení, že nedochází k odstranění bariér vstupu na relevantní trh, je již v tuto dobu dle Úřadu nesprávné. Právě počet subjektů, který neustále roste, ukazuje, že na trhu již neexistují vysoké a trvalé bariéry vstupu na relevantní trh. Proto Úřad tuto připomínku neakceptoval.

Dle ÚOHS návrh analýzy neobsahuje posouzení schopnosti efektivně nahradit nedisponibilitu vlastní sítě pomocí WLR, LLU, bitstream. Za tohoto stavu je posouzení kritéria kontroly infrastruktury nesnadno duplikovatelné stěžejní vlastnictví infrastruktury společností CETIN, jejíž duplikaci na trhu nelze očekávat.

Úřad upozorňuje, že trh č. 1 přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě je maloobchodním trhem, na kterém působí společnost O2, nikoliv společnost CETIN. Dále je nutné uvést, že společnost O2 nedisponuje vlastní infrastrukturou sítě v pevném místě a pro poskytování služeb na tomto trhu odebírá služby od společnosti CETIN. Společnost CETIN tyto služby nabízí/poskytuje i ostatním subjektům a umožňuje jim tak nahradit nedisponibilitu vlastní sítě stejně jako společnosti O2 pro služby poskytované na tomto trhu. Nadto Úřad uvádí, že vzhledem k vymezení trhu, kdy jsou do trhu zařazeny i mobilní sítě, je pevná (přístupová) síť společnosti CETIN duplikována 4 sítěmi mobilních operátorů.

ÚOHS se vyjádřil i k připomínce společnosti T-Mobile ohledně možnosti zrušení velkoobchodních nabídek CS/CPS, potažmo WLR, dle názoru ÚOHS nelze takovouto možnost do budoucna vyloučit. Ačkoliv Úřad nemusí mít v současné době indicie o rušení těchto velkoobchodních nabídek, považuje předpoklad, že se jistě strany na spolupráci po uvolnění regulace trhu dohodnou, za nedostatečný. V případě ukončení regulace tohoto trhu a eventuálního budoucího rušení nabízení těchto velkoobchodních služeb navrhuji zakotvit lhůtu pro možnost migrace zákazníků z těchto služeb na alternativní velkoobchodní služby.

Úřad souhlasí, že z dlouhodobého hlediska tuto možnost nelze vyloučit, Úřad pouze konstatoval, že v současné době nezaznamenal žádné prohlášení, ani společnost T-Mobile

neposkytla Úřadu relevantní odůvodnění, že by službu CS/CPS společnost CETIN na základě výsledků probíhající analýzy přestala nabízet a O2 ji neumožnila svým zákazníkům využívat. Výsledky tříkriteriálního testu prokázaly, že trh nelze nadále považovat za trh relevantní, Úřad je proto povinen s ohledem na ustanovení § 51 odst. 9 Zákona zrušit stanovení podniku s významnou tržní silou a uložené povinnosti. Úřad považuje dobu od zveřejnění návrhu analýzy relevantního trhu do okamžiku nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení stanovení podniku s významnou tržní silou a uložených povinností za dostatečně dlouhou, tak aby subjekt využívající současnou regulovanou nabídku mohl adekvátně zareagovat. Nad to Úřad připomíná, že již dnes lze místo služeb WLR a CS/CPS využít nabídku přístup k veřejně dostupné telefonní službě z nové referenční nabídky přístupu k veřejné pevné komunikační síti - MMO (dříve RAO) od společnosti CETIN.

ÚOHS v závěru svého vyjádření shrnul své poznatky, že vzhledem k posouzení trhu a jeho vývoje v krátkém časovém horizontu, nedostatečné vypovídající hodnotě předkládaných grafů, nevyjasněné pozici VoIP služeb na relevantním trhu a závěrům o vývoji cen na základě nepřiléhajících ukazatelů, považuje závěr Úřadu, že přístupy k VTS v pevné a mobilní síti jsou substituty a že zkoumaný trh nelze nadále považovat za trh relevantní, za nedostatečně podložený.

Na základě výše uvedeného vypořádání a zapracování připomínek ÚOHS je Úřad přesvědčen o platnosti svých závěrů o nenaplnění testu tří kritérií a konstatuje, že na trhu vymezeném jako maloobchodní trh přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě neexistují vysoké a trvalé překážky vstupu a trh tak směřuje k účinné hospodářské soutěži i bez zásahu Úřadu. Nadto i struktura trhu svědčí o směřování k rozvoji trvalé hospodářské soutěže a uplatňování práva hospodářské soutěže samo o sobě dostatečně řeší případná selhání trhu.

6. Vypořádání připomínek

Na základě § 130 Zákona a podle Pravidel Českého telekomunikačního úřadu pro vedení konzultací na diskusním místě (dále jen „Pravidla“) Úřad [zveřejnil](#) návrh analýzy č. A/1S/XX.2015-Y trhu č. 1 – přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě a výzvu k uplatnění připomínek k návrhu opatření na diskusním místě dne 24. září 2015. Připomínky k návrhu opatření bylo možno uplatnit do 26. října 2015. K návrhu opatření obecné povahy se vyjádřil 1 subjekt podle článku 6 odst. 2 Pravidel. Stanoviska a názory Úřad dle čl. 9 odst. 4 Pravidel nevypořádává, ale přihlíží k nim v konečném znění opatření, tj. této analýzy.

V rámci veřejné konzultace uplatnila své připomínky společnost T-Mobile. Připomínky se týkaly především zahrnutí mobilního přístupu do věcného vymezení analýzy a nedisponibility vlastní přístupové sítě pro poskytování služeb na tomto trhu.

První připomínka se týkala nabídkové substituce. Společnost T-Mobile souhlasí, že díky nabídkové substituci dochází k fixně-mobilní konvergenci, ale ne k fixně-mobilní substituci, jak uvádí Úřad.

Úřad tuto připomínku neakceptoval, jelikož ke konvergenci by docházelo v případě, kdy by se tyto služby doplňovaly – byly by si navzájem komplementem. Ale pokud dlouhodobě

klesá podíl jak přístupu, tak i provozu v pevném místě a zároveň roste u mobilních služeb, nelze v takovém případě mluvit o konvergenci, ale o substituci (viz zejm. grafy č. 7, 11 a 13).

Další připomínky se týkaly nedisponibility vlastní přístupové sítě. Společnost T-Mobile pouze částečně souhlasí s názorem Úřadu, že lze nahradit nedisponibilitu vlastní přístupové sítě pomocí WLR, LLU či bitstreamem. LLU nelze využít ve všech oblastech pro svou investiční náročnost a bitstream se službou VoIP, kterou ne všichni koncoví uživatelé požadují, kvůli zvýšeným investicím do koncových zařízení, případně mají stále obavu o kvalitu služby. Do zveřejnění nové velkoobchodní nabídky podle analýzy trhu č. 5, kdy budou moci alternativní poskytovatelé tuto nabídku opravdu využívat, nelze ani službu bitstream považovat za plnohodnotnou alternativu k službám WLR a CS/CPS. Další službu – WLR nelze v současné době využít bez dalších služeb – CS/CPS. Společnost T-Mobile dále vyjádřila své obavy o zrušení regulované služby CS/CPS v případě, že Úřad bude nadále trvat na svém závěru této analýzy. Proto navrhuje stanovit přechodnou dobu na 2 roky, aby měli alternativní operátoři možnost migrovat své účastníky na alternativní velkoobchodní produkty.

Úřad souhlasí, že služba LLU nemůže v plné míře nahradit celou vlastní infrastrukturu, stejně jako samostatně pouze služba WLR nebo bitstream. Služby LLU jsou využívány převážně za účelem poskytování služeb širokopásmového přístupu a jen v lokalitách, kde je to ekonomicky efektivní. Využívání LLU výhradně pro účely VDTs je minimální. To ale neznamená, že se nemůže jednat o jednu z mnoha alternativ, jak nahradit nedisponibilitu své vlastní přístupové sítě. Proto Úřad službu LLU jako jeden ze substitutů vlastní přístupové sítě pro poskytování VDTs ponechává. K bitstreamu, resp. VoIP službám, Úřad konstatuje již v analýze, že v pevné síti lze pozorovat substituci z klasické telefonie na VoIP řešení, kdy jak provoz, tak počet přípojek roste na úkor klasické telefonie. K nové nabídce přístupu k datovému toku (bitstream) Úřad uvádí, že k datu vydání této analýzy již bude k dispozici referenční nabídka společnosti CETIN, která musí splňovat požadavky rozhodnutí REM/5/08.2015-7 ze dne 19. srpna 2015 a která musí umožnit přístup k datovému toku (bitstream) i v lokalitě hraničních síťových prvků regionální ethernetové sítě (REN). K tvrzení k ukončení nabízení služby CS/CPS Úřad uvádí, že nezaznamenal žádné prohlášení, ani společnost T-Mobile neposkytla Úřadu relevantní odůvodnění, že by službu CS/CPS společnost CETIN na základě výsledků probíhající analýzy přestala nabízet a O2 ji neumožnila svým zákazníkům využívat. Dále Úřad konstatuje, že již dnes lze využít nabídky RAO (resp. od 19. listopadu 2015 MMO) – připojení k síti v koncovém bodě místo služeb WLR a přístup k veřejně dostupné telefonní službě místo CS/CPS.

Přehled všech uplatněných připomínek, stanovisek a názorů (pokud nebyly připomínkujícím subjektem označeny za předmět obchodního tajemství) Úřad zveřejnil na diskusním místě. Vypořádání připomínek podle článku 6 odst. 2 Pravidel Úřad [zveřejnil](#) na diskusním místě.

7. Připomínky Evropské komise k oznámení návrhu opatření a jejich vypořádání

Dne 17. února byl návrh analýzy relevantního trhu postoupen Komisi podle čl. 7 rámcové směrnice. Ve svém vyjádření ze dne 16. března 2016 Komise sdělila, že na základě zaslaného návrhu opatření a doplňujících informací poskytnutých Úřadem dne 1. března 2016

nemá k zaslanému návrhu žádné připomínky. Úřad proto podle čl. 7 odst. 7 rámcové směrnice může přijmout konečný návrh opatření.

za Radu Českého telekomunikačního úřadu:
Ing. Mgr. Jaromír Novák
předseda Rady
Českého telekomunikačního úřadu